373.1422
ว269ผ
ส.2

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสนใจและพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552

งานวิจัย

ของ

อาจารย์วรรณิศา ปลอดโปร่ง

25 ก.ค. 2555

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก
งบประมาณเงินรายได้
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
ปีงบประมาณ 2553

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
พ.ศ. 2555

ว413678

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสนใจและพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552 ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน (อาจารย์สมลักษณ์ จันทร์น้อย) อาจารย์อรพินธุ์ เสนจันทร์ฒิไชย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยศักดิ์ ลีลาจรัสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณาภรณ์ รัศมีมารีย์และอาจารย์สมฤดี แย้มขจร

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ รองศาสตราจารย์สัญญา รัตนวรารักษ์ รองศาสตราจารย์ชวลี ดวงแก้ว อาจารย์นิพนธ์ บุตรเอก และอาจารย์ทวิช สุภาภรณ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ

ขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาลักษณ์ รุ่งสุวรรณ อาจารย์ต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน อาจารย์สุชาสินี สัตย์เจริญ อาจารย์สุจุฑา ศุภสมิต อาจารย์ชวลิต ศรีคำ อาจารย์ศิริรัตน์ ถิรานุชิต อาจารย์จำลอง ช่างต่อ คุณศิริวรรณ ไลภาพ และคุณสมชาย โหมดตาล นักสถิติของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาช่วยเหลือในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

อนึ่ง งานวิจัยเรื่องนี้มิอาจสำเร็จลงได้ด้วยดี หากมิได้รับการสนับสนุนด้านเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปี 2553 ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย และหวังว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและจะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์แนะแนว ตลอดจนผู้ปกครองที่จะให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพให้เหมาะสม ตรงตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน ซึ่งส่งผลให้มีโอกาสประสบความสำเร็จทางการเรียน และอาชีพมากยิ่งขึ้น

อาจารย์วรรณิศา ปลอดโปร่ง

ผู้วิจัย

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสนใจและพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

ของ

อาจารย์วรรณิศา ปลอดโปร่ง

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก

งบประมาณเงินรายได้

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

ปีงบประมาณ 2553

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

2555

บทคัดย่อรายงานการวิจัย

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสนใจและพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552

อาจารย์วรรณิศา ปลอดโปร่ง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสนใจและพฤติกรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวันในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552 โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามความสนใจและพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกแผนการเรียน และอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน และการทดสอบค่า T (t – test dependent)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนกิจกรรมแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนหลังเรียนกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของตนเองสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนกิจกรรมแนะแนวไม่แตกต่างกัน

Below is the outcome of employing guided activities for motivating Students' interests and behaviour when they decide which study plan or profession to choose. The activities were used for Mathayom 3 students at Patumwan Demonstration School, Srinakarinwirot University in academic year 2010

An Abstract

By

Ajahn Vannisa Plodprong

Supported by

School Revenue Budget

Srinakharinwirot University. Patumwan Demonstration School

Budget Year 2010

Srinakharinwirot University. Patumwan Demonstration School

2012

Abstract

Below is the outcome of employing guided activities for motivating students' interests and behaviour when they decide which study plan or profession to choose. The activities were used for Mathayom 3 students at Patumwan Demonstration School, Srinakharinwirot University in academic year 2010.

researchs

Ajahn Vannisa Plodprong

The research this time had the objective to motivate interest and behaviour of Mathayom 3 students at Patumwan Demonstration School in their choice of study plan and profession.

The experimental group comprised Mathayom 3 students at Patumwan Demonstration School, academic year 2010. The method used was that of Cluster Random Sampling. The sampling unit consisted of 1 classroom of 40 students.

The research tools were questionnaires to gauge Mathayom 3 students' interest and behavior in choosing a study plan and a profession. The questionnaires comprised a rating scale of five levels. Also were used a statistical data analysis, basic statistics and t-test dependent.

The results revealed that

1.When comparing the difference on the levels of interest in choosing Mathayom 3 students' study plan and profession before and after doing guided activities,the statistics indicated a significant variance, which was recorded at 0.05 points. Overall, the students' motivation level in choosing a study plan and a profession rose significantly after doing the guided activities.

2.There was no considerable difference in the level of Mathayom 3 students' behaviour when choosing a study plan and a profession before and after studying the guided activities.

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
	ขอบเขตการวิจัย	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	4
	ตัวแปรที่ศึกษา	4
	นิยามปฏิบัติการของตัวแปร	5
	กรอบแนวคิดการวิจัย	6
	สมมุติฐานของการวิจัย	6
2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
	ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน	8
	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	13
	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	17
	การจัดกิจกรรมแนะแนว	25
	เกณฑ์การศึกษาต่อช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน	28
	แนวทางการศึกษาต่อตามแผนการเรียน	31
	แนวความคิดและทฤษฎี	32
	ความสนใจ	32
	ทฤษฎีการจูงใจและบุคลิกภาพของมาสโลว์	37
	ทฤษฎีความพึงพอใจของเฮอร์ซเบอร์ก	39
	ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของเมอร์เรย์	41
	ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์	43
	ทฤษฎีการตัดสินใจของเกอแลต	45
	ทฤษฎีการตัดสินใจของทีดแมนและโอฮารา	46
	ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอพพอค	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ทฤษฎีการเลือกอาชีพของไคร์ท	48
	ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์	51
	ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของกินซ์เบอร์ก	55
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวการศึกษา	57
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ	59
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
	เพศและความสนใจในอาชีพ	62
	ระดับชั้นเรียนกับความสนใจในอาชีพ	63
	สัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนกับความสนใจในอาชีพ	64
	อาชีพของบิดามารดากับความสนใจในอาชีพ	67
	ระดับการศึกษาของบิดามารดากับความสนใจในอาชีพ	68
	ระดับรายได้ของบิดามารถกับความสนใจในอาชีพ	68
3	วิธีดำเนินการวิจัย	71
	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	71
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	71
	วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	74
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	75
	กำหนดการดำเนินการวิจัย	76
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
	ความสนใจในการเลือกอาชีพ	80
	พฤติกรรมการเลือกแผนการเรียน	81
	การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความสนใจก่อนและหลังนักเรียนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	82

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
สรุปผลการวิจัย	84
อภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	93
แบบสอบถามความสนใจและพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ	94
โครงการสอนกิจกรรมแนะแนว	99
แผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	102

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ 77
2. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับผลการเรียน 78
3. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามบิดา มารดา 78
4. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความต้องการของนักเรียนมีความประสงค์ จะประกอบอาชีพในอนาคต 79
5. แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียน 80
6. แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนกิจกรรมแนะแนว 80
7. แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนกิจกรรมแนะแนว 82
8. แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนกิจกรรมแนะแนว 83

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแนะแนว เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ มุ่งช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อมสามารถตัดสินใจเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล รู้จัก ป้องกันปัญหา การวางแผน และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา ผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักสิ่งแวดล้อม สามารถคิด ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียนทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ลำดับขั้นตอนของการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมของการแปลงหลักสูตรสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ที่ผู้สอนเตรียมการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และเป็นลายลักษณ์อักษรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน สภาพของผู้เรียนและความพร้อมของโรงเรียน และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้มีส่วนสำคัญประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียน และการประเมินผลผู้เรียน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2554) มีสาระที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาวัยรุ่น สรุปได้คือ การมีวิสัยทัศที่มุ่งพัฒนาสู่ประเทศที่มีความสุขอย่างยั่งยืน โดยให้คนไทยมีความรู้คู่คุณธรรม รู้ทันโลก เป็นคนดี มีวินัยและรับผิดชอบ มีความภูมิใจ สามารถสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย และมีเป้าหมายและพันธกิจ เพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรม สร้างคนให้มีทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีกำลังด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นเน้นการพัฒนาคนทั้งด้านจิตใจ สุขภาพ และความรู้ มีศักยภาพให้เป็นคนดี พร้อมทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เป็นกำลังปัญญาในการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปกับโลกให้มั่นคงและเท่าทันกัน มีจิตสำนึกในคุณธรรมจริยธรรม วิริยะอุตสาหะ ซื่อสัตย์ สุจริต กตัญญู เอื้ออาทร รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและมีความสามัคคี รวมทั้งเคารพในศักดิ์ศรี คุณค่าและสิทธิความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกันมีความภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย ร่วมสืบทอดวัฒนธรรม และพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาไทยให้นำความรู้ไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ 2554) มีสาระที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาวัยรุ่น สรุปได้คือ การจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคน

ไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษายึดหลักผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้และผู้เรียนสำคัญที่สุด หลักสูตรการศึกษาต้องมีลักษณะหลากหลายโดยจัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2553) มีสาระที่เกี่ยวกับการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา วัยรุ่นสรุปได้คือ การยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความรู้เท่าทันโลก ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างดุลยภาพ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม มีการบูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬา กับการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนาการศึกษากับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีดุลยภาพภายใน 3 ด้าน คือเป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ 2551) มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าในตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนเองนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิดการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิตมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และมีจิตสาธารณะ การจัดการเรียนรู้ ให้ยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญ ทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง ให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม ต้องคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ ออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพ และบริบทของผู้เรียน ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน จัดบรรยากาศและ

สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ออกแบบการวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพ ใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของคนในสังคม ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษามุ่งเน้นให้ทุกคนได้เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมการศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ (ประเวศ วะสี. 2534 : 34 – 36) โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษาที่มีจุดมุ่งหมาย ให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้ คิดเป็นทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา มีนิสัยใฝ่หาความรู้และเพิ่มพูนทักษะอยู่ตลอดเวลา (ศึกษาธิการ. 2531 : 8)

การเรียนรู้การสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้จัดในรูปของแผนการเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจและความถนัดของตนเอง ดังนั้นแผนการเรียนแต่ละแผนจึงมีลักษณะเป็นการเรียนแบบต่อเนื่อง (เฉลี่ยว เรืองเดช, 2527 : 32 – 34) นอกจากนี้สถานศึกษายังต้องจัดแนะแนวการศึกษา แนะแนวอาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง และประเมินตนเองตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และตามความคาดหวังที่นักเรียนได้ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังสามารถช่วยแนะนำให้นักเรียนได้เลือกเรียนที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ตามความสามารถ อีกทั้งยังได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจความต้องการในการประกอบอาชีพตามความถนัดของตนเอง ดังนั้นการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเลือกให้ลอดคล้องกับตนเอง (สัญญา รัตนวรารักษ์ 2542 : 1)

สำหรับแผนการเรียนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ที่จัดไว้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้เลือกนั้น มีแผนการเรียน 4 แผนการเรียน คือ

1. แผนการเรียนคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์
2. แผนการเรียนคณิตศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ
3. แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น
4. แผนการเรียนภาษาอังกฤษ – คณิตศาสตร์ ก

ซึ่งนักเรียนจะต้องเลือกเรียนแผนการเรียนใดแผนการเรียนหนึ่ง โดยใช้หลักเกณฑ์การศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสนใจและพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสนใจในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ
2. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 9 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552 โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ชุดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปรตาม ความสนใจและพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ

นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน หมายถึง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เทียบเท่าภาควิชาหลักสูตร และการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
2. กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน
3. แผนการเรียน หมายถึง แผนการเรียนที่เปิดสอนในโรงเรียนสาธิต มศว ปทุมวัน ซึ่งมีดังต่อไปนี้ คือ

   แผนการเรียนที่ 1. คือ คณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์

   2. คือ คณิตศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ

   3. คือ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส, ภาษาเยอรมัน, ภาษาจีน, ภาษาญี่ปุ่น)

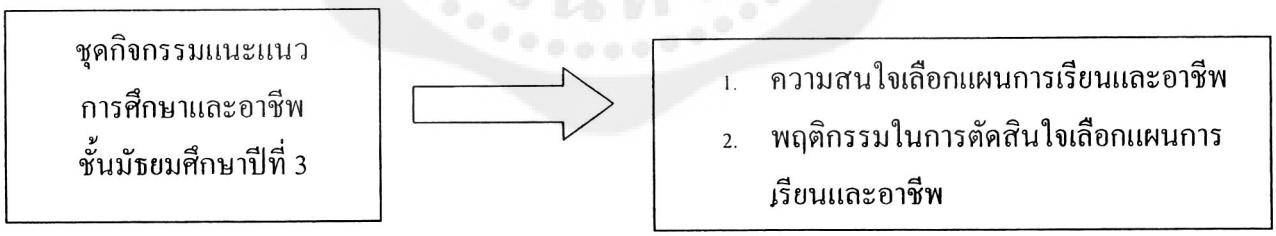
   4. คือ ภาษาอังกฤษ – คณิตศาสตร์ ก
4. พฤติกรรมในการเลือกแผนการเรียน หมายถึง การพิจารณาตัดสินใจของนักเรียนในการเลือก

ศึกษาต่อตามแผนการเรียนที่นักเรียนมีความถนัด และสนใจเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะส่งผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ในการเลือกแผนการเรียนนักเรียนจะเลือกเรียนได้ 1 แผนการเรียน

5. ความต้องการการศึกษา หมายถึง สภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ต้องการเลือกศึกษาต่อตาม ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเอง หลังจากจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
6. ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือความพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวคิดหรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง
7. อาชีพ หมายถึง อาชีพสุจริตทุกชนิดที่นักเรียนมุ่งหวังจะออกไปประกอบอาชีพในอนาคต
8. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง กระบวนการวัดผลทางการศึกษาเล่าเรียนว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด หลังจากเรียนในเรื่องนั้น ๆ
9. เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 2 เพศ คือ เพศชาย และเพศหญิง

กรอบแนวคิดการวิจัย

เมื่อทำการพิจารณาจากลักษณะต่างๆ ของตัวแปรแล้ว จึงกำหนดเป็นตัวแปรอิสระ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

สมมุติฐานของการวิจัย

หลังจากที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวันได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1. นักเรียนมีความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ แตกต่างกัน
2. นักเรียนมีพฤติกรรมในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการวิจัยนี้จะทำให้ทราบว่าผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียน และอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2554 เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางให้นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เลือกแผนการเรียนและอาชีพ และจะเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์แนะแนว ตลอดจนผู้ปกครองที่จะช่วยในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ในการเลือกแผนการเรียนที่เหมาะสม ตรงตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน ซึ่งส่งผลให้มีโอกาสประสบความสำเร็จทางการเรียน และอาชีพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. การจัดกิจกรรมแนะแนว
5. เกณฑ์การศึกษาต่อช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน
6. แนวทางการศึกษาต่อตามแผนการเรียน
7. แนวความคิดและทฤษฎี
    - 7.1 ความสนใจ
    - 7.2 ทฤษฎีการจูงใจและบุคลิกภาพของมาสโลว์
    - 7.3 ทฤษฎีความพึงพอใจของเฮอร์ซเบอร์ก
    - 7.4 ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของเมอรเรย์
    - 7.5 ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์
    - 7.6 ทฤษฎีการตัดสินใจของเกอแลต
    - 7.7 ทฤษฎีการตัดสินใจของทีดแมนและโอฮารา
    - 7.8 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอพพอค
    - 7.9 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของไครัท์
    - 7.10 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์
    - 7.11 ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของกินซ์เบอร์ก
8. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวการศึกษา
    - 8.1 ความหมายของการแนะแนวการศึกษา
    - 8.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนวการศึกษา
    - 8.3 ประโยชน์ของการแนะแนวการศึกษา

9. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ

    9.1 ความหมายของการแนะนวอาชีพ

    9.2 ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพ

    9.3 หลักสำคัญในการจัดแนะแนวอาชีพ

    9.4 จุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพ

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

    11.1 งานวิจัยต่างประเทศ

    11.2 งานวิจัยในประเทศ

1.ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน สังกัดคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 2 ถนนอังรีดูนังต์ แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 02-251-3930 02-251-3934 02-251-3937 02-251-3959 02-252-6246 และ 02-252-6269 โทรสาร 02-251-4259 E-mail : info@satitpatumwan.com เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ ในปีการศึกษา 2552 มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 2,016 คน

สำหรับผลงานที่เป็นความภาคภูมิใจของโรงเรียนคือ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ได้รับรางวัลพระราชทาน "การจัดการศึกษาดี" รวม 16 ครั้ง ตั้งแต่เมื่อครั้งเริ่มจัดให้มีการพระราชทานรางวัลเป็นครั้งแรก ในฐานะสถานศึกษาขนาดกลาง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ได้รับรางวัลพระราชทาน "การจัดการศึกษาดี" ติดต่อกันจำนวน 15 ครั้ง และเมื่อเปลี่ยนสภาพเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่แล้ว ก็ได้รับพระราชทานรางวัล "การจัดการศึกษาดี" ระดับมัธยมศึกษา อีก 1 ครั้ง ในปีการศึกษา 2546 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2547 นอกนี้ จากการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก โรงเรียนยังได้รับการประเมินภายนอกรอบแรก และรอบสอง ปีการศึกษา 2552 ใน "ระดับดีมาก"

ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มุ่งจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องโดยใช้กระบวนการการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย อาทิ เช่น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ด้วยการเสนอโครงการ (Project-Based Learning) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น โครงงานคณิตศาสตร์ โครงงานวิทยาศาสตร์ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ด้วยการเปิดรายวิชาเลือกเพิ่มเติมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักซอฟแวร์ใหม่ๆ การบูรณาการความรู้ในกลุ่มสาระต่างๆ ในรูปกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เรียกว่า "โครงการกิจกรรมพัฒนาคุณค่าความเป็นมนุษย์" อันได้แก่ กิจกรรมความรู้คู่คุณธรรม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และกิจกรรมโครงการการบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารซึ่งสอนโดยครูเจ้าของภาษาในทุกรายวิชา รายวิชาละอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบเรียน การสนับสนุนเรียนรู้ภาษาที่สามด้วยการเปิดรายเวิชาเลือกเพิ่มเติม เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี นอกจากนี้ยังมีการรวบรวมผลงานการเขียนเรื่องสั้นภาษาไทยใน "โครงการสร้างสานงานเขียน" ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริม และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการผลิตผลงานให้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไปอีกด้วย

ด้านการเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน เช่น "นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างดีและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร" โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีการจัดโครงการต่างๆ ที่ทำให้นักเรียนมีโอกาสทำงานเป็นกลุ่มด้วยการแสดงความสามารถพิเศษของตนด้านการแสดงดนตรีไทย ดนตรีสากลและนาฏยศิลป์ ที่เรียกว่า "โครงการวิพิธทัศนา" ความสามารถพิเศษด้านกีฬา ที่เรียกว่า "โครงการสัปดาห์กีฬาสี" และ "กีฬาสาธิตสามัคคี" นอกจากนี้โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีการจัดโครงการส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย อาทิ เช่น "โครงการทำดีเพื่อพ่อ "(บวชเนกขัมมะ)" "โครงการตักบาตร" "โครงการหล่อเทียนพรรษาและแห่เทียนพรรษา" "โครงการสาธิตการประดิษฐ์กระทงลอย" และ "โครงการสัปดาห์ขนมไทย" เป็นต้น

ด้านการเป็นต้นแบบในการจัดการศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีโครงการนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษภาคภาษาอังกฤษ (The English Program for Talented Students : EPTS) ซึ่งจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ โดยครูเจ้าของภาษาด้วยหลักสูตรเดียวกับหลักสูตรภาคปกติ และมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้วยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โครงการนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษภาคภาษาอังกฤษนี้ มีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อเป็นแหล่งสาธิตการสอนให้เป็นแบบอย่างและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบันและในอนาคตซึ่งมีแนวโน้มที่สถาบันการศึกษาในระดับสูงจะจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในสาขาวิทยาศาสตร์ ภาษา ศิลปะ สังคม เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น
2. เพื่อให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความสามารถทาง ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ได้เรียนวิชาต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ (ยกเว้นภาษาไทย) โดยยึดหลักสูตรของไทยที่มีอยู่เป็นแนวทางพัฒนาศักยภาพในการทำงานอาชีพสาขาต่างๆ ซึ่งต้องการผู้ที่มีความสามารถในการสื่อความด้วยภาษาอังกฤษ และติดต่อสื่อสารกับต่างชาติในยุคโลกาภิวัตน์

กล่าวโดยสรุปโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยจัดโครงการต่างๆ เพื่อสนับสนุนการบริหารการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตลอดมา

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน กำหนด ปรัชญา คติพจน์ คุณลักษณะของนักเรียน ภาพลักษณ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ดังนี้

2.1 ปรัชญา

การศึกษาคือความเจริญงอกงาม (Education is Growth)

2.2 คติพจน์

สมรรถภาพในการปรับตัวคือความสำเร็จในชีวิต (Self-Adjustment is the Most Important Element of a Successful Life)

2.3 คุณลักษณะของนักเรียน

ปรับกาย ให้สุขภาพดี

ปรับสมอง ความรู้มีทันสมัย

ปรับอารมณ์ รู้ข่มจิตเบิกบานใจ

ปรับกริยา มีวินัย มั่นคุณธรรม

2.4 ภาพลักษณ์

สุภาพ เป็นมิตร กล้าคิด กล้าทำ กล้านำเสนอ

2.5 วิสัยทัศน์

เป็นสถานศึกษาที่ดำเนินการค้นคว้า วิจัย สร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพ คุณธรรม มีความรู้ที่เป็นสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย และสามารถเผยแพร่ความรู้สู่สังคม พร้อมทั้งเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาให้เป็นครูคุณภาพที่ทันเทคโนโลยี และกระแสโลกาภิวัตน์

2.6 พันธกิจ

1. พัฒนาผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการและกิจกรรม เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้มีความพร้อมและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก
2. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ คุณธรรม มีสุขภาพดี และมีความเป็นสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย รักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
3. มุ่งวิจัย สร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้และเผยแพร่สู่สังคม
4. ร่วมมือกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความเป็นครูคุณภาพ
5. ส่งเสริมและร่วมมือกับชุมชน เพื่อเพิ่มพูนพัฒนาการด้านวิชาการและการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน
6. ทำนุบำรุง และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย
7. สร้างความร่วมมือด้านวิชาการ กีฬา และศิลปวัฒนธรรมในระดับนานาชาติ

2.7 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

1. มีอุปนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความรู้เป็นสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย
2. มีความสามารถในการคิดและปรับวิธีคิดได้เหมาะสมกับสถานการณ์
3. สามารถใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และก้าวทันเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางตามศักยภาพ
5. ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างดีและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร

6. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
7. มีสุขภาพจิตดี ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์
8. มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างมีเหตุผลและกล้าแสดงออก
9. ตระหนักในคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
10. มีสุขนิสัยที่ดี รักการออกกำลังกาย ปลอดสิ่งเสพติด

หลักสูตรรายวิชาและรหัสวิชาในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชั้น ม.1 – ม.3				กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชั้น ม.4 – ม.6			
กิจกรรมที่	รหัส	ชื่อกิจกรรม	เวลา(ชั่วโมง)	กิจกรรมที่	รหัส	ชื่อกิจกรรม	เวลา(ชั่วโมง)
กิจกรรมแนะแนว				**กิจกรรมแนะแนว**			
1	ม.1 ก21911	แนะแนว 1	20	1	ม.4 ก31911	แนะแนว 1	20
	ก21912	แนะแนว 2	20		ก31912	แนะแนว 2	20
	ม.2 ก22911	แนะแนว 3	20		ม.5 ก32911	แนะแนว 3	20
	ก22912	แนะแนว 4	20		ก32912	แนะแนว 4	20
	ม.3 ก23911	แนะแนว 5	20		ม.6 ก33911	แนะแนว 5	20
	ก23912	แนะแนว 6	20		ก33912	แนะแนว 6	20
กิจกรรมห้องสมุด				**กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์**			
2	ม.1 ก21921	ห้องสมุด 1	20	2	ม.4 ก31961	บำเพ็ญประโยชน์ 1	30
	ก21922	ห้องสมุด 2	20		ก31962	บำเพ็ญประโยชน์ 2	30
	ม.2 ก22921	ห้องสมุด 3	20		ม.5 ก32961	บำเพ็ญประโยชน์ 3	30
	ก22922	ห้องสมุด 4	20		ก32962	บำเพ็ญประโยชน์ 4	30
	ม.3	Homeroom	-				
		Homeroom	-				
กิจกรรมลูกเสือ				**กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร**			
3	ม.1 ก21931	ลูกเสือ 1	20	3	ม.4 ก31971	นักศึกษาวิชาทหาร 1	80
	ก21932	ลูกเสือ 2	20		ก31972	นักศึกษาวิชาทหาร 2	80
	ม.2 ก22931	ลูกเสือ 3	20		ม.5 ก32971	นักศึกษาวิชาทหาร 3	80
	ก22932	ลูกเสือ 4	20		ก32972	นักศึกษาวิชาทหาร 4	80
	ม.3 ก23931	ลูกเสือ 5	20		ม.6 ก33971	นักศึกษาวิชาทหาร 5	80
	ก23932	ลูกเสือ 6	20		ก33972	นักศึกษาวิชาทหาร 6	80
กิจกรรมยุวกาชาด				**กิจกรรมนักเรียน**			
4	ม.1 ก21941	ยุวกาชาด 1	20	4	ม.4 ก31981	นักเรียน 7	20
	ก21942	ยุวกาชาด 2	20		ก31982	นักเรียน 8	20
	ม.2 ก22941	ยุวกาชาด 3	20		ม.5 ก32981	นักเรียน 9	20
	ก22942	ยุวกาชาด 4	20		ก32982	นักเรียน 10	20
	ม.3 ก23941	ยุวกาชาด 5	20		ม.6 ก33981	นักเรียน 11	20
	ก23942	ยุวกาชาด 6	20		ก33982	นักเรียน 12	20
กิจกรรมตามความสนใจ							
		ความรู้คู่คุณธรรม 1	40				
		ความรู้คู่คุณธรรม 2	40				
		กลุ่มสัมพันธ์ 1	40				

5	ม.1 ก21951 ก21952 ม.2 ก22951 ก22952 ม.3 ก23951 ก23952	กลุ่มสัมพันธ์ 2 โครงการบูรณาการ 1 โครงการบูรณาการ 2	40 40 40				
กิจกรรมนักเรียน							
6	ม.1 ก21981 ก21982 ม.2 ก22981 ก22982 ม.3 ก23981 ก23982	นักเรียน 1 นักเรียน 2 นักเรียน 3 นักเรียน 4 นักเรียน 5 นักเรียน 6	20 20 20 20 20 20				

2.หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณธรรม
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษา สำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

1. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
2. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
3. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. **ความสามารถในการคิด** เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือการสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. **ความสามารถในการแก้ปัญหา** เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ

ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต** เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น
5. **ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี** เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยปลูกฝังและสร้าง

จิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ อันได้แก่ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิดความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก อันได้แก่ รักชาติ ศาสน์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ ดังนี้

1. **กิจกรรมแนะแนว**

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจคิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จัก และเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

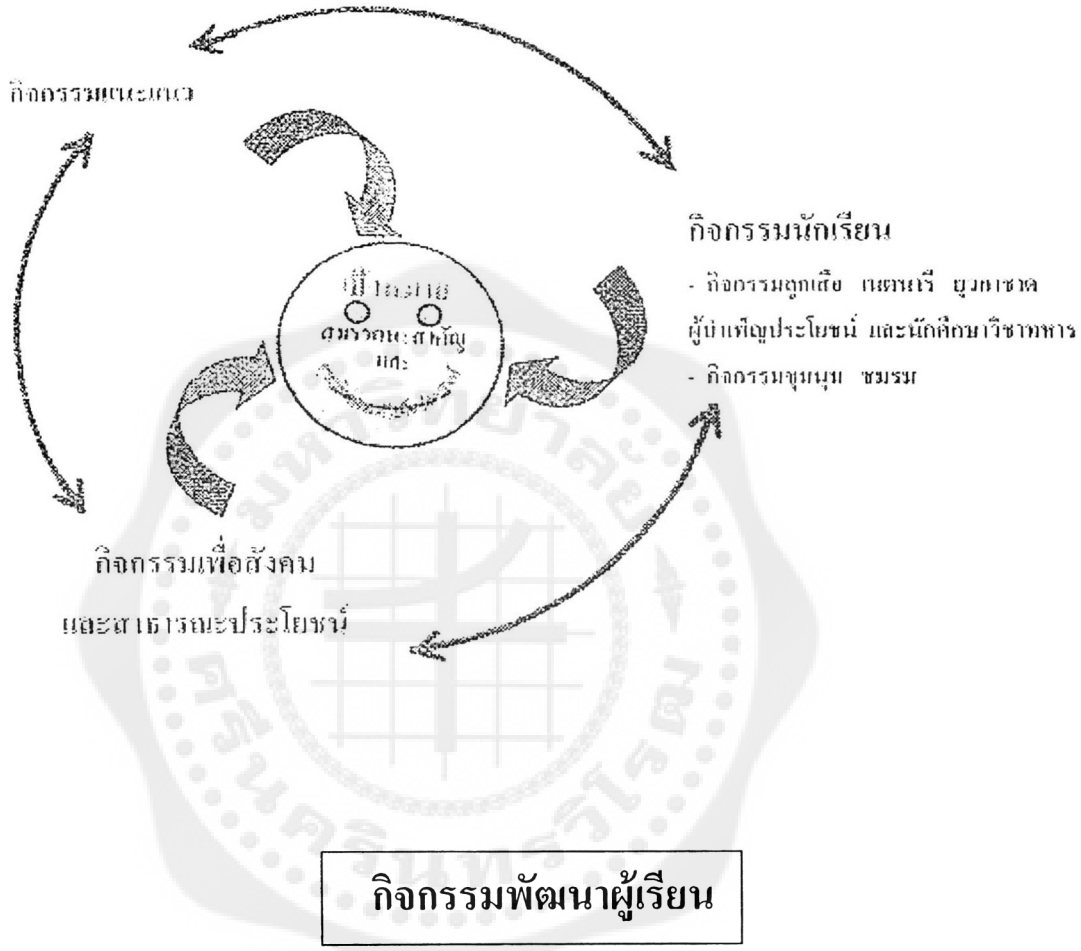
2. **กิจกรรมนักเรียน**

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผนประเมินและปรับปรุงการทำงานเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วยกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. **กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์**

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม และการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 3 ลักษณะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ดังภาพ

หลักการ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. มีการกำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนทุกคน

2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ ตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ

3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

4. เป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน

ปราชญ์ชาวบ้าน และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

เป้าหมาย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

แนวการจัดกิจกรรม

สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสมัครใจ
2. ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีความสมดุลในการจัดกิจกรรมรายบุคคล และกิจกรรมกลุ่ม รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมในและนอกสถานศึกษา
4. จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยมีการสำรวจและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม

5. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย

ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้หลากหลายรูปแบบ และวิธีการโดยมีขอบข่าย ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนสามารถบูรณาการระหว่างกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
2. เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิตที่ดีงามตลอดจนเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ สนับสนุนค่านิยมที่ดีงามและเสริมสร้างคุณลักษณะอังพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และต่อส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โครงสร้างเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กิจกรรม	ประถมศึกษา						มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3	
กิจกรรมแนะแนว										
กิจกรรมนักเรียน										
กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์	60 ชม.						45 ชม.			60 ชม.
รวม	120	120	120	120	120	120	120	120	120	360

ตามหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดโครงสร้างเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 360 ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.1 – 6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – 3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – 6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

การจัดสรรเวลาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ขึ้นกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา แต่ทั้งนี้ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรม อย่างต่อเนื่องทุกปี จนจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการประเมินโดยผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

หลักการ

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมหรือผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นหาศักยภาพของตน สะท้อนแนวคิดจากการปฏิบัติกิจกรรม การทำงานกลุ่ม และการมีจิตสาธารณะโดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน

สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 ประการ คือ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

1. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม มีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมซึ่งเกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ผู้เรียนที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และนำผลการประเมิน ไปบันทึกในระเบียนแสดงผลการเรียน

1.4 ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครูหรือผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อตัดสินเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษาเป็นการ

ประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดนั้น ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม 3 กิจกรรมสำคัญ ดังนี้

2.2.1 กิจกรรมแนะแนว

2.2.2 กิจกรรมนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร และกิจกรรมชุมนุม ชมรม

2.2.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.3 ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะอนุกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ

2.4 ผู้รับผิดชอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเพื่ออนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

เกณฑ์การตัดสิน

ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินอย่างเหมาะสม ดังนี้

1. กำหนดคุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และไม่ผ่าน
2. กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรม และกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังนี้

2.1 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึงผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่าน การปฏิบัติ กิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค

ร 413678

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคม และ สาธารณประโยชน์

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจาก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์

2.3 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจบระดับการศึกษา

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมิน “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้

แนวทางการแก้ไขนักเรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์

กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรมให้เป็นหน้าที่ของครูหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้น ๆ ที่จะต้องซ่อมเสริม โดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรมเพื่อบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายกรณีไป

ข้อเสนอแนะ

การประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ผู้เรียนมีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดโดย สถานศึกษาควรกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนแต่ละกิจกรรม สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ผู้เรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมครบตามโครงสร้างเวลาเรียน
2. ผู้เรียนมีผลการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยอาจจัดให้ผู้เรียนแสดงผลงาน แฟ้มสะสมงาน หรือจัดนิทรรศการ
3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หากสถานศึกษามีบุคลากรไม่เพียงพอหรือไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย สถานศึกษาอาจจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งสถานศึกษาสามารถประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวและนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้
4. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรมีองค์ประกอบในการดำเนินการ ดังนี้

4.1 มีครูที่ปรึกษากิจกรรม และมีแผนการดำเนินกิจกรรม

4.2 มีหลักฐาน ภาพถ่าย หรือแฟ้มสะสมงาน

4.3 มีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม

4.4 มีรายงานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรม

บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

1. กำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาและจัดโครงสร้างองค์กรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ชัดเจน
2. ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก ให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีความทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
4. สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม
5. นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

1. ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย
2. ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัญชา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน
4. ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการจัดทำแผนงานโครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินผ5. ให้คำปรึกษา ติดตามประสานงาน และอำนายความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามโดยคำนึงถึงความปลอดภัย

   6. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล
5. รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการการจัดกิจกรรมมา

พัฒนาและปรับปรุงแก้ไข

6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้เรียน

1. ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ หรือตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา
2. เข้ารับการปฐมนิเทศจากครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม
3. ร่วมประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรม
4. ร่วมประชุมจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิบัติกิจกรรม ด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ
5. ร่วมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและนำผลมาพัฒนาตนเองและนำเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อครูผู้รับผิดชอบ
6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึกภายหลังการปฏิบัติกิจกรรม (AAR) รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาและขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน

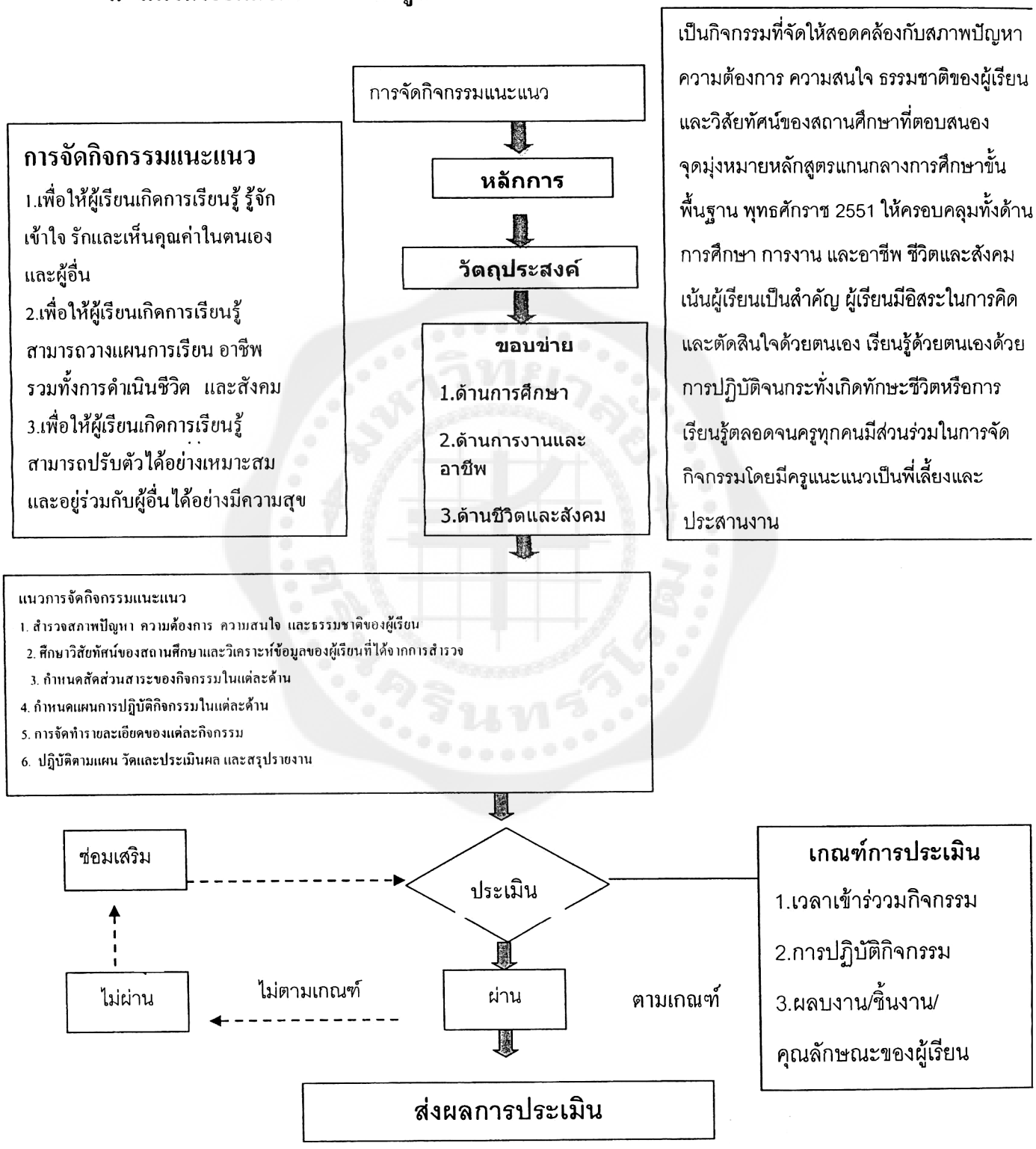
บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

1. ให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และอาสาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาและชุมชน
2. ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน ให้โอกาสผู้เรียนได้สำรวจตนเองเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ
3. ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของผู้เรียนเป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงามให้แก่ผู้เรียนร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

4. แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมแนะแนวมุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พึ่งตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงานอาชีพ ชีวิตและสังคม มีสุขภาพจิตที่ดี และมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 2 ส่วน เพื่อให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

ดังนั้นการจัดกิจกรรมแนะแนวจึงต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ นำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนว ที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกทั้งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต โดยมุ่งกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา การงานอาชีพ รวมทั้งชีวิตและสังคมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิตหรือการเรียนรู้ ตลอดจนครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยมีครูแนะแนวเป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้รัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ขอบข่าย

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จัก แสวงหา และใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านการงานและอาชีพ ให้ผู้เรียน ได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ
3. ด้านชีวิตและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รักษ์สิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะ และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวการจัดกิจกรรม

1. สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ และธรรมชาติของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว
2. ศึกษาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนที่ได้จากฐานข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล หรือการสำรวจเพื่อทราบปัญหา ความต้องการ และความสนใจ เพื่อนำไปกำหนดสาระและรายละเอียดของกิจกรรมแนะแนว
3. กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมด้านการศึกษา การงานและอาชีพ รวมทั้งชีวิตและสังคม ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนเป็นหลัก ทั้งนี้ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม
4. กำหนดแผนการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว โดยระดับประถมศึกษาจัดเป็นรายปี/ระดับมัธยมศึกษาจัดเป็นรายภาค เมื่อกำหนดสัดส่วนของกิจกรรมในแต่ละด้านแล้ว จะต้องระบุว่าจะจัดกิจกรรมแนะแนวในด้านใด จำนวนกี่ชั่วโมง พร้อมทั้งจะต้องกำหนดรายละเอียดของแต่ละด้านให้ชัดเจนว่าควรมีเรื่องอะไรบ้าง เพื่อจะได้จัดทำเป็นรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมย่อยต่อไป
5. การจัดทำรายละเอียดของแต่ละแผนการปฏิบัติกิจกรรม เริ่มตั้งแต่การกำหนดชื่อกิจกรรมจุดประสงค์ เวลา เนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล
6. ปฏิบัติตามแผนการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว วัดและประเมินผล และสรุปรายงาน

การประเมินผลการจัดกิจกรรม

ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว ครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนวผู้เรียน และผู้ปกครองมีภารกิจที่รับผิดชอบ ดังนี้

1. ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว

1.1 จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่สถานศึกษากำหนดและตามสภาพความต้องการและปัญหาของผู้เรียน

1.2 รายงานเวลาและพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

1.3 ศึกษา ติดตาม และพัฒนาผู้เรียนในกรณีที่ผู้เรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรม

1.4 ประเมินผลผู้เรียน โดยดูจากพัฒนาการของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเป็นสำคัญ ในกรณีที่ผลการประเมินยังไม่ผ่านให้ครูผู้จัดกิจกรรมดำเนินการซ่อมเสริม โดยผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมซ้ำหรือปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเติม จนกระทั่งผู้เรียนบรรลุคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมหรือผ่านกระประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.5 บันทึกผลการติดตามและประเมินผลผู้เรียนไว้เป็นหลักฐาน

2. ผู้เรียน

2.1 มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยมีหลักฐานแสดงเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม

2.2 ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูผู้รับผิดชอบมอบหมาย ถ้าไม่ผ่านให้ปฏิบัติกิจกรรมซ้ำหรือปฏิบัติเพิ่มเติม และมีชิ้นงาน/ผลงาน/คุณลักษณะตามที่ครูผู้จัดกิจกรรมมอบหมายให้ปฏิบัติ

3. ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน และมีการบันทึกสรุปพัฒนาการและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

เกณฑ์การศึกษาต่อช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นระดับชั้นสูงสุดของช่วงชั้นที่ 2 ในปีการศึกษาต่อไป นักเรียนจะเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งการเรียนตามแผนการเรียนที่โรงเรียนกำหนดไว้ นักเรียนจะต้องรู้หลักเกณฑ์การศึกษาต่อในระดับช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ทราบและสามารถเตรียมความพร้อมของตนเองได้ถูกต้อง ดังต่อไปนี้

1.เกณฑ์การจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3

ผู้เรียนจะได้รับการพิจารณาอนุมัติให้จบหลักสูตรได้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1.1 ต้องเรียนวิชาพื้นฐาน 66 น้ำหนักการเรียน และวิชาเพิ่มเติม 30 น้ำหนักการเรียนตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้าง

1.2 ต้องได้วิชาพื้นฐาน 66 น้ำหนักการเรียนและน้ำหนักการเรียนทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 85 น้ำหนักการเรียน

1.3 ต้องไม่มีผลการเรียน ร หรือ มส. หรือ มผ. ทุกรายวิชาที่อยู่ในแผนการเรียน

1.4 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนด โดยแต่ละกิจกรรมต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และต้องผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมที่กำหนด

1.5 ต้องผ่านกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด

1.6 ต้องได้รับการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระดับดีขึ้นไป

2. คุณสมบัติของผู้ศึกษาต่อ

2.1 เป็นนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาต่อช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน

2.2 ได้รับผลการเรียนวิชาพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ 1 ขึ้นไป จากการสอบปกติ

วิชาพื้นฐาน ได้แก่

ท 33101	ภาษาไทยพื้นฐาน 3
ค 33101	คณิตศาสตร์พื้นฐาน 3
ว 33101	วิทยาศาสตร์พื้นฐาน 3
ส 33101	สังคมศึกษาพื้นฐาน 3
พ 33101	สุขศึกษา-กีฬาไทย 3
ศ 33101	พื้นฐานศิลปศึกษา 3
ง 33101	การงานอาชีพและเทคโนโลยี 3
อ 33101	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3

2.3 ระดับผลการเรียนเฉลี่ยทุกรายวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนสอบแก้ตัว เมื่อจบปีการศึกษาไม่ต่ำกว่า 1

3 .แผนการเรียน

โรงเรียนจัดแผนการเรียน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ดังนี้

3.1 แผนการเรียน คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์

3.2 แผนการเรียน คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ

3.3 แผนการเรียน ภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส, ภาษาเยอรมัน, ภาษาจีน, ภาษาญี่ปุ่น)

3.4 แผนการเรียน ภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์ ก

4. เกณฑ์การเข้าแผนการเรียน

4.1 แผนการเรียน คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ ต้องได้ระดับผลการเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ดังนี้

คณิตศาสตร์พื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอดช่วงชั้นที่ 3 ไม่ต่ำกว่า 2.5

วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอดช่วงชั้นที่ 3 ไม่ต่ำกว่า 2.5

4.2 แผนการเรียน คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ ต้องได้ระดับผลการเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ดังนี้

คณิตศาสตร์พื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอดช่วงชั้นที่ 3 ไม่ต่ำกว่า 2.5

ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอดช่วงชั้นที่ 3 ไม่ต่ำกว่า 2.5

4.3 แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส, ภาษาเยอรมัน, ภาษาจีน, ภาษาญี่ปุ่น) ต้องได้ระดับผลการเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ดังนี้

ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอดช่วงชั้นที่ 3 ไม่ต่ำกว่า 2.5

ภาษาไทยพื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอดช่วงชั้นที่ 3 ไม่ต่ำกว่า 1.5

สังคมศึกษาพื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอดช่วงชั้นที่ 3 ไม่ต่ำกว่า 1.5

4.4 แผนการเรียน ภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์ ก ต้องสอบได้ระดับผลการเรียนในช่วงชั้นที่ 3

ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอดช่วงชั้นที่ 3 ไม่ต่ำกว่า 2

คณิตศาสตร์พื้นฐาน, ภาษาไทยพื้นฐานและสังคมศึกษาพื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอดช่วงชั้นที่ 3 ไม่ต่ำกว่า 1

หมายเหตุ

1. นักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ถึงเกณฑ์ในการเลือกแผนการเรียนต่าง ๆ โรงเรียนจะกำหนดให้มีการสอบเข้าแผนการเรียนที่ต้องการ
2. การสมัครสอบเข้าแผนการเรียน นักเรียนจะสมัครสอบกี่แผนการเรียนก็ได้
3. กรณีที่นักเรียนมีสิทธิ์เรียนในแผนการเรียนใดแล้ว แต่มีความประสงค์จะเรียนแผนการเรียนอื่น ถ้าสอบเข้าแผนการเรียนที่ต้องการได้ ก็สามารถเรียนในแผนการเรียนนั้นได้ ถ้าสอบไม่ได้ นักเรียนก็จะต้องเรียนในแผนการเรียนที่มีสิทธิ์อยู่เดิม
4. **<u>กรณีที่นักเรียนไม่มีสิทธิ์เรียนในแผนการเรียนใดเลย และสอบเข้าแผนการเรียนไม่ได้ นักเรียนจะต้องพิจารณาหาสถานที่ศึกษาอื่นต่อไป</u>**

5.วิชาที่ใช้สอบเข้าแผนการเรียน

แผนการเรียน **คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์**	สอบวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ฉบับ 1) และวิทยาศาสตร์พื้นฐาน
แผนการเรียน **คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ**	สอบวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ฉบับ 1) และภาษาอังกฤษพื้นฐาน
แผนการเรียน ภาษาต่างประเทศ	สอบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ภาษาไทยพื้นฐาน และสังคมศึกษาพื้นฐาน
แผนการเรียน ภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์	สอบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน คณิตศาสตร์พื้นฐาน (ฉบับ 2) ภาษาไทยพื้นฐาน และสังคมศึกษาพื้นฐาน

6. แนวทางการศึกษาต่อตามแผนการเรียน

6.1 แผนการเรียน คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์แนวทางการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คือ

คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวนศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ประเภทวิชาบัญชีหรือบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ประเภทวิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์คณะครุศาสตร์ หรือคณะศึกษาศาสตร์ (วิทย์) คณะประมง คณะเศรษฐศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์

6.2 แผนการเรียน คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษแนวทางการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คือ

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะมัณฑนศิลป์ คณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ คณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะโบราณคดี คณะสังคมสงเคราะห์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ ฯลฯ

6.3 แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส, ภาษาเยอรมัน, ภาษาจีน, ภาษาญี่ปุ่น) แนวทางการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คือ

คณะอักษรศาสตร์ คณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ คณะสังคมศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะโบราณคดี ฯลฯ

6.4 แผนการเรียน ภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์ ก แนวทางการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คือ

คณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกศิลปศึกษา สอบความรู้ความถนัดทางศิลปะ คณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกดนตรีศึกษา (ดนตรีไทย, ดนตรีสากล) คณะรัฐศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ (ศิลป์) คณะนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ (สาขาการโรงแรม) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ (ศิลป์) คณะสังคมสงเคราะห์ คณะเศรษฐศาสตร์ (ศิลป์) คณะวิจิตรศิลป์ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม (ม.เทคโนโลยีสุรนารี)

7. การศึกษาต่อเมื่อจบชั้น ม.4

7.1 ศึกษาต่อในสายสามัญ (ม.4-ม.6) เป็นการศึกษาต่อเพื่อเป็นการวางรากฐาน สำหรับการศึกษาต่อในชั้นอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาต่างๆ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนในหลักสูตรมัธยมศึกษาปลายสายสามัญนี้ เช่น

- กรมสามัญศึกษา ได้แก่ โรงเรียนรัฐบาลทุกแห่งที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมปลาย (ม.4-ม.6) ได้แก่ โรงเรียนในท้องที่การศึกษาต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค

- สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้แก่ โรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมปลาย (ม.4-ม.6) ซึ่งมีอยู่ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

7.2 ศึกษาต่อในสายอาชีวศึกษา การศึกษาด้านอาชีวศึกษาแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 5 ประเภท คือ

- ประเภทช่างอุตสาหกรรม แยกออกเป็นแผนกวิชาหรือสาขาต่าง ๆ เช่น ช่างก่อสร้าง ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างไฟฟ้า ไฟฟ้ากำลัง ช่างวิทยุโทรคมนาคม ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างกลโลหะ ช่างเขียนแบบ สถาปัตยกรรม ช่างโยธา ช่างสำรวจ ช่างเครื่องจักรกล งานไม้ ช่างยนต์ เครื่องกลการเกษตร ช่างทำเครื่องมือ ช่างท่อประสาน อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์หนัง อุตสาหกรรมสิ่งทอ ช่างต่อเรือ ช่างกลเรือ ช่างหนัง และช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม

- ประเภทวิชาเกษตรกรรม แยกเป็นแผนกวิชาหรือสาขาต่าง ๆ เช่น เกษตรกรรม ช่างกลเกษตร และธุรกิจการเกษตร

- ประเภทพาณิชยกรรม แยกเป็นแผนกวิชาหรือสาขาต่าง ๆ เช่น พาณิชยการ บัญชี เลขานุการ การตลาด การขาย การธนาคาร ธุรกิจการเงินและการจัดการ

- ประเภทคหกรรม แยกเป็นแผนกวิชาหรือสาขาต่าง ๆ เช่น คหกรรมศาสตร์ทั่วไป ผ้าและเครื่องแต่งกาย อาหารและโภชนาการ

- ประเภทศิลปหัตถกรรม แยกเป็นแผนกวิชาหรือสาขาต่าง ๆ เช่น วิจิตรศิลป์ ช่างโลหะพรรณ ศิลปะประยุกต์ หัตถกรรม ผลิตภัณฑ์เครื่องหนังสิ่งทอ

7.3 ศึกษาต่อในสายพยาบาลและสาธารณสุข ซึ่งได้แก่ โรงเรียนผู้ช่วยพยาบาลของโรงพยาบาลต่าง ๆ เป็นหลักสูตรระยะสั้นประมาณ 1 ปี จบแล้วจะได้รับประกาศนียบัตร

7.4 ศึกษาต่อในสายทหาร-ตำรวจ เช่น

- โรงเรียนเตรียมทหาร
- โรงเรียนช่างฝีมือทหาร

7.5 ศึกษาต่อวิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นสถานศึกษาในสังกัดกองศิลปศึกษา กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ให้การศึกษาทั้งวิชาสามัญ และวิชาศิลปะ

7.6 ศึกษาต่อสถาบันอื่น ๆ เช่น

- สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- วิทยาลัยช่างศิลป์
- โรงเรียนช่างการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
- โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ ช่างกล ขส.ทบ.
- วิทยาลัยในวัง (หญิง)

- โรงเรียนผู้ใหญ่พระตำหนักสวนกุหลาบ (วิทยาลัยในวัง ชาย)
- สถานศึกษาสังกัดกองการศึกษาอาชีพ (วิทยาลัยสารพัดช่าง)
- สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน
- โรงเรียนราชาพาณิชย์นาวี

การศึกษาต่อเมื่อจบชั้น ม.3 ทั้ง 6 ข้อที่กล่าวมาข้างต้น ถ้านักเรียนคนใดต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อสอบถามเพิ่มเติม ได้ที่กลุ่มงานแนะแนว โทร. 02-2513934 ต่อ 126

7. แนวความคิดและทฤษฎี

7.1 ความสนใจ

7.1.1 ความหมายของความสนใจ

สำหรับความหมายของความสนใจ (interest) มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

เจเกอร์และโพรลิค (Jager and Frochlich. 1947 : 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจเป็นความโน้มเอียงที่จะเอาใจใส่ต่อกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเวลานาน หมกมุ่นและพากเพียรที่จะกระทำกิจกรรมนั้น ๆ อยู่เรื่อย ๆ

ดิวอี้ (Dewey. 1972 : 57) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจคือความรู้สึกชอบหรือความพอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวความคิดใดความคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

แอนโร (Anne Roe. 1964 : 85) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจเป็นสิ่งที่บุคคลชอบ ให้ความใส่ใจ สังเกต นึกถึงหรือกระทำด้วยความพอใจ และสนุกสนานเพลิดเพลิน

ครอนบาค (Cronbach. 1966 : 455-456) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจเป็น ความต้องการ หรือความโน้มเอียงที่จะแสวงหากิจกรรม และวัตถุบางอย่าง แล้วมีแนวโน้มที่จะเลือกสิ่งนั้นมากกว่าสิ่งอื่น ๆ

กู๊ด (Good. 1973 : 311) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกชอบของคนเราที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะมีชั่วขณะหนึ่ง หรืออาจมีถาวรก็ได้ ขึ้นอยู่กับความอยากรู้อยากเห็นของบุคคลนั้น โดยมีอิทธิพลมาจากประสบการณ์ของตนเอง

สำเริง บุญเรืองรัตน์ (2524 : 8-9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ แล้วจะแสวงหาหรือรวบรวม หรือร่วมปฏิบัติในสิ่งหล่านั้น

พยอม วงศ์สารศรี (2526 : 194) ได้ให้ความหมายไว่ว่า ความสนใจ คือ แรงผลักดันที่จะกระตุ้นให้บุคคลแสดงออก ด้วยการเลือกหรือกระทำในสิ่งที่เขาชอบและในสิ่งที่เมื่อกระทำแล้วบรรลุถึงจุดหมาย

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 233) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งหมายถึงทัศนคติบางบวกหรือทัศนคติที่ดีนั่นเอง

สุชา จันทร์เอม (2536 : 74) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติ (attitude) ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยเฉพาะ และความรู้สึกนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่และกระทำการจนบรรลุถึงความมุ่งหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น

สมบัติ สุขสมบูรณ์ (2540 : 14) ได้สรุปความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่บุคคลมีจิตใจผูกพันและจดจ่อเลือกหรือทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ตนชอบมากกว่าสิ่งอื่นจนบรรลุถึงความมุ่งหมาย

7.1.2 **ประเภทของความสนใจ**

พยอม วงศ์สารศรี (2526 : 194) ได้แบ่งความสนใจออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความสนใจภายนอก (extrinsic interest) เป็นความสนใจที่เกิดจากแรงจูงใจภายนอกที่มากระทำต่อบุคคล เช่น การให้รางวัล การชมเชย เป็นตัวที่ทำให้เราสนใจเรียน หรือสนใจปฏิบัติกิจกรรมที่มีเครื่องล่อเหล่านั้น
2. ความสนใจภายใน (intrinsic interest) เป็นความสนใจที่เกิดจากภายในตัวบุคคลที่มุ่งจะกระทำใด ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ

จากความหมายของความสนใจที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความสามารถเฉพาะที่บุคคลประทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ดีเป็นพิเศษ ตามธรรมชาติ หรือผลรวมของลักษณะต่าง ๆ และสมรรถภาพที่ใช้เป็นรากฐานในการทำนายระดับความสัมฤทธิ์ผลแน่นอนของบุคคลซึ่งตามปกติแล้วจะแสดงออกมาให้ทราบได้โดยการปฏิบัติหรือทดลองทำจริง

7.1.3 **อิทธิพลที่สร้างความสนใจ**

สุชา จันทร์เอม (2536 : 75) ได้กล่าวถึงอิทธิพลที่สร้างความสนใจไว้ว่า เด็กมีความสนใจเพิ่มขึ้นตามอายุ เด็กมีการพัฒนาการมากขึ้น ความสนใจของเด็กก็กว้างขวางยิ่งขึ้น และเมื่อมีความสามารถเพิ่มขึ้นหรือวุฒิภาวะเพิ่มขึ้น ความสนใจก็เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน ดังนั้นความสนใจของเด็กจึงขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

1.ความสามารถ ถ้าเด็กยังไม่มีการพัฒนาการทางร่างกายดีพอ เด็กก็จะยังไม่สนใจการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ถ้าเด็กยังใช้เท้าไม่คล่อง เด็กก็ยังไม่สนใจการเล่นฟุตบอลจนกว่าเด็กจะใช้เท้าคล่อง เป็นต้น

2.การศึกษา เด็กได้รับการศึกษาอบรมทางใด เด็กก็จะสนใจทางนั้น ธรรมชาติของเด็กนั้นดีอยู่แล้ว ครูสามารถจะสร้างเด็กให้สนใจในเรื่องใด ๆ ก็ได้ เช่น เด็กสอบวิชาประวัติศาสตร์ได้คะแนนดี ก็สนใจในวิชาประวัติศาสตร์ เป็นต้น

3.ความถนัดตามธรรมชาติ เด็กจะมีความสนใจในสิ่งที่ตนมีความถนัดตามธรรมชาติ เช่น ถนัดวาดรูปภาพ ก็สนใจเรื่องเกี่ยวกับอุปกรณ์การวาดรูปภาพ ดินสอสี สีน้ำ สีเทียน ฯลฯ เป็นต้น

4.บุคลิกภาพ บุคลิกภาพสามารถจะส่งเสริมความสนใจในการเล่นกีฬาที่ต้องใช้แรงกาย เด็กที่ร่างกายไม่แข็งแรง ก็สนใจกีฬาในร่ม เป็นต้น

5.ความคล่องแคล่ว เด็กมีความคล่องแคล่วทางใดก็สนใจในสิ่งนั้น เด็กมีความคล่องแคล่วทางใช้เท้า ก็มักสนใจการเล่นที่เกี่ยวกับใช้เท้า เช่น วิ่งเร็ว วิ่งเก็บของ และวิ่งไล่จับ เป็นต้น

6.ความแปลกประหลาดของสิ่งที่ได้พบเห็น เช่น เด็กที่ไม่เคยไปสวนสัตว์เมื่อไปครั้งแรกก็สนใจสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นอย่างมาก

7.การเอาอย่าง สิ่งใดที่คนในหมู่คณะนิยม หรือสนใจจะทำให้คนที่เข้าร่วมเกิดความสนใจตามไปด้วย เช่น เด็กส่วนมากเมื่อเห็น พ่อ แม่ ครู หรือเพื่อน ชอบหรือสนใจสิ่งใดก็พลอยสนใจหรือเอาใจใส่ตามไปด้วย

8. ความต้องการ เช่น เมื่อเด็กอยากเป็นคนเรียนเก่ง ก็จะพยายามสนใจเรียนเพื่อให้ได้ที่ 1 เป็นต้น

จากการศึกษาอิทธิพลที่สร้างความสนใจ พอสรุปได้ว่า ความสนใจที่เกิดขึ้นจะได้รับอิทธิพลมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ความต้องการ ความสามารถ ความถนัด การได้รับการศึกษาและบุคลิกภาพ เป็นต้น

1.1 สาเหตุที่ทำให้ความสนใจของแต่ละคนแตกต่างกัน

สุชา จันทร์เอม (2536 : 75-76) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ความสนใจของแต่ละคนแตกต่างกันมีหลายประการ ได้แก่

1.สิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัว ที่สำคัญคือ

ก. การศึกษา

ข. ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

1. บุคลิกภาพของบุคคล ที่สำคัญ ๆ คือ

ก. อายุ หรือวัย

ข. เพศ

ค. ระดับสติปัญญา

ง. ความสามารถทางร่างกาย

จ. ความถนัดตามธรรมชาติ และสุขภาพ

1.2 วิธีวัดความสนใจ

การวัดความสนใจให้ได้ผลถูกต้องที่สุดนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยากลำบาก ทั้งนี้ด้วยเหตุที่ความพอใจของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามได้มีผู้กล่าวถึงวิธีวัดความสนใจไว้ดังนี้

เจเกอร์และโฟริค (Jager and Frochlick. 1947 : 12-14)

ได้กล่าวถึงการวัดความสนใจอาจทำได้ 4 ประการดังนี้

1. สังเกตความเป็นไปของแต่ละบุคคล
2. พิจารณาความสนใจต่าง ๆ ที่แต่ละบุคคลแสดงออกมา
3. ศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นกระทำ
4. ใช้แบบสำรวจความสนใจ (interest inventory) วัดโดยตรง

เฮอร์ลอค (สมเดช อารีสวัสดิ์. 2530 : 13; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1955 : 160-161) ได้กล่าวถึงการวัดความสนใจของแต่ละบุคคลได้ 3 วิธี ดังนี้

1. ใช้การสังเกต
2. ใช้การสัมภาษณ์
3. ใช้แบบสอบถามวัดความสนใจ

พาวเวลส์ (นิภา วัธนเวคิน. 2529 : 18-19; อ้างอิงมาจาก Powell. 1963 : 337-338)ได้เสนอแนะวิธีการประเมินความสนใจไว้ดังนี้

1. ใช้แบบสำรวจความสนใจ (interest inventories) แบบสำรวจนี้จะประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ในอาชีพต่าง ๆ โดยให้บุคคลแสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความต่าง ๆ เหล่านั้น
2. ใช้แบบสอบถามปลายเปิด (openended questionnaires) โดยให้แต่ละบุคคลมีอิสระที่จะตอบคำถามต่าง ๆ ได้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน
3. ใช้การสัมภาษณ์ (interview) ซึ่งจะช่วยให้ผู้สัมภาษณ์ได้สังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้

ซูเปอร์ และไครส์ (Super and Crites. 1968 : 378-380) ได้กล่าวถึงความสนใจของบุคคล สามารถศึกษาได้จากวิธีการดังต่อไปนี้

1. ความสนใจที่แสดงออกมา (experessed interests) ได้แก่ความสนใจที่แสดงออกทางภาษาเป็นการแสดงออกถึงความสนใจในวิชากิจกรรม งานหรืออาชีพ ด้านภาษา
2. ความสนใจที่แสดงออกทางกิริยาอาการ (manifest interests) เป็นความสนใจที่แสดงด้วยกิริยาอาการและการเข้าร่วมในกิจกรรม
3. ความสนใจที่ประเมินด้วยแบบทดสอบ (tested interests) เป็นการประเมินความสนใจด้วยแบบสอบถามที่เป็นปรนัย เป็นการแสดงความสนใจภายใต้สภาพการณ์ควบคุม
4. ความสนใจที่ประเมินด้วยแบบสำรวจ (inventoried interest) เป็นการประเมินความสนใจซึ่งขึ้นอยู่กับการตอบคำถามเกี่ยวกับความชอบ ไม่ชอบในกิจกรรมนั้น ๆ

สำเริง บุญเรืองรัตน์ (2524 : 9) ได้กล่าวถึงแนวการวัดความสนใจว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกที่อยู่ในจิตใจของบุคคล แนวการวัดนั้นสามารถกระทำได้โดยการเอาข้อความที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ เข้าไปเร้าให้เขาอ่าน แล้วให้เขาแสดงความรู้สึกออกมาว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบจากการศึกษาทางเอกสารวิธีวัดความสนใจดังที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่ามีความสนใจที่ตรงกันวิธีหนึ่งก็คือ การใช้แบบสอบถาม จึงถือได้ว่าวิธีนี้เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย

ดังนั้นแบบสอบถามความสนใจและพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จึงนับว่าเป็นวิธีที่เหมาะสม

ทฤษฎีความต้องการ

ทฤษฎีความต้องการที่กล่าวต่อไปนี้ กฤษณา ศักดิ์ศรี (2534 : 166) กล่าวว่า ในทางจิตวิทยาถือว่า ความต้องการเป็นเรื่องที่พัวพันกับการดำรงชีวิตให้อยู่รอดของมนุษย์ ความต้องการจึงปรากฏออกมาในรูปต่าง ๆ ทั้งในรูปของความต้องการอันจำเป็นแห่งชีวิต ซึ่งมีมาแต่กำเนิดและจัดหาขึ้นภายหลัง กล่าวโดยสรุปของความต้องการของมนุษย์มีอยู่ 3 ประการใหญ่ ๆ คือ

1.ความต้องการทางร่างกาย (biological needs)

2.ความต้องการทางจิตใจ (psychological needs)

3.ความต้องการทางสังคม (social needs)

เนื่องด้วยทฤษฎีความต้องการมีหลายทฤษฎี สำหรับทฤษฎีความต้องการที่กล่าวถึงปัจจัยเกี่ยวกับความต้องการ ได้แก่ทฤษฎีดังต่อไปนี้

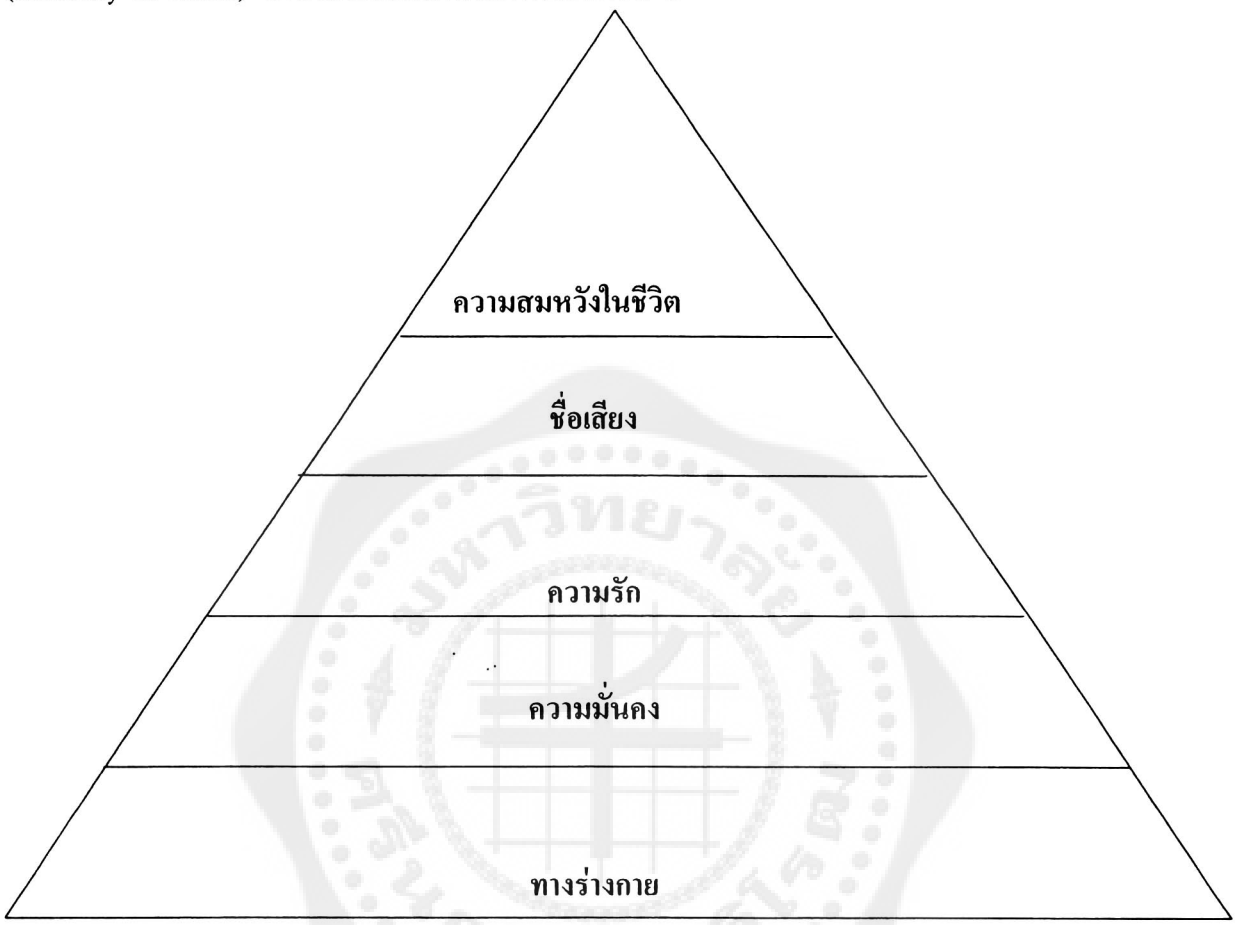
7.2 ทฤษฎีการจูงใจและบุคลิกภาพของมาสโลว์ (Maslow's general theory of human motivation) มีสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ (สมพงษ์ เกษมสิน. 2523 : 305) ดังนี้

1.มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการมีอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอื่นจะเข้ามาแทนที่กระบวนการเช่นนี้ไม่มีที่สิ้นสุด

2.ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นเครื่องจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้น ที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

3.ความต้องการของมนุษย์ มีเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ (hierarchy of needs) กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

มาสโลว์ (รวีวรรณ ชินตระกูล. 2535 : 52-55) ได้แบ่งลำดับขั้นความต้องการ (hierarchy of needs) ซึ่งสามารถแสดงด้วยภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow)

1. ความต้องการทางร่างกาย (physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐาน ซึ่งมนุษย์ต้องการตอบสนองเพื่อการดำรงชีวิตตามปกติ ได้แก่ ปัจจัยสี่ กล่าวคือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค รวมทั้งสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีพ ผู้บริหารจะจูงใจ หรือกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ เงินเดือน หรือรายได้เพื่อสามารถนำไปซื้อปัจจัยต่าง ๆ ที่ต้องการได้ อาจใช้วิธีการจูงใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา โดยการเพิ่มเงินเดือน สวัสดิการตามความเหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติงาน

2. ความต้องการความมั่นคง (security needs) เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองในขั้นพื้นฐานทางร่างกายแล้ว มักเกิดความต้องการในขั้นที่ 2 อันได้แก่ ความมั่นคงรวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและหน้าที่การงาน ผู้บริหารจะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความ

ต้องการอยู่ในระดับขั้นนี้ได้ โดยการกำหนดระเบียบต่าง ๆ ในการทำงาน ให้เน้นความ ปลอดภัย การประกันภัย ประกันอุบัติเหตุ การให้ความมั่นใจในความมั่นคงในหน้าที่การงาน และได้ใช้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำงานและออกจากงาน

3. ความต้องการความรัก (affiliation or social needs) เมื่อได้รับการตอบสนองขั้นที่ 1 และ 2 มนุษย์จะเกิดความต้องการให้สังคมยอมรับตนเข้าเป็นสมาชิกหรือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ผู้บริหารที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ในลำดับความต้องการนี้ จึงต้องใช้วิธีการจูงใจตอบสนองความต้องการ โดยการจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พบปะสังสรรค์ ทั้งที่ เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การงาน ในลักษณะที่ให้มีการร่วมมือกัน

4. ความต้องการชื่อเสียง (esteem or recognition needs) ความต้องการในขั้นนี้ หมายถึง เกียรติยศ ชื่อเสียง การยกย่องเชิดชูซึ่งได้รับจากผู้อื่น หรือความรู้สึกเชื่อมั่นในตัวเอง การเปลี่ยนสถานภาพไปสู่ลำดับขั้นที่สูงขึ้น ถ้าผู้ปฏิบัติมีความต้องการอยู่ในขั้นนี้ ผู้บริหารจะต้องพยายามใช้วิธีการจูงใจเพื่อตอบสนองความต้องการโดยการยกย่อง ส่งเสริมความสามารถของผู้ปฏิบัติงานที่มีความสามารถสูง อาจจะประกาศเกียรติคุณให้เป็นที่ปรากฏความดีงามของบุคคลนั้นต่อสังคม จะเห็นว่าความต้องการที่มีชื่อเสียงมีผู้ได้รับการตอบสนองไม่มากนัก

5. ความต้องการความสมหวังในชีวิต (self-actualization needs) เป็นความต้องการขั้นสุดยอดของมนุษย์ ผู้บริหารที่หวังจะตอบสนองความต้องการด้านนี้ของผู้ใต้บังคับบัญชา จะต้องรู้ว่าแต่ละคนต้องการความสมหวังอะไรในชีวิต เนื่องจากผู้ใต้บังคับบัญชาอาจมีความต้องการขั้นนี้ต่างกัน เช่น บางคนต้องการมีเงิน บางคนต้องการการมีบ้าน บางคนต้องการมีเกียรติยศ บางคนต้องการมีความรัก เป็นต้น แล้วจึงหาวิธีการจูงใจที่แตกต่างกันไปตามเป้าหมายของแต่ละบุคคล

จากทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ที่กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่า ลำดับขั้นความต้องการหรือแรงจูงใจ มาสโลว์เน้นความต้องการของมนุษย์ในการทำงาน หรือความต้องการของมนุษย์ ทั่วไป ซึ่งมีทั้งหมด 5 ขั้น จากความต้องการขั้นพื้นฐานไปสู่ความต้องการขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ ได้แก่ ความต้องก่ารทางร่างกาย ความต้องการความมั่นคง ความต้องการความรัก ความต้องการชื่อเสียง และความต้องการความสมหวังในชีวิต ดังนั้นในการทำงานจะคำนึงถึงการสนองตอบความต้องการของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ

7.3 ทฤษฎีความพึงพอใจของเฮอร์ซเบอร์ก (Herzberg) เฮอร์ซเบอร์ก (สมยศ นาวีการ. 2522 : 376-378) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีส่วนช่วยให้เกิดความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจในการทำงาน ชื่อว่า "ทฤษฎีสองปัจจัย" โดยปัจจัยดังกล่าว ได้แก่

1. ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เพราะสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ประกอบด้วย

1.1 ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล (achievement) หมายถึง บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้น และประสบผลสำเร็จอย่างดี

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ (recognition) หมายถึง ความร่วมมือในการปฏิบัติงานไม่ว่าจากผู้บังคับบัญชา จากเพื่อน จากผู้มาขอรับบริการหรือบุคคลในหน่วยง

1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (work itself) หมายถึงงานที่น่าสนใจงานต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ท้าทายให้ต้องลงมือทำหรืองานที่มีลักษณะสามารถกระทำได้ตั้งแต่ต้นจนจบ โดยลำพังแต่ผู้เดียว

1.4 ความรับผิดชอบ (responsibility) หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในงานใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ไม่มีการตรวจสอบหรือควบคุมอย่างเหมาะสม

1.5 ความก้าวหน้า (advancement) หมายถึง ได้รับเลื่อนขั้นตำแหน่งสูงของบุคคลในองค์กร การมีโอกาสได้ศึกษาเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม หรือการได้รับการฝึกอบรม

1.6 โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (possibility of growth) หมายถึง สถานการณ์ที่บุคคลสามารถได้รับความก้าวหน้าในทักษะ (skill)

1.7 สถานะของอาชีพ (status) หมายถึง อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี

2.ปัจจัยค้ำจุน (maintenance factors) เป็นปัจจัยค้ำจุนที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งถ้าหากว่าไม่มีหรือไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์กรจะนำมาซึ่งความไม่พอใจในงานได้ เป็นปัจจัยที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคลประกอบด้วย

2.1 เงินเดือน (salary) หมายถึง ค่าตอบแทนที่ได้รับและการเลื่อนขั้นเงินเดือนในหน่วยงานนั้น ๆ เป็นที่พอใจของบุคลากรที่ทำงาน

2.2 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน (interpersonal relations with supervisor, subordinate, peers) หมายถึง การติดต่อไม่ว่าจะเป็นปฏิกิริยาหรือวาจาที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกันสามารถทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างดี

2.3 นโยบายและการบริหารงาน (policy and administration) หมายถึง การจัดและการบริหารขององค์กร การติดต่อสื่อสารภายในองค์กร

2.4 สภาพการทำงาน (working conditions) หมายถึง สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียง อากาศ ชั่วโมงการทำงาน รวมทั้งลักษณะของสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ

2.5 ความเป็นอยู่ส่วนตัว (personal life) หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีอันเป็นผลที่ได้รับจากงานในหน้าที่ของเขา เช่น การที่บุคคลต้องถูกย้ายไปทำงานในที่แห่งใหม่ ซึ่งห่างไกลจากครอบครัว อาจทำให้เขาไม่มีความสุขและไม่พอใจกับงานในที่แห่งใหม่

2.6 ความมั่นคงในงาน (security) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในงานที่ทำ ความยั่งยืนของอาชีพ หรือความมั่นคงขององค์กร

2.7วิธีการนิเทศงาน (supervision-technical) หมายถึง ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการควบคุมดูแล และให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา

เฮอร์ซเบอร์ก ได้อธิบายเพิ่มเติมอีกว่าองค์ประกอบทางด้านปัจจัยการจูงใจ จะต้องมีค่าเป็นบวกเท่านั้น จึงจะทำให้บุคคลมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขึ้นมาได้ แต่ถ้าหากว่าค่าเป็นลบจะทำให้บุคคลไม่พึงพอใจในงาน ส่วนองค์ประกอบทางด้านปัจจัยค้ำจุน ถ้าหากว่ามีค่าเป็นลบบุคคลจะมีความรู้สึกไม่พึงพอใจในงานแต่อย่างใด เนื่องจากองค์ประกอบทางด้านปัจจัยนี้มีหน้าที่ค้ำจุน หรือบำรุงรักษาบุคคลให้มีความพึงพอใจในงานอยู่แล้ว สรุปได้ว่า ปัจจัยทั้งสองนี้ควรจะต้องมีในทางบวกจึงจะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานของบุคคลเพิ่มขึ้น

จากทฤษฎีความพึงพอใจของเฮอร์ซเบอร์กที่กล่าวมานี้ พอสรุปได้ว่า ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีแรงจูงใจที่ศึกษาถึงเหตุจูงใจบุคคลให้ทำงาน โดยมี 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ

1. ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เช่น ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ความก้าวหน้า เป็นต้น
2. ปัจจัยค้ำจุน (maintenance factors) เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้คนเกิดความไม่พอใจในงานที่ปฏิบัติอยู่ เช่น เงินเดือน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน นโยบายการบริหาร สภาพการทำงาน ความมั่นคงในงาน เป็นต้น

7.4 ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของเมอร์เรย์ (Murray's manifest needs theory)

เมอร์เรย์ (อารีย์ พันธ์มณี. 2534 : 189-192) มีความเห็นว่าความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้นก่อให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้ง ความต้องการนี้บางครั้งเกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในของบุคคล และบางครั้งอาจเกิดความต้องการเนื่องจากสภาพสังคมหรือแรงกระตุ้นภายในของบุคคล และบางครั้งเกิดความต้องการเนื่องจากสภาพสังคมหรือแรงกระตุ้นภายนอกก็ได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพทางร่างกายและสภาพทางจิตใจนั่นเอง ทฤษฎีความต้องการตามหลักการเมอร์เรย์สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยการแสดงออกทางความก้าวร้าว (need for aggression) เป็นความต้องการที่จะเอาชนะผู้อื่น เอาชนะต่อสิ่งขัดขวางทั้งปวงด้วยความรุนแรง มีการต่อสู้ การแก้แค้น การทำร้ายร่างกาย หรือการฆ่าฟันกัน เช่น พูดจาประชดประชันกับเพื่อนที่ไม่ชอบ เป็นต้น
2. ความต้องการที่จะเอาชนะฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ (need for counteraction) เป็นความต้องการที่จะฟันฝ่าอุปสรรค ความล้มเหลวต่าง ๆ ด้วยการสร้างความพยายามขึ้น เช่น เมื่อได้รับคำดูถูกดูหมิ่น ผู้ที่ได้รับจะเกิดความพากเพียรพยายามเพื่อเอาชนะคำสบประมาทจนประสบผลสำเร็จ เป็นต้น
3. ความต้องการที่จะยอมแพ้ (need for abasement) เป็นความต้องการที่จะยอมแพ้ ยอมรับผิด ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ หรือยอมรับการถูกลงโทษ เช่น การเผาตัวตายเพื่อประท้วงการปกครอง เป็นต้น
4. ความต้องการป้องกันตนเอง (need for defense) เป็นความต้องการที่จะป้องกันตนเองจากกการพากษ์วิจารณ์ การตำหนิติเตียนซึ่งเป็นการป้องกันทางด้านจิตใจ พยายามหาเหตุผลมาอธิบายการกระทำของตน มีการป้องกันตนเองเพื่อให้พ้นผิดจากการกระทำต่าง ๆ ทั้งปวง เช่น ให้เหตุผลว่าสอบตกเพราะครูสอนไม่ดี เป็นต้น
5. ความต้องการเป็นอิสระ (need for autonomy) เป็นความต้องการที่ปรารถนาจะเป็นอิสระจากสิ่งกดขี่ทั้งปวง ต้องการที่จะต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเป็นตัวของตัวเอง เช่น เด็กมักจะแต่งตัว หรือรับประทานอาหารเองโดยไม่ต้องการความช่วยเหลือจากมารดาหรือบุคคลอื่น เป็นต้น
6. ความต้องการความสำเร็จ (need for achievement) คือ ความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ยากลำบากให้ประสบความสำเร็จหรือพยายามเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง เพื่อให้การทำงานของตนประสบความสำเร็จ จากการศึกษาพบว่า เพศชายจะมีระดับความต้องการความสำเร็จมากกว่าเพศหญิง
7. ความต้องการสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น (need for affiliation) เป็นความต้องการที่จะทำให้ผู้อื่นรักใคร่ ต้องการรู้จักหรือมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ต้องการเอาอกเอาใจ มีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนฝูง พยายามสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลอื่น
8. ความต้องการความสนุกสนาน (need for play) เป็นความต้องการที่จะแสดงความสนุกสนาน ต้องการหัวเราะเพื่อการผ่อนคลายความตึงเครียด มีการสร้างหรือเล่าเรื่องตลกขบขัน มีการพักผ่อนหย่อนใจ มีการเล่นเกมกีฬา เป็นต้น

9.ความต้องการแยกตนเองออกจากผู้อื่น (need for rejection) เป็นความต้องการหรือมีความปรารถนาของบุคคล ในการที่จะแยกตนออกจากผู้อื่น ไม่มีความรู้สึกยินดียินร้ายกับบุคคลอื่น ต้องการเมินเฉยจากผู้อื่น

10.ความต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น (need for succorance) เป็นความ

ต้องการให้บุคคลอื่นมีความสุข เห็นอกเห็นใจ มีความสงสาร ต้องการได้รับความช่วยเหลือการดูแล คำแนะนำ จากบุคคลอื่น

9. ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลอื่น (need for nurturance) เป็นความต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับบุคคลอื่น โดยการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่ไม่สามารถจะช่วยเหลือตนเองได้ หรือให้ความช่วยเหลือให้บุคคลอื่นพ้นจากภัยอันตรายต่าง ๆ
10. ความต้องการที่จะสร้างความประทับใจในตนเองให้กับผู้อื่น (need for exhibition) เป็นความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นได้เห็น ได้ยินเกี่ยวกับเรื่องราวของตัวเอง ต้องการให้ผู้อื่นมีความสนใจ สนุกสนานแปลกใจ หรือตกใจในเรื่องราวของตนเอง เช่น เล่าเรื่องตลกขบขันให้บุคคลอื่นฟัง เพื่อบุคคลอื่นจะเกิดความประทับใจในตนเอง เป็นต้น
11. ความต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น (need for dominance) เป็นความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นทำตามคำสั่งของตน ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น
12. ความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อาวุโสกว่า (need for deference) เป็นความต้องการที่ยอมรับนับถือผู้ที่มีอาวุโสกว่าด้วยความยินดี รวมทั้งนิยมชมชื่นในบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือด้วยความยินดี
13. ความต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกล้มเหลว (need for avoidance of interiority) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงให้พ้นจากความอับอายทั้งหลาย ต้องการหลีกเลี่ยงการดูถูก หรือการกระทำต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความละอายใจ
14. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากอันตราย (need for avoidance harm) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย ได้รับความปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวง

17. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากการถูกตำหนิหรือถูกลงโทษ (need for avoidance of blame) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการลงโทษด้วยการคล้อยตามกลุ่มหรือยอมรับคำสั่งหรือปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของกลุ่มเพราะกลัวการถูกลงโทษ

18. ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย (need for orderliness) เป็นความต้องการที่จะจัดสิ่งของต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความประณีตงดงาม เช่น การจัดหนังสือในชั้นหนังสือให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น

19. ความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียง (need for inviolacy) เป็นความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียงของตนที่มีอยู่ไว้จนสุดความสามารถ เช่น การไม่ยอมขโมย แม้ว่าตนจะต้องหิว หรือไม่ยอมทำความผิด ไม่คดโกงผู้ใดเพื่อชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล เป็นต้น

20. ความต้องการให้ตนเองมีความแตกต่างจากบุคคลอื่น (need for contrariness) เป็นความต้องการที่จะกระทำให้ตนเองไม่เหมือนกับบุคคลอื่น เช่น เพื่อนในกลุ่มใส่กระโปรงมาโรงเรียน แต่ตนต้องการให้แตกต่างจากบุคคลอื่น โดยการใส่กางเกงมาโรงเรียน เป็นต้น

จากทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ที่กล่าวมานี้ พอสรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการของ เมอร์เรย์ไม่ได้เรียงลำดับขั้นความต้องการเหมือนของมาสโลว์ กล่าวคือ ทฤษฎีความต้องการของ เมอร์เรย์ สามารถอธิบายได้ว่า ในเวลาเดียวกันบุคคลอาจมีความต้องการด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ด้านสูง และความต้องการด้านอื่น ๆ ต่ำก็ได้ ซึ่งตามทฤษฎีนี้สามารถสรุปความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานได้ 4 ประการ คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง ความต้องการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
2. ความต้องการมิตรสัมพันธ์ หมายถึง ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับคนอื่น คำนึงถึงการยอมรับของเพื่อนร่วมงาน การยกย่อง การมีเกียรติยศชื่อเสียง
3. ความต้องการอิสระ หมายถึง ความต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเองในการตัดสินใจให้มากที่สุด
4. ความต้องการมีอำนาจ หมายถึง ความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นและต้องการควบคุมคนอื่นให้อยู่ในอำนาจของตน

7.5 ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Modifed Hierachy Theory)

อัลเดอร์เฟอร์ (หลุย จำปาเทศ. 2533 : 40-41) เป็นผู้คิดทฤษฎีความต้องการนี้ใน ค.ศ. 1972 หรือเรียกว่า ทฤษฎี อีอาร์จี (ERG : Existence Relatedness-Growth Theory) ที่สนับสนุนทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow เขาได้ปรับเปลี่ยนให้เข้าใจง่ายขึ้น จาก 5 ลำดับขั้นของมาสโลว์ เหลือเพียง 3 ลำดับขั้น เป็น ERG Theory Alderfier ได้เสนอแนะรายละเอียดของทฤษฎีดังนี้

1.เอ็กซีส-เท็นซ์ นีดส (Existence Needs, E) คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อประทังชีวิตของคน เพื่อการอยู่ได้หรือเพื่อการอยู่รอด ความต้องการของเขานี้ได้รวมเอาความต้องการขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ของมาสโลว์เข้าไว้ นั่นคือ ความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยนั้นเอง

2.รีเลท-เนส นีดส (Relatedness Needs, R) คือ ความต้องการที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลรอบ ๆ ตัว และบุคคลในสังคม ความต้องการนี้ตรงกับขั้นที่ 3 ของ มาสโลว์ ซึ่งเรียกว่า Social Need Alderfer ได้ให้ความสำคัญความต้องการข้อนี้มาก เพราะถือว่ามนุษย์จะอยู่ได้มิใช่ความต้องการพื้นฐานเท่านั้น แต่การรวมตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มหรือหมู่พวกนั้นมีความจำเป็น

3.กโรธ นีดส (Growth Needs, G) คือ ความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า เป็นความต้องการสูงสุดของคน ซึ่งเขาได้รวมเอาขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 (Self-esteem และ Self-actualization) ของมาสโลว์เข้าไว้ด้วยกัน ความต้องการขั้นนี้จะบ่งบอกถึงความสูงสุดของชีวิตของมนุษยชาตินั่นเอง แม้ อัลเดอร์เฟอร์ จะเห็นตามมาสโลว์หลายอย่างดังจะเห็นได้จากการสรุปรวบยอด

ทฤษฎีของมาสโลว์ เสียใหม่เพื่อง่ายต่อการนำไปใช้ก็ตาม แต่ทฤษฎีของเขาก็มีข้อขัดแย้งแตกต่างไปจากมาสโลว์ 2 ประการหลัก ๆ คือ

1. ทฤษฎีของ Maslow ได้เน้นว่า คนจะก้าวจากขั้นที่ 1 ไปขั้นที่ 2 หรือขั้นที่ 2 ไปขั้นที่ 3 เรื่อย ๆ ไปจนถึงขั้นที่ 5 นั้น จะเนื่องมาจากความพึงพอใจ (Satisfaction) ของขั้นที่ต่ำกว่าได้บรรลุเป้าหมาย แต่ทฤษฎีของอัลเดอร์เฟอร์ไม่เห็นด้วย เขากล่าวว่าในขณะที่คนอยู่ในกระบวนการที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจนั้น คนจะอยู่ในกระบวนการของการถดถอยในขณะที่คับข้องใจด้วย (ไม่จำเป็นต้องก้าวจากขั้นที่หนึ่งขึ้นไปสู่อีกขั้นหนึ่งเสมอไป) ความคับข้องใจนี้จะสะท้อนกลับไปยังขั้นต่ำกว่าที่เขาเคยบรรลุมาแล้ว เช่น คนที่อยากมีชื่อเสียงในสังคม แต่ก็กลัวจะจนลงเป็นต้น จึงมิใช่พึงพอใจในขั้นที่ผ่านมา
2. ความต่างกันที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ทฤษฎีของมาสโลว์ บอกว่าคนบรรลุความต้องการขั้นหนึ่งแล้วจะก้าวไปสู่อีกขั้นหนึ่งเป็นไปทีละขั้น แต่อัลเดอร์เฟอร์ กล่าวว่า คนมีความต้องการพร้อมกันหลาย ๆ ขั้นมิใช่ทีละขั้นดังที่มาสโลว์กล่าว เช่น คนมีความต้องการทางร่างกาย เพื่อการอยู่รอด และพร้อมกันนั้นก็ต้องการเพื่อนฝูง และการยอมรับนับถือด้วย เป็นต้น

จากทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ พอสรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เน้นเรื่องการตอบสนองความต้องการเช่นเดียวกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ โดยเชื่อว่าความต้องการของมนุษย์มี 3 ประการ คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับกาดำรงชีวิต ความต้องการทั้งสามเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า ซึ่งความต้องการทั้งสามจะมีลักษณะต่อเนื่องจากความต้องการทางวัตถุที่เป็นรูปธรรมไปสู่ความต้องการทางจิตใจที่เป็นนามธรรม

ทฤษฎีการตัดสินใจ

ทฤษฎีการตัดสินใจที่จะกล่าวต่อไปนี้ เป็นทฤษฎีที่มีความสำคัญยิ่งต่อการตัดสินใจในการหาทางเลือกที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล ดังที่ บรอสส์ (อรุณศรี กุมุท. 2529 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Bross. 1953) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับการตัดสินใจไว้ว่า ปัจจุบันพฤติกรรมการตัดสินใจได้ทวีความยุ่งยากมากขึ้น มิใช่แต่ว่าจะมีทางเลือกมากมายให้ต้องตัดสินใจเลือกเท่านั้น แต่ยังมีความขัดแย้งในเรื่องค่านิยมที่ยึดถือด้วย บุคคลสามารถได้รับการช่วยเหลือ 2 ประการคือ ประการแรกในการตัดสินใจในเป้าหมายเฉพาะอย่าง เรียกว่า ผลที่ได้ (outcome) และประการที่สองในการพิจารณาทางเลือกหลายทาง และชั่งน้ำหนักทางเลือกเหล่านั้นในส่วนที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของเขาเองเพื่อให้สามารถตัดสินใจได้ ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น

ไครี้ (Crites. 1969 : 570) ได้กล่าวว่าการที่บุคคลแสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพเป็นการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล

ทฤษฎีการตัดสินใจมีหลายทฤษฎี และทฤษฎีที่เสนอต่อไปนี้จะเกี่ยวข้องกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือเลือกอาชีพ ดังนี้

1.6 ทฤษฎีการตัดสินใจของเกอแลต (Gelatt's decision making theory) เกอแลต (ทิพย์มาศย์ พลมลศักดิ์. 2530 : 11-12 ; อ้างอิงมาจาก Tolbert. 1974 : 65-87) ถือว่าทฤษฎีนีแสดงถึงวงจรกระบวนการตัดสินใจ โดยเริ่มจากจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ และเมื่อบุคคลมีความประสงค์ที่ต้องการจะตัดสินใจ บุคคลนั้นก็ประสงค์จะได้รับข้อสนเทศ โดยเขาจะรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการตัดสินใจของเขา ต่อจากนั้นบุคคลก็จะพิจารณาข้อมูลที่ได้รับ และพยายามนำมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับการเลือกพิจารณาความเป็นไปได้ของทางเลือก สำหรับการทำนายผลอาจจะขึ้นอยู่กับความสำเร็จของประสบการณ์ในอดีตและระดับความปรารถนาของบุคคลนั้น ซึ่งการทำนายผลจะมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใดจะขึ้นกับสิ่ง 2 ประการ คือ ข้อมูลที่รวบรวมได้และน้ำหนักในการคาดคะเนอย่างเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมสำหรับลำดับขั้นต่อไปเป็นระบบค่านิยม ในขั้นนี้บุคคลจะพิจารณาถึงผลที่พึงปรารถนา เขาจะเปรียบเทียบผลที่ได้รับกับลำดับขั้นของค่านิยม เช่น ถ้าเขาเลือกวิชาชีพนี้ เพื่อต้องการเงินเดือนมาก หรือคาดได้ว่าเขาสามารถเรียนจบในสาขาวิชานี้ได้และจะได้มีโอกาสศึกษาต่อ เขาอาจจะต้องตั้งคำถามว่าค่านิยมสูงสุดของเขานั้นคืออะไร ทั้งนี้เพื่อให้การตัดสินใจเลือกของเขาเหมาะสมยิ่งขึ้น

ส่วนขั้นสุดท้ายเป็นการประเมินผลและการเลือกตัดสินใจ ซึ่งจะเป็นผลจากการตัดสินใจได้ในครั้งนั้น โดยได้รับผลที่ได้รับเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและข้อมูล หรือตัดสินใจที่จะสำรวจต่อไป โดยวางแผนสำรวจเพื่อให้ได้รับข้อมูลใหม่ เพื่อการตัดสินใจครั้งต่อไป

สำหรับวงจรกระบวนการตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญดังนี้คือ

1. จุดมุ่งหมาย บุคคลต้องการตัดสินใจเมื่อมีทางเลือกอย่างน้อย 2 ทาง
2. ข้อสนเทศ บุคคลจะต้องค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกนั้น ๆ
3. ความเป็นไปได้ โดยจะต้องค้นหาความเป็นไปได้ทั้งหมดของกิจกรรม
4. ความเป็นได้ของผลที่ได้รับโดยจะต้องตรวจสอบลำดับความเป็นไปได้ในแต่ละทางเลือก
5. ความน่าจะเป็นของผลที่ได้รับโดยการทำนายความน่าจะเป็นจริงของแต่ละลำดับ
6. ค่านิยมโดยการประเมินความต้องการของบุคคลในแต่ละลำดับ
7. การประเมินผล โดยประเมินความเหมาะสมและเลือกตัดสินใจ
8. การตัดสินใจ มีการตัดสินใจซึ่งอาจเป็น

8.1 การตัดสินใจสิ้นสุดลง

8.2 การค้นหาข้อสนเทศใหม่

จากทฤษฎีการตัดสินใจของเกอแลต พอสรุปได้ว่า การตัดสินใจจะเป็นกระบวนการที่เป็นระบบประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย ระบบข้อมูลที่ดี พิจารณาความเป็นไปได้ของทางเลือก ค่านิยม และการประเมินผล แล้วจึงตัดสินใจเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดที่เหมาะสมที่สุดของแต่ละบุคคล

7.7 ทฤษฎีการตัดสินใจของทีดแมนและโอฮารา (Tiedman and O'hara) ทีดแมน และโอฮารา (พรศรี สุนสวัสดิ์. 2533 : 12-13 ; อ้างอิงมาจาก Tiedman and O'hara. n.d.) มีแนวคิดว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพและการปรับตัวในการประกอบอาชีพเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และพัฒนามาเป็นระยะเวลานาน ทีดแมนและโอฮารา ได้แบ่งพัฒนาการด้านอาชีพออกเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมเลือกอาชีพ (the period of anticipation of decision making or preoccupation) ขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลจะเผชิญกับปัญหาเฉพาะหน้า เช่น จะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่จะต้องเรียน หรือเริ่มคิดเตรียมการที่จะเลือกอาชีพต่อไปในอนาคต ในขั้นนี้บุคคลจะใช้กระบวนการวิเคราะห์แยกแยะรายละเอียดเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม และก่อตัวเป็นความคิดที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาเรียนหรือเลือกอาชีพ ในขั้นนี้แบ่งย่อออกเป็น 4 ขั้นดังนี้คือ

1.1 ขั้นการสำรวจ (exploration) ในขั้นนี้บุคคลจะสำรวจและประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจและความต้องการ นอกจากนี้ยังมีการสำรวจลักษณะสาขาวิชาหรือลักษณะอาชีพ ข้อดีและข้อบกพร่องของอาชีพด้วย

1.2 ขั้นการก่อตัวของความคิด (crystallization) เมื่อได้ประเมินตนเองและวิเคราะห์อาชีพหรือสาขาวิชาแล้ว ก็จะรวมตัวเป็นแนวความคิด ซึ่งจะนำไปใช้ในการตัดสินใจลองเลือกสายการเรียนหรืออาชีพ

1.3 ขั้นการลองเลือกอาชีพ (choice) ในขั้นนี้บุคคลจะตัดสินใจลองเลือกสายการเรียนหรืออาชีพ

1.4 ขั้นการพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างชัดเจนและแน่นอนในการตัดสินใจ (clarification of specification) ในขั้นนี้บุคคลจะหารายละเอียดเพิ่มเติมในสาขาวิชาหรืออาชีพที่เลือกอีกครั้ง เพื่อการตัดสินใจที่แน่นอน

2. ขั้นการประกอบอาชีพและการปรับตัวในการทำงาน (the period of implementation and adjustment) เมื่อบุคคลตัดสินใจเลือกสาขาการเรียนและอาชีพได้แล้ว ก็จะไปสู่ขั้นดำเนินการศึกษาหรือประกอบอาชีพ ตามที่ได้เลือกสรรแล้วนั้น ในขั้นนี้จะแบ่งย่อยได้เป็น 3 ขั้นคือ

2.1 ขั้นการนำตนเองเข้าสู่การศึกษาหรือทำงาน (induction) ขั้นนี้บุคคลจะเข้าทำงานหรือศึกษาตามสาขาที่ตนได้ตัดสินใจเลือกแล้ว

2.2 ขั้นการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง (transition or reformation) ถ้าบุคคล

ประสบปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาหรือประกอบอาชีพในสาขาที่เลือกแล้วนั้น บุคคลก็จะปรับปรุงตนเองหรือสำรวจตนเองและอาชีพหรือสาขาที่เรียนใหม่เพื่อไปสู่การตัดสินใจเลือกการศึกษาหรืออาชีพใหม่ให้เหมาะสมต่อไป

2.3 ขั้นความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (maintenance or integration) ถ้าบุคคลประสบความสำเร็จในการศึกษา หรือประกอบอาชีพที่ได้เลือกสรรแล้วนั้นก็จะเป็นกำลังใจให้บุคคลมุ่งมั่นศึกษาหรือประกอบอาชีพให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

จากทฤษฎีการตัดสินใจของทีดแมนและโอฮารา พอสรุปได้ว่า ทีดแมนและโอฮารา ได้ย้ำถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของบุคคลกับอาชีพ ที่เห็นได้ชัดเจนจากการที่บุคคลต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจ เป็นทฤษฎีที่ได้ย้ำเรื่องของการตัดสินใจว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการทางอาชีพ

7.8 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอพพอค (Hoppock's compositic theory)

(ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 87-88 ; อ้างอิงมาจาก Hoppock. 1967) กล่าวถึงความต้องการของบุคคลและความสำคัญของข้อสนเทศเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกอาชีพและพัฒนาอาชีพ และกล่าวถึงหลักการที่สำคัญในการเลือกอาชีพไว้ดังนี้

1. บุคคลจะเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง และความต้องการประการหนึ่งคือ ความต้องการที่จะปฏิบัติตามค่านิยมของตนเอง
2. อาชีพที่บุคคลเลือก มักจะเป็นอาชีพที่บุคคลเชื่อว่า จะสนองความต้องการส่วนใหญ่ของบุคคลนั้นได้ดีที่สุด
3. บุคคลอาจจะรับรู้ความต้องการของตนอย่างชัดเจนถูกต้อง หรืออาจจะรับรู้อย่างเลือนลางว่า มีบางสิ่งบางอย่างที่ดึงดูดความสนใจ แต่ไม่ว่าบุคคลจะรับรู้ความต้องการของตนเองได้ชัดเจนหรือไม่เพียงใด ความต้องการดังกล่าวก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ
4. พัฒนาการทางอาชีพเริ่มเกิดขึ้นเมื่อบุคคลตระหนักเป็นครั้งแรกว่า อาชีพสามารถช่วยสนองความต้องการของตนได้
5. พัฒนาการทางอาชีพจะดำเนินก้าวหน้าไปและอาชีพที่เลือกจะดีขึ้น ถ้าบุคคลสามารถคาดคะเนอาชีพที่จะเลือกว่า จะสนองความต้องการของตนเองได้ดีเพียงใดและความสามารถในการคาดคะเนนั้น จะขึ้นกับความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และความสามารถที่จะพินิจพิเคราะห์ได้กระจ่างชัด
6. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยมและฐานะทางเศรษฐกิจ มีผลต่อการเลือกอาชีพ เพราะช่วยให้บุคคลได้ตระหนักถึงความต้องการของตนเอง และช่วยให้บุคคลสามารถคาดคะเนได้ว่า อาชีพที่เขาจะเลือกนั้น จะสนองความต้องการของเขาได้มากน้อยเพียงใด
7. ข้อสนเทศทางอาชีพ จะมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบ

อาชีพต่าง ๆ ที่อาจจะสนองความต้องการของตน และช่วยให้บุคคลสามารถคาดคะเนได้ว่า อาชีพใดจะสนองความต้องการของตนได้ดีกว่าอาชีพอื่น ๆ

8. ความพึงพอใจในงานหรืออาชีพ จะขึ้นกับงานที่บุคคลได้ทำ สนองคต้องการที่บุคคลนั้นคาดหวังมากน้อยเพียงใด และระดับความพึงพอใจจะพิจารณาได้จากอัตราส่วนของความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง และความต้องการที่คาดหวังว่าจะได้รับการตอบสนอง

9. ความพึงพอใจเป็นผลจากงานซึ่งสนองความต้องการของบุคคลในปัจจุบันหรือเป็นผลจากงานซึ่งมีทีท่าว่าจะสนองความต้องการของบุคคลนั้นในอนาคต

10. การเลือกอาชีพของบุคคลหรืออาชีพที่บุคคลจะเลือก จะเปลี่ยนได้เสมอ ถ้าบุคคลนั้นเชื่อว่าการเปลี่ยนนั้น ๆ จะสนองความต้องการของเขาได้ดีกว่าจากทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอพพอค พอสรุปได้ว่า บุคคลส่วนมากเลือกอาชีพหรือสาขาวิชาที่เรียนเพื่อจะสนองความต้องการของตนเองและการเลือกอาชีพหรือสาขาวิชาที่เรียนก็จะพัฒนาขึ้นไปเรื่อย ๆ ทั้งนี้บุคคลต้องรู้จัก เข้าใจ และยอมรับตัวเองในทุกด้านในคุณลักษณะของงาน รู้จักเข้าใจในงานอาชีพ เช่น ลักษณะของงานหรือภารกิจที่ต้องทำต้องปฏิบัติ สภาพแวดล้อมของงาน คุณสมบัติที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน เป็นต้น แล้วบุคคลจึงตัดสินใจตามความต้องการ ความสามารถ ทักษะ ความสนใจ ดังนั้นการตัดสินใจเลือกอาชีพ หรือเรียนต่อจะไม่เกิดขึ้นทันทีทันใดต้องเป็นกระบวนการที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

7.9 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของไคร้ท์ (Crites) ไคร้ท์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 91-94; อ้างอิงมาจาก Crites'. 1971) เสนอแนะความคิดว่า เมื่อเกิดการเลือกอาชีพนั้น

1. บุคคลจะต้องมีอาชีพที่จะเลือกสองอาชีพหรือมากกว่านั้น ถ้าบุคคลไม่มีทางเลือกการเลือกอาชีพจะเกิดขึ้นไม่ได้
2. แรงกระตุ้นในการเลือกอาชีพ ได้แก่ความคาดหวังของสังคมที่ว่า "ทุกคนควรทำงาน" และ
3. บุคคลจะต้องมีอิสระในการประกอบอาชีพที่เขาเลือก ถ้าเขาถูกจำกัดในการประกอบอาชีพ เขาจะไม่สามารถเลือกอาชีพได้นอกจากนี้ ไคร้ท์ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพเป็นพื้นฐานในการตั้งทฤษฎีการเลือกอาชีพ จากงานวิจัยต่าง ๆ ของเขาไว้ดังต่อไปนี้การเลือกอาชีพหมายถึง อาชีพซึ่งบุคคลกล่าวว่า "เขาจะเลือกประกอบอาชีพนั้น" และการเลือกอาชีพในทางปฏิบัติหมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพนั้น เป็นการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล

แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของไคร้ท์ประกอบด้วย

1. การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความเป็นจริงมากที่สุด และแสดงให้เห็นว่า บุคคลคิดว่าเขาจะประกอบอาชีพอะไร

2. ความชอบในอาชีพ ได้แก่ การที่บุคคลมีความประสงค์หรืออยากจะประกอบอาชีพนั้น ๆ ถ้าเงื่อนไขในสภาพความเป็นจริงเปิดโอกาสให้
3. ความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพ ได้แก่ การที่บุคคลมุ่งหวังว่าจะประกอบอาชีพอะไร และ

4. ความสนใจในอาชีพมีความคล้ายคลึงกับความชอบในอาชีพ แต่มีความเป็นจริงมากกว่า เพราะความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิกและ/หรือประกอบอาชีพนั้นๆ

5. สำหรับแนวความคิดทั้ง 4 ประการข้างต้นนี้ จะมีอิสระต่อกัน แต่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

ส่วนลักษณะทั่วไปของการเลือกอาชีพที่ไคร้ท์กล่าวไว้มีดังนี้

1. การเลือกอาชีพ เป็นพฤติกรรมที่เป็นระบบมิใช่พฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยความบังเอิญ แต่ละบุคคลจะมีการเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน
2. การเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรต่าง ๆ เช่น

2.1 ตัวแปรสิ่งเร้า (stimulus variables) ได้แก่

2.1.1 วัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ แต่ผลของวัฒนธรรมที่มีต่อการเลือกอาชีพไม่เป็นแบบแผนเดียวกัน เพราะยังไม่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นต่าง ๆ ในสังคมอีกด้วย

2.1.2 ระดับชั้นทางสังคม มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ เช่น วัฒนธรรม เชาวน์ปัญญา

2.1.3 เชื้อชาติ มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

2.1.4 พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ จะพบว่าการเลือกอาชีพระหว่างชนบทและในเมืองมีความแตกต่างกันมาก

2.1.5 ชุมชน เพื่อน และจรรยาบรรณในกลุ่มอาชีพ ยังสรุปแน่ชัดไม่ได้ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

2.1.6 ครอบครัว อาชีพของบิดา และการเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์กัน ส่วนการเลียนแบบจากบิดามารดาและความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับการเลือกอาชีพยังไม่สามารถสรุปได้

2.1.7 โรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของประสบการณ์ในการศึกษากับการเลือกอาชีพยังมีจำกัด แต่มีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนอาจจะเป็นตัวกลางที่สำคัญในการเลือกอาชีพ

2.2 ตัวแปรตอบสนอง (response variables) ได้แก่

2.2.1 ความถนัดทั่วไป ความสามารถทางสมอง ไม่เพียงแต่จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับความชอบ และความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพด้วย

2.2.2 ความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ และความสนใจที่วัดได้จากแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพและการเลือกอาชีพของเพศหญิงจะมีความสัมพันธ์สูงกว่าของเพศชาย

2.2.3 บุคลิกภาพ มีหลักฐานสนับสนุนว่า อัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ ซึ่งสนับสนุนทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ ที่กล่าวถึง การเชื่อมโยงของตัวแปรทั้งสองนี้ นอกจากนี้ ก็มีงานวิจัยบางเรื่องได้ศึกษาถึงการประเมินตนเอง ประโยชน์ในการเสี่ยง ค่านิยม และเป้าหมายชีวิต ว่ามีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ แต่ยังไม่สามารถสรุปได้แน่นอนเท่ากับ อัตมโนทัศน์หรืออัตมโนคติ

3. การเลือกอาชีพ บุคคลจะนิยมเลือกอาชีพเป็นสาขาอาชีพไคร้ท์กล่าวถึง

การวัดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพไว้ว่า เครื่องมือที่ไคร้ท์ใช้วัดการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล ได้แก่ การสัมภาษณ์ คำถามปลายเปิด และแบบสอบถาม สำหรับคำถามแบบปลายเปิดนั้น เป็นการวัดการเลือกอาชีพที่ดีที่สุด และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .70-.80

นอกจากนี้ ไคร้ท์กล่าวถึง พัฒนาการของการเลือกอาชีพ ไว้ดังนี้

1. การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการแบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ แต่ไม่ได้มีความ
ต่อเนื่องกันทั้งหมด เพราะอย่างน้อย พบว่า มีความไม่ต่อเนื่องเกิดขึ้นครั้งหนึ่ง ในช่วงอายุ 14 ปี ถึง 16 ปี ซึ่งช่วงอายุนี้ เด็กจะตัดสินใจไม่ได้และไม่สามารถมองเห็นความแตกต่างของทางเลือกในการเลือกอาชีพได้
2. ภายหลังอายุ 16 ปี กระบวนการเลือกอาชีพจะเฉพาะเจาะจงมากขึ้นความ
สัมพันธ์ระหว่างการเลือก ความชอบ ความปรารถนาหรือความมุ่งหวังและความสนใจมีการเปลี่ยนแปลง
3. มีลำดับขั้นในกระบวนการเลือกอาชีพ แต่ยังกำหนดขอบเขตไม่ได้ดีนัก
บางครั้งเป็นไปได้ว่า ช่วงเพ้อฝัน (fantasy stage) เริ่มเมื่ออายุ 9 ปี และสิ้นสุดเมื่ออายุ 13 ปี การก่อตัวของความคิดของการเลือกอาชีพและการเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจงจะปรากฏขึ้นในระหว่างอายุ 18 ปี และ 21 ปี ในช่วงหรือระยะความเป็นจริง (realistic stage) ซึ่งเป็นระยะที่มีความเป็นจริงมากขึ้นในการเลือกอาชีพ

จากทฤษฎีการตัดสินใจของไคร้ท์ พอสรุปได้ว่า การตัดสินใจหรือเลือกอาชีพเป็น
ความมุ่งหวังของบุคคลที่เกิดจากความสนใจในอาชีพนั้น ๆ เพราะความสนใจมีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพ ดังนั้นการเลือกอาชีพจะพิจารณาจากตัวแปรต่าง ๆ เช่น เชาวน์ปัญญา สถานภาพของครอบครัว ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ เป็นต้น

7.6 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland's Theory of Vocational Choice)

ฮอลแลนด์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2529, หน้า 77 – 86 อ้างอิงจาก Holland,1966) กล่าวว่า

"บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ" และ "บุคคลจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง" นอกจากนี้ฮอลแลนด์ยังได้เน้นว่า "บุคลิกภาพเฉพาะอย่างจะมีความสัมพันธ์กับอาชีพเฉพาะอย่าง" และบุคลิกภาพแต่ละแบบมีความสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมทางอาชีพ บุคคลจะหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะและใช้ความสามารถของเขา ทั้งยังเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงทัศนคติหรือเจตคติ ค่านิยม และบทบาทของเขา ตลอดทั้งมีโอกาสแก้ปัญหาที่ประสบ และหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน

ฮอลแลนด์ (ศุภาวดี บุญญวงศ์,2528, หน้า 129 – 136 อ้างอิงจาก Holland's Theory of Vocational Choice ได้เสนอว่าบุคคลจะเลือกอาชีพโดยการพิจารณาถึงบุคคลของตนเปรียบเทียบกับบุคลิกภาพของบุคคลที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ แล้วจึงตัดสินใจเลือกอาชีพ องค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองต่อตนเอง ความพึงพอใจและบทบาทด้านการงาน แบบของการจัดการและลักษณะบุคลิกภาพ แบบของบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการควบคุมทางเศรษฐกิจ

สำเนาว์ ขจรศิลป์ (2529, หน้า 39 -41) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเลือกอาชีพของจอห์นแอล.ฮอลแลนด์ (John L. Holland) ว่าได้ตั้งสมมุติฐานการเลือกอาชีพไว้ดังนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกถึงบุคลิกภาพของบุคคล ความสนใจในอาชีพ แสดงให้เห็นบุคลิกภาพของการทำงาน การใช้เวลาว่าง และงานอดิเรกของบุคคล

2. การสำรวจความสนใจในอาชีพเป็นการวัดบุคลิกภาพของบุคคล

3. ถ้าบุคคลเลือกประกอบอาชีพอย่างหนึ่งอันเนื่องมาจากประวัติและบุคลิกภาพของเขา อาชีพอย่างเดียวกันก็จะดึงดูดความสนใจของบุคคลที่มีบุคลิกภาพ หรือลักษณะที่ตรงหรือคล้ายคลึงกัน

4. บุคคลแต่ละคนมีความสนใจต่ออาชีพอยู่สองสามอาชีพ ซึ่งจะมีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพมาก

5. ความพึงพอใจ ความมั่นคง ความสำเร็จในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับการสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพของบุคคลกับสภาพแวดล้อมของสังคม

ลักษณะบุคลิกภาพและอาชีพของบุคคล 6 กลุ่ม ตามทฤษฎีของจอห์น แอล ฮอลแลนด์

บุคลิกภาพ คือ ลักษณะโดยรวมของพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งรวมถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความรู้สึกนึกคิดที่เป็นของบุคคลนั้น อันส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมและลักษณะนิสัยเฉพาะของแต่ละคนซึ่งแตกต่างกันไป บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพเป็นอย่างมาก ดังที่ทฤษฎีของ John Holland (ประยูร มัยโภคา 2539 : 21-23) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เชื่อว่าบุคลิกภาพของคนจะสะท้อนผ่านการเลือกอาชีพของตน โดยเหตุผลในการเลือกอาชีพนั้นเกิดจาก การผสมผสานความคิดต่อตัวเอง และความเข้าใจต่ออาชีพที่เลือก นั่นคือ คนที่เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับบุคลิกของตนมากที่สุด จะมีความพึงพอใจในอาชีพและการส่งผลให้ประสบความสำเร็จ ในอาชีพนั้น ๆ ได้ ดังนั้นก่อนที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกเรียนอะไร เพื่อการมี

อาชีพในอนาคต ควรได้พิจารณาตนเองเกี่ยวกับลักษณะนิสัย ความสนใจ พิจารณาข้อมูลการศึกษา อาชีพ ตลาดแรงงาน และอื่น ๆ เพื่อจะได้เรียนได้ดีอย่างมีความสุข และสามารถประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน ดังจะขอเสนอกลุ่มอาชีพที่จำแนกตามบุคลิกภาพของ Holland 6 กลุ่ม ไว้เป็นแนวทางในการเลือกการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบจริงจัง (Realistic)

บุคลิกภาพ : เป็นคนชอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับการควบคุม การปฏิบัติการกับเครื่องยนต์กลไก เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ชอบแก้ไขซ่อมแซมวัสดุต่าง ๆ ทั้งไม้และโลหะ ชอบทางช่าง ชอบกิจกรรมกลางแจ้ง ชอบงานประเภทใช้กำลังกาย ชอบการเคลื่อนไหว และใช้ทักษะ เป็นลักษณะงานของผู้ชาย ชอบงานประเภทมองเห็นปัญหาที่จะแก้ไขได้ชัดเจน เลี่ยงกิจกรรมแบบต้องใช้วาจา อธิบาย สนใจคณิตศาสตร์ ไม่ชอบงานภาษาหรือการศึกษาหรืองานที่เกี่ยวข้องกับคน เป็นคนขี้อาย ถ่อมตน เกรงใจคน คล้อยตามระเบียบ กฎเกณฑ์ ขวานผ่าซาก ไม่มีพิธีรีตอง เก็บตัว ไม่ค่อยสุงสิงกับใคร ไม่คิดมาก ไม่เพ้อฝัน หนักแน่น อดทน บึกบึน เอาการเอางาน จริงจัง พากเพียร เสมอต้น เสมอปลาย บุคคลพวกนี้อาจจะขาดทักษะทางสังคม

อาชีพ : วิศวกร เจ้าหน้าที่เกษตรกรรม ช่างเทคนิค ช่างฝีมือ ช่างซ่อม ช่างฟิต ช่างสำรวจ ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างตัดเสื้อ ช่างก่อสร้าง ช่างประปา ช่างเครื่อง นักประมง นักเดินป่า พนักงาน ป่าไม้ นักกีฬา นักเดินเรือ นักประดาน้ำ นักประดิษฐ์วัสดุ ครูสอนอุตสาหกรรมศิลป์ ครูสอนการเกษตร เจ้าหน้าที่เอ็กซเรย์ เป็นต้น

ความสามารถ : อ่านพิมพ์เขียว แก้ตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ ทำงานเกี่ยวกับเครื่องมือชนิดต่าง ๆ มีความรู้ทางคณิตศาสตร์ และทางเครื่องมือตลอดจนวิธีใช้

คณะที่เปิดสอน : คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะเกษตรศาสตร์ คณะประมง คณะวนศาสตร์ คณะพลศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบใช้เชาว์ปัญญาและความคิดแบบนักวิชาการ (Investigative)

บุคลิกภาพ : เป็นคนที่ชอบการวิเคราะห์ การประเมิน เป็นคนอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต ช่างสงสัย ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ มีเหตุผล ละเอียดรอบคอบ ค่อนข้างอนุรักษ์นิยม ชอบเก็บตัว ไม่ชอบสังคมมากนัก ชอบงานอิสระ ไม่ชอบเอาอย่างใคร พึงพาตนเองได้ มีความมั่นใจในตนเอง ชอบคิด ชอบค้น ชอบแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ชอบวิจัยในโครงการทางวิทยาศาสตร์ ชอบทำงานที่ซับซ้อนหรืองานทดลองแบบประเภทท้าทายความสามารถ ไม่ชอบงานการค้าหรืองานโฆษณาชวนเชื่อ ยึดระเบียบกฎเกณฑ์ สนใจการจัดและวางแผนระบบงานบุคคลประเภทนี้อาจขาดทักษะในการเป็นผู้นำ เป็นคนมุ่งงานเป็นใหญ่ สนใจในสิ่งที่เป็นนามธรรม

อาชีพ : นักเศรษฐศาสตร์ แพทย์ สัตวแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร นักเทคนิคการแพทย์ นักพยาธิวิทยา นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ นักวิทยาศาสตร์ นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ นักชีววิทยา นักจุลชีววิทยา นัก

เคมี นักฟิสิกส์ นักวางแผน นักวิจัย นักวิชาการ ครูสอนคณิตศาสตร์ ครูสอนวิทยาศาสตร์ นักโบราณคดี นักมานุษยวิทยา นักภูมิศาสตร์ นักสืบสวน เป็นต้น

ความสามารถ : มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และมีความสามารถที่จะฝึกฝนอบรมทางช่างบางสาขาได้ มีความสามารถทำงานได้โดยใช้กล้องจุลทรรศน์ ทำงานเกี่ยวกับผลของกระแสคลื่นทางวิทยุ ทางด้านความถี่ต่าง ๆ ได้ มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ และแพทยศาสตร์ การทำงานของร่างกาย สามารถแปลส่วนผสมทางเคมี และรู้จักวิธีการใช้เครื่องมือทางเทคนิค

คณะที่เปิดสอน : คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะโบราณคดี คณะศึกษาศาสตร์ (สายวิทย์) คณะมนุษยศาสตร์ เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบศิลปิน (Artistic)

บุคลิกภาพ : เป็นคนที่ชอบแสดงออก รักความเป็นอิสระ ไม่ชอบอยู่ใต้บังคับบัญชาใคร ไม่ชอบพึ่งพาผู้อื่น ไม่คล้อยตามบุคคลอื่น เป็นคนชอบริเริ่มไม่เอาอย่างใคร ไม่ชอบสัมพันธ์แบบส่วนตัวโดยตรงกับใคร ไม่ชอบความจำเจหรืองานที่มีกฎระเบียบแน่นอน ช่างฝัน อ่อนไหวง่าย ชอบแสดงออก เจ้าอารมณ์ มีอุดมคติ ชอบคิดค้นเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม และแสดงออกทางศิลปกรรม มีความสามารถทางดนตรี อ่านหนังสือแบบแสดงความรู้สึกออกได้ ชอบฟังเพลง ชอบดูละคร เขียนหนังสือและแต่งกลอนได้ดี บุคคลประเภทนี้อาจขาดทักษะทางสำนักงาน

อาชีพ : ผู้กำกับการแสดง ครูสอนภาษา ผู้สื่อข่าว ครูสอนละคร ครูสอนนาฏศิลป์ ผู้แปลภาษาต่างประเทศ นักปรัชญา ครูสอนวรรณคดี ครูสอนดนตรี เต้นรำ นักดนตรี นักโฆษณา นักแสดง ต่าง ๆ นักประชาสัมพันธ์ นางแบบ-นายแบบ นักจัดรายการวิทยุ-โทรทัศน์ ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย นักวิจารณ์ ผู้ออกแบบเครื่องเรือน มัณฑนากร สถาปนิก จิตรกร นักแต่งเพลง นักแต่งบทละคร นักเขียนบทภาพยนตร์ ปฏิมากร นักประดิษฐ์ ช่างภาพ นักออกแบบ นักประพันธ์ นักร้อง นักเต้นรำ นักเขียนการ์ตูน ครูสอนศิลปะ นักพากย์ วาทยกร เป็นต้น

ความสามารถ : เล่นดนตรีได้ ร้องเพลงประสานเสียงได้ แสดงบทบาทต่าง ๆ ได้ แสดงความรู้สึกได้ นิยมการไปฟังและดูละคร เขียนรูปได้อย่างใกล้เคียงความจริง เขียนหนังสือและแต่งกลอนดี

คณะที่เปิดสอน : คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะมัณฑนศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ เป็นต้น

กลุ่มที่ 4 กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบบริการสังคมและชอบสมาคม (Social)

บุคลิกภาพ : เป็นคนที่ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยคนที่มีปัญหาทางจิตใจ แต่ไม่ชอบให้ใครสั่ง ไม่ชอบอยู่ใต้บังคับบัญชาใคร ชอบให้ความรู้ ชอบสนทนาและสังสรรค์กับผู้คน มีความเข้าใจคนอื่นได้ดี กล้าแสดงออก ร่าเริง มีความเมตตากรุณา ชอบมีอำนาจเหนือคนอื่น มีอุดมคติ รับผิดชอบ อนุรักษ์นิยม ชอบดูกีฬา ชอบร่วมกิจกรรมบันเทิง ชอบเป็นสมาชิกองค์กรหรือศูนย์ ชอบ

ดูแลเด็ก ๆ ที่มีกิจกรรมสนุกสนาน ชอบช่วยและรักษาพยาบาลผู้อื่นมีความสามารถในการพูด มีทักษะในการติดต่อกับผู้อื่น ชอบพัฒนาให้ความรู้หรือฝึกอบรมผู้อื่น ชอบงานด้านภาษามากกว่างานที่ต้องการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์หรือคณิตศาสตร์ บุคคลแบบนี้ดูจะขาดทักษะทางเครื่องจักรกล ขาดความสามารถในการวิเคราะห์อย่างมีกฎเกณฑ์ระเบียบวิธี

อาชีพ : ครู อาจารย์ นักวิชาการศึกษานิเทศก์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยา นักแนะแนว ผู้ดูแลหอพัก ผู้ให้คำปรึกษา ผู้จัดการบรรณารักษ์ นักโภชนาการ ล่าม มัคคุเทศน์ นักเทศน์ พนักงานต้อนรับ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่งานบุคคล นักฝึกอบรม นักพัฒนาการทูต เป็นต้น

ความสามารถ : มีความสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างดี สามารถทำงานร่วมกับบุคคลที่มีอายุสูงกว่าได้ดี สามารถวางกิจกรรมหรือโครงการให้กับโรงเรียน หรือวัด มองคนได้อย่างถูกต้อง ชอบช่วยผู้อื่นและทำงานให้ชุมชนโดยสมัครใจ ชอบทำงานกับคนหมู่มาก

คณะที่เปิดสอน : คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมวิทยามานุษยวิทยา คณะสังคมสงเคราะห์ คณะรัฐศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน คณะนิติศาสตร์ เป็นต้น

กลุ่มที่ 5 กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบกล้าคิดกล้าทำ (Enterprising)

บุคลิกภาพ : เป็นคนที่ชอบกิจกรรมที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ใช้ทักษะทางการพูดจา มองเห็นตนเองเป็นผู้นำเต็มตัว เชื่อมั่นตนเอง ชอบชักจูงผู้อื่นให้คล้อยตามทำตาม หรือชอบดำเนินการให้บรรลุเป้าประสงค์ ชอบถกเถียงปัญหาทางการเมือง ชอบอภิปราย พูดจาตรงไปตรงมา กล้าแสดงออก กล้าโต้แย้ง กล้าคิดกล้าทำ กล้าเสี่ยง ชอบการแข่งขัน ทะเยอทะยาน ว่องไวคล่องแคล่ว ริเริ่ม และดำเนินธุรกิจส่วนตัว ชอบกิจกรรมชนิดเป็นกลุ่มและองค์กร ชอบควบคุมผู้อื่น ชอบพบปะบุคคลสำคัญ เป็นผู้นำกลุ่มในการทำกิจกรรม ชอบการทำปาฐกถา ร่วมขบวนในการรณรงค์หรือหาเสียง ชอบการบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ ไม่ชอบกิจกรรมที่ต้องเขียนด้วยสำนวนภาษาแบบสละสลวย หรือเป็นคำประพันธ์ หรือเขียนภาพ หรือปั้นแกะสลัก หรือกิจกรรมที่มีระเบียบมากเป็นพวกมุ่งงานและมุ่งความสัมพันธ์

อาชีพ : นักธุรกิจ นักการตลาด นายธนาคาร นักบริหาร ผู้ขายประกันชีวิต นายหน้าซื้อขาย ผู้จัดการ นักการเมือง ทนายความ อัยการ ผู้พิพากษา ที่ปรึกษาทางธุรกิจ โฆษก แอร์โฮสเตส เป็นต้น

ความสามารถ : มักเคยถูกเลือกให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ สมัยอยู่ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย สามารถควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้อื่น มีความกระตือรือร้นมาก ๆ สามารถชักจูงให้คนอื่นมาทำสิ่งที่ตน

ต้องการได้ ขายสินค้าเก่ง ชอบจัดการรวบรวมก่อตั้งเป็นสมาคมและองค์กร เป็นผู้นำ การอภิปลาย ที่ดี เป็นตัวแทนเจรจาตกลงให้กับกลุ่มหรือองค์กร

<u>คณะที่เปิดสอน</u> : คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ เป็นต้น

กลุ่มที่ 6 มีบุคลิกภาพแบบยึดมั่นและมีระเบียบแบบแผน (Conventional)

<u>บุคลิกภาพ</u> : เป็นบุคคลที่ชอบทำงานเกี่ยวกับตัวเลข และการนับจำนวน ชอบบทบาทที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชา พอใจที่จะคล้อยตามหรือเชื่อฟังบุคคลอื่น ไม่ชอบเป็นผู้นำ เลี่ยงการโต้แย้ง ไม่ชอบงานที่ใช้ทักษะทางกาย ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง เจ้าระเบียบ ไม่ยืดหยุ่น อนุรักษ์นิยมมาก ขาดความคิดริเริ่ม และจินตนาการชอบเลียนแบบ จริงจังกับงาน อดทน รับผิดชอบสูง ละเอียดถี่ถ้วน พากเพียร เก็บกดและควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี ชอบทำงานสำนักงาน/งานเสมียน/งานตัวเลข/งานเอกสารและงานสารบรรณ เช่น การเก็บบันทึกข้อมูล การจดคัดลอกข้อมูล การจัดหมวดหมู่งาน ไม่ชอบงานด้านศิลปะ/ดนตรี/วรรณกรรม และงานวิทยาศาสตร์

<u>อาชีพ</u> : สมุห์บัญชี นักบัญชี เลขานุการ เจ้าหน้าที่การเงินการธนาคาร เจ้าหน้าที่งานพัสดุ เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ ผู้ตรวจสอบบัญชี ผู้ช่วยบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่สรรพากร เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ ผู้คุมสต๊อคสินค้า ผู้ควบคุมเครื่องยนต์ เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด นักสถิติ เจ้าหน้าที่ธุรการ พนักงานจดบันทึก เจ้าหน้าที่งบประมาณ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์การเงิน แคชเชียร์ พนักงานไปรษณีย์ เป็นต้น

<u>ความสามารถ</u> : ควบคุมการทำงานของเครื่องจักรทางธุรกิจ (เช่น คอมพิวเตอร์) จัดระเบียบงานเข้าหมวดหมู่ ทำงานในเวลาตามที่กำหนด พิมพ์หนังสือได้ ทำบัญชีรับจ่ายได้ เก็บประวัติข้อมูล และการนัดหมายต่าง ๆ ตลอดจนรายจ่ายในการซื้อขาย คุ้นเคยกับวัสดุครุภัณฑ์ทางธุรกิจ

<u>คณะที่เปิดสอน</u> : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะมนุษยศาสตร์ (สาขาที่เกี่ยวกับการเอกสาร) คณะเศรษฐศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ เป็นต้น

7.7 ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของกินซ์เบอร์ก

กินซ์เบอร์กและคณะ (Gingberg, Eli) กินซ์เบอร์กและคณะ (ประยูร มัยโภคา. 2539 : 26-27) ได้สรุปถึงทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพไว้ โดยได้ศึกษาพัฒนาการที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่ง แล้วตั้งเป็นทฤษฎีขึ้นมา และกล่าวถึงการเลือกอาชีพว่า เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่ใช่เป็นการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจที่เป็นลำดับติดต่อกันไป แต่ละครั้งของกระบวนการ มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางอายุของแต่ละคน ซึ่งกาลเวลาเหล่านี้จะไม่ย้อนกลับไปอีก ดังนั้นเมื่อตัดสินใจไปแล้วจะกลับหลังไม่ได้ การเลือกเป็นกระบวนการที่มุ่งไปสู่กาลข้างหน้า และจบลงด้วยการผสมกลมกลืนระหว่างความสนใจ ความต้องการของตนเองกับความเป็นจริงในโลก ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเลือก ตามทฤษฎีของ กินซ์เบอร์ก และคณะ ประกอบด้วยหลัก 4 ประการ คือ

1. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาที่เกิดขึ้น โดยใช้เวลานานกว่า 10 ปี ขึ้นไป
2. กระบวนการนี้ไม่มีการย้อนหลัง
3. กระบวนการเลือกอาชีพ สำเร็จได้ด้วยการประสานระหว่าง ความสนใจ ความสามารถ ค่านิยม และความเป็นจริงของสภาพแวดล้อม
4. กระบวนการเลือกอาชีพครอบคลุมระยะต่าง ๆ ที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ

4.1 ระยะการเพ้อฝัน (the fantasy period) บุคคลที่อยู่ในระยะนี้ คือ วัยเด็กตอนต้น วัยนี้จะมีการพิจารณาเลือกอาชีพคร่าว ๆ ขาดเหตุผลที่สมควร และขาดรากฐานของความเป็นจริง ดังนั้น การเลือกอาชีพในระยะนี้ จึงเป็นการสะท้อนให้เห็นการเลือกอาชีพตามอุดมคติ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม

4.2 ระยะเวลาทดลอง (the tentative period) เริ่มเมื่ออายุ 11-17 ปี ระยะนี้บุคคลจะเริ่มมีความรู้สึก และยอมรับว่าตนเองสนใจและชอบทำกิจกรรมบางประเภท จนกระทั่งในที่สุดก็จะเริ่มจัดระบบความคิดเกี่ยวกับเรื่องอาชีพ ความสามารถทางอาชีพ และคุณค่าทางอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง

4.3 ระยะความเป็นจริง (the realistic period) อายุ 17 ปี ถึง วัยผู้ใหญ่ โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

4.3.1 ขั้นการสำรวจ (exploration stage) เป็นระยะที่มีความกระตือรือร้นที่จะสร้างความสมบูรณ์ให้กับการเลือกอาชีพของตน โดยการประเมินจากประสบการณ์ที่เกี่ยวกับอาชีพในลักษณะที่เป็นจริง

4.3.2ขั้นการตัดสินใจแน่นอน (crystallization stage) เมื่อบุคคลมีประสบการณ์ และการประเมินผล ก็จะทำให้เขาอยู่ในระยะของการก่อเป็นรูปเป็นร่าง ในด้านอาชีพที่ชัดเจน

4.3.3ขั้นการระบุรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ (specification stage) บุคคลเริ่มให้ความสนใจกับตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ของงานอาชีพ จะมีการระบุและเลือกอาชีพในที่สุด หากอาชีพใดไม่เป็นที่พอใจก็อาจจะเปลี่ยนโดยการใฝ่หาความรู้ใหม่เฉพาะอาชีพอีกต่อไป

8.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวการศึกษา

8.1 การแนะแนวการศึกษา หมายถึงกระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยเฉพาะ เช่น แนวทางในการศึกษาต่อ การเลือกโปรแกรมการเรียน การลงทะเบียน หลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลของโรงเรียน การค้นคว้า เขียนรายงาน การอ่านหนังสือ การเตรียมตัวสอบ การสร้างสมาธิในการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ฯลฯ

8.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนวการศึกษา

8.2.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ตลอดจนระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆของโรงเรียน เพื่อที่นักเรียนจะได้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

8.2.2 เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแผนการเรียนได้ถูกต้องตรงกับความสนใจ ความต้องการ ความถนัดและความสามารถของตน

8.2.3 เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับข้อสนเทศทางการศึกษาต่อในด้านต่าง ๆ เช่น คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษา วิธีการรับเข้าศึกษา จำนวนที่รับ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนและระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาเป็นต้น

8.2.4 เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ความสามารถพิเศษของนักเรียนปรากฏเด่นชัดและได้รับการส่งเสริมพัฒนาอย่างเต็มที่

8.2.5 เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ประสบความสำเร็จในการศึกษาตามแผนการเรียนของตน

ประโยชน์ของการแนะแนวการศึกษา (นงลักษณ์ ประเสริฐและจรินทร วินทะไชย์,2548 :23)

ด้านนักเรียน

1. ตระหนักในคุณค่าของการเรียนในแต่ละวิชา
2. รู้จักตนเอง มั่นใจ รู้จักประเมินความสนใจ ความถนัด ความสามารถในการเรียนและเตรียมพร้อมที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในกลุ่มวิชาที่เหมาะสมกับตนเองตลอดจนสามารถวางแผนอนาคตได้
3. รู้จักกลวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง รู้จักสาเหตุ – ปัญหา วิธีการแก้ไขและพวิธีป้องกัน
4. รู้จักศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลโดยตรง
5. รู้จักโลกกว้างทางการศึกษา ทั้งทางด้านสายสามัญ สายอาชีพ และสายอื่น ๆ

ด้านผู้ปกครอง

1. ผู้ปกครองสามารถช่วยคิด วางแผนด้านการศึกษาให้บุตรหลานได้ตรงความเป็นจริงมากขึ้น
2. ยอมรับธรรรมชาติของบุตรหลานว่ามีการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน

ด้านร่างกาย เป็นความเจริญเติบโตของร่างกายที่สมวัย มีสุขภาพอนามัยแสดงให้เห็นความแข็งแรง ความอ่อนแอ อ้วนหรือผอม โดเร็วหรือโตช้า

ด้านสติปัญญา เป็นการพัฒนาทางด้านความคิด การมีเหตุมีผล ความฉลาด

ด้านอารมณ์ เป็นความรู้สึกนึกคิดทั้งทางด้านบวกและด้านลบ เช่น สงบ เยือกเย็น ร่าเริง พอใจ รัก อ่อนไหว ใจร้อน เอาแต่ใจตนเอง ฯลฯ

ด้านสังคม เป็นการแสดงความสัมพันธ์กับผู้อื่น การอยู่ร่วมกัน การเคารพ การปรับตัวเข้ากับเพื่อน ครอบครัว โรงเรียนและสภาพแวดล้อม

3. ตั้งความคาดหวังในบุตรหลานได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะความสามารถในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเลือกกลุ่มวิชาเรียน การเลือกทางการศึกษาต่อ ตลอดจนการวางแผนชีวิตในอนาคต

ด้านผู้สอนและสถานศึกษา

1. ด้านผู้สอนจะเข้าใจความแตกต่างระหว่างผู้เรียนด้านสติปัญญา ด้านพฤติกรรมของเด็กในแต่ละวัย และแต่ละระดับชั้น สามารถช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านสถานศึกษา มีข้อมูลสำหรับจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้สนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างหลากหลายทั้งเด็กพิเศษ และเด็กปกติ วางแผนป้องกันปัญหาและพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมาย การแนะแนวควรถือเป็นหน้าที่ของครูทุกคนที่จะต้องทำงานร่วมกัน และควรมีการประสานงานกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ โรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

9. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านอาชีพ

9.1 ความหมายของการแนะแนวอาชีพ

การแนะแนวอาชีพ เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคล เพื่อให้รู้จักตนเอง รู้จักโลกของอาชีพ มีทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่อาชีพ รวมทั้งรู้จักแนวทางการพัฒนาตนเอง เพื่อความสุขและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

9.2 ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพ

สมร ทองดี และวารุณี บุญประกอบ (2545 : 406 – 408) กล่าวถึง ความสำคัญของการแนวอาชีพ

1. ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพที่มีต่อนักเรียน ได้แก่ พัฒนาการด้านอาชีพอย่างสมวัยของนักเรียน และต่อการเตรียมตัว เพื่อประกอบอาชีพของนักเรียน

2. ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพที่มีต่อประเทศเพราะการที่ประชากรโดยส่วนใหญ่ของประเทศได้เข้าสู่อาชีพ และประกอบอาชีพตามแต่ละบุคคลได้ตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสมนั้น ผลที่ได้รับจากการประกอบอาชีพไม่เพียงแต่จะตอบสนองให้บุคคลมีรายได้ ได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ ที่จะนำไปแสวงหาปัจจัย 4 และการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการ

ดำรงชีวิตดท่านั้น การประกอบอาชีพยังตอบสนองความต้องการของบุคคลในด้านการได้รับความมั่นคง ปลอดภัย การได้รับการยกย่องนับถือและการมีความสุขความสำเร็จในชีวิตอีกด้วย นอกจากนี้การประกอบอาชีพใช่แต่จะสนองตอบความต้องการด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมของบุคคลผู้ประกอบอาชีพและสมาชิกในครอบครัวของเขาเพียงเท่านั้น แต่ผลผลิตซึ่งมากด้วยปริมาณและสูงด้วยคุณภาพ ซึ่งเกิดจากการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพของประชากร แต่ละหน่วยของประเทศยังนำไปสู่ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ตลอดจนความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศอีกด้วย

จากความสำคัญของการแนะแนวอาชีพ สรุปได้ว่า การแนะแนวอาชีพมีความสำคัญทั้งต่อตัวนักเรียนและต่อประเทศ ดังนั้นเด็กจึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีพัฒนาการทางด้านอาชีพให้สมกับวัยของตน เพื่อที่นักเรียนจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี

9.3 หลักสำคัญในการจัดแนะแนวอาชีพ

สมร ทองดี และวารุณี บุญประกอบ (2545 : 406 – 408) กล่าวว่า ในการจัดแนะแนวอาชีพให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูแนะแนวควรมีหลักการดำเนินงานต่อไปนี้

1. การแนะแนวอาชีพต้องจัดอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอนของพัฒนาการด้านอาชีพ
2. การแนะแนวอาชีพต้องจัดให้แก่นักเรียนทุกคน
3. การแนะแนวอาชีพต้องอาศัยข้อมูล
4. การแนะแนวอาชีพต้องอาศัยกิจกรรม เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์
5. การแนะแนวอาชีพต้องเคารพในสิทธิ และความสามารถของนักเรียนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของตน
6. การแนะแนวอาชีพต้องจัดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน
7. การแนะแนวอาชีพต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
8. การแนะแนวอาชีพต้องจัดอย่างสอดคล้องกับหลักสูตร
9. การแนะแนวอาชีพต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่าย

อรอนงค์ ธัญญะวัน (2539 : 14 – 15) กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือให้บุคคลมีความสามารถในการเลือกประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ตลอดจนช่วยเหลือเตรียมบุคคลเพื่อการประกอบอาชีพและช่วยให้คนสามารถพัฒนาตนเอง โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

1. การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องเกิดขึ้นในระยะยาว แบบค่อยเป็นค่อยไป ดังนั้นควรจะเริ่มการแนะแนวอาชีพตั้งแต่เด็กอยู่ในวัยประถมศึกษาและจนกระทั่งถึงระดับอุดมศึกษา โดยที่แต่ระดับนั้นจะต้องแนะแนวอาชีพโดยคำนึงถึงวัย และความพร้อมของเด็ก

2. การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยข้อมูล เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนอาชีพ สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศและค่านิยมของสังคมการพัฒนาตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

3. การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่ต้องการความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความร่วมมือของชุมชนในท้องถิ่นที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่

4. การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่มุ่งให้บุคคลตัดสินใจด้วยคนเองโดยยึดถือหลักในเรื่องของการให้บุคคลเป็นผู้กำหนดชีวิตของตน

5. การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือบุคคลอย่างเป็นระบบต่อเนื่องกันช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง รู้จักข้อมูลทางอาชีพอย่างกว้างขวาง ช่วยให้ตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่าถูกต้องเหมาะสม โดยให้มีโอกาสศึกษา ฝึกฝนอบรม สัมผัสเกี่ยวกับงานอาชีพต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดทักษะความสามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพได้และช่วยให้มีการศึกษา ฝึกอบรมเพิ่มเติมหลังจากมีงานทำและจัดให้มีการติดตามผลและประเมินผลเพื่อปรับปรุง

จากหลักสำคัญในการจัดแนะแนวอาชีพ สรุปได้ว่า ในการจัดการแนะแนวอาชีพนั้นต้องจัดอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอนของพัฒนาการด้านอาชีพและต้องจัดให้กับนักเรียนทุกคน โดยให้ข้อมูลทางอาชีพที่ถูกต้องกับนักเรียน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

9.4 จุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพ

พนม ลิ้มอารีย์ (2533 : 8 – 9) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มองเห็นความสำคัญของงานอาชีพ
2. เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ
3. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ตระหนักถึงอิทธิพลของสิ่งต่าง ๆ เช่น ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ระดับสติปัญญา สภาพร่างกาย ที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ
4. เพื่อให้สารสนเทศแก่นักเรียนเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ
5. เพื่อช่วยให้นักเรียน รู้จักวิธีการแสวงหางาน วิธีการสมัครงาน และวิธีปรับตัวให้เข้ากับงาน
6. เพื่อช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริตทุกอาชีพ

นอกจากนี้ อุษา เจริญไวย (2531 :13) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพไว้ดังนี้

1. ช่วยให้บุคคลรู้จักหาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอาชีพซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะช่วยตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน

2. ช่วยให้บุคคลค้นหาความสามารถทั่วไป และความสามารถเฉพาะตัวของเขาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งช่วยให้ทราบว่าเหมาะสมกับอาชีพอะไรที่เขาสนใจอยู่หรือถ้ายังไม่สนใจก็จะได้ช่วยกระตุ้นให้เขาเริ่มสนใจและพิจารณาสิ่งแวดล้อมกับอาชีพมากขึ้น

3. ส่งเสริมให้บุคคลมีโอกาสหาประสบการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งทำให้ได้พิจารณาความสนใจต่ออาชีพมากขึ้น

4. ช่วยให้บุคคลได้พัฒนาความคิดและทัศนคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

5.ช่วยให้บุคคลสามารถค้นหาวิธีการวิเคราะห์ข้อสนเทศทางอาชีพให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

6.ช่วยให้บุคคลที่มีความผิดปกติทั้งหลายมีโอกาสได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ

7.ช่วยให้บุคคลเกิดการปรับตัวที่ดีในขณะทำงาน ทำให้ได้รับความสำเร็จในชีวิต

ดังนั้น สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพ คือ เพื่อช่วยให้บุคคลสามารถค้นหาความสามารถของตนเองได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าตนเองนั้นเหมาะสมกับอาชีพใด และสามารถเลือกแนวทางการศึกษาต่อได้เหมาะสม และตรงกับอาชีพที่ตนสนใจ ซึ่งจะทำให้แต่ละคนประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นที่พึ่งของตนเองได้ และไม่เป็นภาระของสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 เพศและความสนใจในอาชีพ

ซาอิแมน (Zaaiman 1980 : 4563 A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพและการเลือกอาชีพของเพศชายและเพศหญิง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครู เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 19 Feld Interest Inventory (19 FII) พบว่า เพศชายและ เพศหญิงมีแบบแผนความตัดสินใจในอาชีพแตกต่างกัน และฮอร์ค (Hawkes 1978 : 2064 A) ได้ศึกษาความคงที่ของความสนใจในอาชีพของนักเรียนเกรด 9 ถึง เกรด 11 ในโรงเรียน Federick County, Maryland โดยใช้ Ohio Vocational Interest Survey (OVIS) พบว่าเพศชายจะมีความสนใจในอาชีพคงที่เป็นระยะเวลานานกว่าเพศหญิง คอร์ฟแมน (Coffiman 1981 : 187 A) ได้ศึกษาผลกระทบของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ และแบบแผนการเลือกอาชีพในเพศชายและเพศหญิง จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เกรด 7 จำนวน 189 คน พบว่า เพสหญิงมีการพิจารณาอาชีพ และความสนใจในอาชีพที่กว้างขวางและเป็นอิสระมากกว่า ในขณะที่เพศชายมีทัศนคติต่ออาชีพที่ตนเข้าร่วมกิจกรรมในแบบเดิมและเปลี่ยนแปลงได้ยาก

ไอร์เดีย (Iredia. 1987 : 3744 A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เจตคติของนักเรียนสาย

วิชาชีพและสายสามัญกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 370 คน เป็นชาย 171 คน หญิง 199 คน ผลการวิจัยพบว่า

(1) นักเรียนสายวิชาชีพและนักเรียนสายสามัญมีเจตคติต่อการศึกษาด้านอาชีวะแตกต่างกัน

(2) ความแตกต่างของเจตคติดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากความคิดเห็นของพ่อแม่

(3) ความแตกต่างของเจตคติดังกล่าวไม่ได้มีผลจากการได้รับความรู้ทางการศึกษา

(4) ความแตกต่างดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากการเลียนแบบผู้ใหญ่

(5) เพศไม่มีผลต่อการเลือกโปรแกรมการเรียน

(6) รายได้ของครอบครัวมีส่วนสำคัญในการเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียน

สำหรับงานวิจัยในประเทศได้มีผู้วิจัยไว้ดังนี้

สุมนรัตน์ กันหลง (2523) ได้ศึกษาความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2522 จำนวน 290 คน เป็นชาย 139 คน ปละเป็นหญิง 151 คน พบว่านักเรียนชายมีความสนใจในอาชีพงานกลางแจ้งมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ ได้แก่งานวรรณกรรม งานวิทยาศาสตร์ งานดนตรี งานศิลปะ งานชักจูงใจโฆษณา งานจักรกล งานคำนวณ งานเสมียน และงานบริการสังคม ส่วนนักเรียนหญิงมีความสนใจในอาชีพงานวิทยาศาสตร์มากที่สุด รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ งานชักชวนโฆษณา งานดนตรี งานวรรณกรรม งานบริการสังคม งานกลางแจ้ง งานจักรกล งานคำนวณ งานเสมียน และงานศิลปะ และนักเรียนชายมีความสนใจในงานกลางแจ้ง งานจักรกล และงานวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนนักเรียนหญิงมีความสนใจในงานคำนวณ งานบริการสังคม และงานเสมียนสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญ

มารศรี กองเกตุ 2524) ได้ศึกษาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 341 คน เป็นชาย 136 คน และเป็นหญิง 205 คน ผลการวิจัยในส่วนความสนใจในอาชีพ พบว่า นักเรียนชายมีความสนใจในอาชีพงานวิทยาศาสตร์และเทคนิคมากที่สุด คือ ร้อยละ 35.29 รองลงมาคืองาน ช่างฝีมือและกลางแจ้ง ร้อยละ 34.56 งานสำนักงานเสมียนร้อยละ 13.24 งานจัดการและค้าขายเท่ากับงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม คือร้อยละ 7.35 ส่วนงานบริการการศึกษาและสังคมน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2.21 ส่วนนักเรียนหญิงสนใจงานวิทยาศาสตร์และเทคนิคมากที่สุดเช่นกัน คือ ร้อยละ 40.00 งานสำนักงานและเสมียน ร้อยละ 27.80 งานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม ร้อยละ 17.56 งานบริการศึกษาและสังคม ร้อยละ 7.80 และงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง และงานจัดการและค้าขาย น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 3.42

อนงค์ สฤลคู นิภา วัธนเวคิน และ ยมาธร พันธุมโพธิ์ (2529) ได้ทำการวิจัย
เรื่อง การสำรวจความสนใจในอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกันคือ นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสนใจในอาชีพทหาร ช่างเทคนิค วิศวกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิค ตำรวจ วิศวกร แพทย์ สถาปนิก นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสนใจในอาชีพพยาบาล แพทย์ ค้าขาย ครู-อาจารย์ เลขานุการ นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพ ทหาร ตำรวจ วิศวกร ข้าราชการฝ่ายปกครอง ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพพยาบาล นักธุรกิจ ครู-อาจารย์ พนักงานธนาคาร เลขานุการ

1.2 ระดับชั้นเรียนกับความสนใจในอาชีพ

แวกเนอร์ (Wagner. 1979 : 1353 A) ได้ศึกษาความสนใจในอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนในรัฐ Minnesota โดยทำการศึกษาระหว่างปี ค.ศ. 1960 ถึง 1975 โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 4 ปี เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามความสนใจในอาชีพสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาเกรด 10, Strong Vocational Interest Blank; Grade 12 และแบบสอบถามภายหลังสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปแล้วเป็นเวลา 1 ปี ทั้งในเพศชายและเพศหญิง การศึกษานี้ได้ผลเช่นเดียวกันทั้ง 4 กลุ่ม ซึ่ง พอรตเตอร์ (Porter 1954) ได้ พบว่า ความสนใจในอาชีพของนักเรียนมัธยมจะมีความสอดคล้องกับอาชีพที่เขาได้เลือกทำจริงอีกด้วย (Porter, cited by Powell 1963 : 364-365)

เบรดเลย์ (Bredley, cited by Horrocks. 1951 : 482-484) ศึกษาการกระจายการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมเกรด 7 ถึง 12 พบว่า ในแต่ละระดับชั้นเรียนนักเรียนให้ความสนใจอาชีพเกี่ยวกับงานวิชาชีพในจำนวนใกล้เคียงกันและให้ความสนใจอาชีพกึ่งทักษะและอาชีพที่ใช้แรงงานน้อย

เวนรอท (Weinroth. 1974 : 1453 A อ้างถึงใน กัญจนา ลินทรัตนศิริกุล 2518)
ศึกษาความสนใจในอาชีพของเด็กนักเรียนหญิงเกรด 8 ถึง 12 อายุระหว่าง 13 ถึง 18 ปี ในเขตเมืองเทียโอกา (Tioga) และพอตเตอร์ (Potter) ในรัฐเพนซิลวาเนีย โดยใช้แบบสำรวจความสนใจในอาชีพของแฮทแมนไกลเกอร์ (Hachman-Gaither Vocational Interest Inventory) ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยจะมีความสนใจในอาชีพกว้างกว่าวัยรุ่นที่มีอายุสูงกว่า

โมริ (Mori. 1966 : 174-179 ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการประกอบอาชีพครู ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมิชิแกน จำนวน 556 คน เป็นชาย 188 คน ผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจในการประกอบอาชีพครูมีเหตุผลมาจากองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

(1) มีเจตคติที่ดี มีความศรัทธา และมีค่านิยมที่ดีต่ออาชีพครู

(2) เกิดจากความต้องการและความสนใจที่จะมาประกอบอาชีพครู

งานวิจัยในประเทศ

ในปี 25209 อนงค์ สกุลดู นิภา วัธนเวคิน และษมาธร พันธุมโพธิ์ ทำการสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ โดยใช้แบบสำรวจความสนใจในอาชีพที่คณะผู้ร่วมมือกันสร้างขึ้น ผลปรากฏว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพไม่ต่างกันกล่าวคือ ทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร ต่างมีความสนใจในหมวดวิชาชีพ วิชาการ มากที่สุด

5.3 สัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนกับความสนใจในอาชีพ

สัมฤทธิผลทางการเรียน เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงถึงความสามารถทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในอาชีพ การเลือกศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคต ซูเปอร์ โควอลสกี้ และกอทคิน (Super, Kowalske and Gotkin 1967, cited by Osipow 1973 : 146-147) ได้ศึกษาต่อกันเป็นระยะเวลา 10 ปี พบว่า สัมฤทธิผลทางการเรียนมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมทางอาชีพของนักเรียนได้

จากการศึกษาของ ฟิลิปบิน (Philibin. 1980 : 4415 A) เกี่ยวกับความสนใจความสามารถสัมฤทธิผลทางการเรียนและลักษณะบางประการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีแผนการเรียนต่างกัน โดยใช้ Ohio Survey Test และ Ohio Vocational Interest Survey (OVIS) พบว่า ไม่มีสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างระดับคะแนนของ OVIS และตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา

อบูซาล (Abusal. 1984 : 2124 A) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความชอบในอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน Vocational Technical Schools รัฐ Oklahoma จำนวน 537 คน พบว่าคะแนนเฉลี่ยสะสม ประสบการณ์ในการทำงานของนักเรียน เพศ เชื้อชาติ ระดับการศึกษาของมารดา และระดับอาชีพของบิดา มีความสัมพันธ์กับการเลือกแผนการฝึกอาชีพของนักเรียน

โรกอฟฟ์ เบรเซอร์ และมาร์ติน ชาลสตอร์ม (Rogoff. 1961 : Brazer and Martin. 1962 : Sahlstorm. 1962) ได้ศึกษาพบว่า สถานภาพทางสังคมและครอบครัว และความสามารถทางการเรียนมีอิทธิพลสูงในการวางแผนที่จะเข้ามหาวิทยาลัย และผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวงย่อมมีแนวโน้มที่บุตรของเขาจะมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงกว่าพวกที่อาศัยอยู่ในเมืองเล็ก ๆ ตามชนบท สำหรับงานวิจัยในประเทศกล่าวไว้ดังนี้

อรอนงค์ แจ่มผล (2529) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกันของวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ สัมฤทธิผลทางการเรียน กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 453 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ-มาตราวัดทัศนคติของไคร้ท์ (John O Crites) แบบสำรวจความสนใจในอาชีพของ Andrew Kobal, J. Wayne Wrightstone and Karl R. Kunze และแบบสำรวจการตัดสินใจเลือกอาชีพซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น พบว่า สัมฤทธิผลทางการเรียนไม่มีสหสัมพันธ์กับความสนใจในอาชีพและการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญ

อนงค์ สกุลคู นิภา วัธนเวคิน ยมาธร พันธุมโพธิ์ (2529) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีระดับสัมฤทธิผลทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำต่างมีความสนใจในหมวดวิชาชีพ วิชาการมากที่สุด

สมบัติ สุขสมบูรณ์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญศึกษา และสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิทางการเรียนสูง มีความสนใจเลือกเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายสามัญมากที่สุด

วิศิษฏ์ นิพพิทา (2536 : 46-47.120-121) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์แนะแนว และนิสิตนักศึกษา จำนวน 502 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านลักษณะที่ตั้งมหาวิทยาลัยทำให้นักเรียนมีเจตคติ ที่พึงพอใจและไม่พึงพอใจต่อคณะที่สอบได้ และบทบาทของอาจารย์แนะแนวในการแนะนำให้นักเรียนเลือกคณะต่าง ๆ จากคะแนนสูง-ต่ำ ของคณะ ประเภทวิชาทำให้นักเรียนมีโอกาสสอบคัดเลือกได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการแนะนำจากอาจารย์แนะแนว และการกวดวิชาโดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีแหล่งกวดวิชามาก มีทั้งระยะสั้นก่อนสอบคัดเลือกเรียกว่า "กวดวิชาชีพ" (ติวเข้ม) และมีทั้งระยะยาวตลอดปี ทำให้นักเรียนมีโอกาสสอบคัดเลือกเข้า

มหาวิทยาลัยได้มากกว่า เพราะทำให้รู้แนวข้อสอบ เพราะผู้สมัครสอบมีความต้องการสูงในการสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย

ประจักษ์ บุญอารีย์ (2522 : 120-135) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 450 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชา ที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และได้โอกาสศึกษาในสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษามีดังนี้

1) โอกาสในการหางาน ร้อยละ 40.2
2) บิดา – มารดา ร้อยละ 17.2
3) ครู – อาจารย์ ร้อยละ 2.3
4) เพื่อนฝูง ร้อยละ 0.8
5) ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ ร้อยละ 4.1
6) จำนวนผู้เข้าสอบ ร้อยละ 3.3 และ
7) อื่น ๆ ร้อยละ 32.1

อมรรัตน์ ถาวรานุรักษ์ (2534 : 123-126) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้สารนิเทศเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่มีคะแนนสูงใช้แหล่งความรู้ (สารนิเทศ) ในการเรียนพิเศษในสถานศึกษากวดวิชา ที่เปิดสอนตลอดปีมากกว่านักเรียนที่มีระดับคะแนนต่ำ นักเรียนที่อยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ใช้แหล่งความรู้ (สารนิเทศ) เพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย จากห้องสมุดมากกว่านักเรียนที่อยู่ในสาขา ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และนักเรียนที่จบจากโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร เรียนพิเศษในสถาบันกวดวิชา เพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย

สถาพร ขันโต (2521 : 96-104) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง โอกาสเข้าศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนตัวและผลการเรียน ของนักเรียนในภาคกลาง จำนวน 2,880 คน (โรงเรียนในภาคกลาง 8 จังหวัด) ผลการวิจัยพบว่า

(1) นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอบเข้าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ในภาคกลางมาจากโรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 01
(2) ครอบครัว มีส่วนทำให้นักเรียนได้ศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01
(3) ผลการเรียน มีส่วนทำให้ศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ. 01

1.2 อาชีพของบิดามารดากับความสนใจในอาชีพ

อบูซาล (Abusal. 1983 : 2124 A) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความชอบใน
อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 537 คน ใน Vocational Technical Schools รัฐ Oklahoma พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างอาชีพของบิดากับการเลือกแผนการฝึกอาชีพของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แทนเซอร์ (Tanzer 1957 : 890) ซึ่งศึกษาความัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ความสนใจในอาชีพและการเลือกอาชีพ กับกลุ่มตัวอย่าง เพศชาย จำนวน 183 คน โดยใช้แบบสำรวจหลายชนิด รวมทั้ง Lee Thrope Interest Inventory พบว่า ระดับความสนใจและอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการระดับการเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญ
แจนเซน (Janssen. 1983 : 2804 A) ศึกษาถึงความปรารถนาและความคาดหวัง
ของผู้ปกครองต่อการศึกษาและอาชีพขิงบุตร กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมปลายจำนวน 10,317 คน ใน Wisconsin ปี ค.ศ. 1957 พบว่า อาชีพของบิดามีความสำคัญต่อความปรารถนาและความคาดหวังในด้านการศึกษาและอาชีพของบุตรสาว
งานวิจัยในประเทศได้มีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้
ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523) ได้ศึกษาความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษา
และอาชีพของบุตร พบว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษา และอาชีพของบุตร กล่าวคือ บิดาที่มีอาชีพวิชาชีพและอาชีพที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่มีแนวโน้มของความมุ่งหวังให้บุตรชายและบุตรหญิงจบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าขึ้นไป และมุ่งหวังให้บุตรมีอาชีพและอาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย ในขณะที่บิดาที่มีอาชีพค้าขาย ให้บริการ กรรมการ รับจ้าง ส่วนงานใหญ่มีแนงโน้มของความมุ่งให้บุตรจบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และมุ่งหวังให้บุตรมีอาชีพรับราชการและทำงานในสำนักงาน
มารศรี กองเกตุ (2524) ได้ศึกษาผลของอาชีพของบิดามารดา ที่มีต่อการเลือก
อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อายุ ระหว่าง 14 ถึง 18 ปี จำนวน 314 คน เป็นเพศชาย 136 คน เพศหญิง 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความพอใจในอาชีพของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์ พบว่าอาชีพของบิดามารดาไม่มีผลกระทบต่อความสนใจในอาชีพของนักเรียน ไม่ว่าบิดามารดาของนักเรียนจะมีอาชีพประเภทใดก็ตาม นักเรียนจะให้ความสนใจงานวิทยาศาสตร์และเทคนิคมากที่สุด ส่วนอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขายซึ่งเป็นอาชีพที่บิดามารดาของนักเรียนประกอบอาชีพมากเป็นอันดับสองนั้น นักเรียนจะให้ความสนใจงานอาชีพประเภทงานจัดการ และค้าขาย น้อยที่สุด
ในปี พ.ศ. 2529 อนงค์ สกุลดู นิภา วัธนเวคิน และษมาธร พันธุมโพธิ์ ต่าง

สำรวจพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพไม่ตรงตามหมวดอาชีพของบิดาและมารดา มีเพียงหมวดอาชีพวิชาชีพ วิชาการ เท่านั้น ที่นักเรียนสนใจในอาชีพเหมือนอาชีพของบิดาและมารดา

สมบัติ สุขสมบูรณ์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญศึกษาและสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า นักเรียนที่มีบิดา มารดา รับราชการ มีความสนใจเลือกเรียนต่อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายสามัญมากที่สุด

5.5 ระดับการศึกษาของบิดามารดากับความสนใจในอาชีพ

บิดามารดานับเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด และเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือแก่บุตรของตน จากการศึกษาของอบูซาล (Abusal 1984 : 2124 A) 537 คน ใน Vocational Technical Schools รัฐ Oklahoma พบว่า มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างระดับการศึกษาของมารดาและการเลือกแผนการฝึกอาชีพของนักเรียน

ฮัทตัน (Hutton. 1979 : 6051-A) ได้ศึกษาความสนใจในอาชีพและแรงจูงใจที่มีผลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักเรียนหญิง จำนวน 315 คน โดยใช้ World of Work Inventory และแบบสอบถามที่สร้างขึ้น พบว่า นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับการศึกษาของมารดาจะมีระดับความปรารถนาทางอาชีพต่ำ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบิดามารดากับความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ ระหว่าง 14 ถึง 18 ปี จำนวน 314 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสำรวจความพอใจในอาชีพของจอห์น แอล ฮอลแลนด์ และแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ผลปรากฏว่าระดับการศึกษาของบิดามีผลกระทบต่อความสนใจในอาชีพของนักเรียน โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.721 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระดับปานกลางค่อนข้างสูง ส่วนระดับการศึกษาของมารดาไม่มีผลกระทบต่อความสนใจในอาชีพของนักเรียน

อนงค์ สกุลคู นิภา วัธนเวคิน และยมาธร พันธุมโพธิ์ (2529) พบว่านักเรียนที่บิดามารดามีระดับรายได้สูง ปานกลาง และต่ำ ต่างมีความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการมากที่สุด

1.3 ระดับรายได้ของบิดามารดากับความสนใจในอาชีพของนักเรียน

กินซ์เบอร์ก และคณะ (Ginzberg and Associates, cited by Pietrofera and Howarb Splet. 1975 : 93) ได้ศึกษาพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่างกันจะมีความคาดหวังต่างกันคือ เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อระดับวิทยาลัย เพื่อประกอบ

อาชีพประเภทวิชาชีพ วิชาการ ที่เขาสนใจ แต่เด็กที่มาจาก ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะสนใจงานเกี่ยวกับงานของบิดาของเขา ซึ่งหมายถึงงานที่ใช้ทักษะหรือกึ่งทักษะ
นอกจากนี้ แบลเบอร์น (Blackburn 1975 : 4152 A) ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีสุดท้าย ในรัฐ Texas จำนวน 428 คน พบว่านักเรียนที่บิดามารดามีรายได้สูงจะมีความปรารถนาทางอาชีพในระดับสูงอีกด้วย

ผลการวิจัยในประเทศไทยในเรื่องระดับรายได้ของบิดามารดากับความสนใจในอาชีพของนักเรียนมีดังนี้

มารศรี กองเกตุ (2524) ได้ศึกษาผลของรายได้ของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อายุ ระหว่าง 14 ถึง 18 ปี จำนวน 341 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวัย ได้แก่ แบบสอบถามประวัติส่วนตัวของนักเรียนและแบบสำรวจความพอใจในอาชีพของจอนห์ แอล ฮอลแลนด์ ผลปรากฏว่ารายได้ของบิดามารดามีผลกระทบต่อความสนใจอาชีพของนักเรียน โดยที่นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ระดับปานกลางและรายได้สูงจะสนใจงานวิทยาศาสตร์ และเทคนิคมากที่สุด ในขณะที่นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ระดับต่ำจะสนใจอาชีพเกี่ยวกับงานสำนักงาน และงานเสมียนค่าระดับความสัมพันธ์ของรายได้ของบิดามารดากับความสนใจในอาชีพของนักเรียนเท่ากับ 0.714

อนงค์ สกุลดู (2529) ได้ศึกษาความสนใจในอาชีพของนักเรียนขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจำแนกตามตัวแปรด้าน เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 902 คน และเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 828 คน ผลการสำรวจแดงว่านักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพศชายและเพศหญิง สนใจในอาชีพหมวดวิชา วิชาการมากที่สุด และนักเรียนที่มีระดับสัมฤทธิผลทางการเรียน ระดับการศึกษาของบิดามารดาและระดับรายได้ของบิดามารดา ในระดับต่ำ ปานกลาง และสูง สนใจในอาชีพหมวดวิชา วิชาการ มากที่สุด นอกจากนี้ไม่ว่าบิดามารดาของนักเรียนจะประกอบอาชีพในหมวดอาชีพใดก็ตามนักเรียนได้ให้ความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ มากที่สุดเช่นกัน
นิภา วัธนเวคิน (2529) ได้ศึกษาความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคใต้ โดยจำแนกตามตัวแปรด้าน เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และระดับรายได้ของบิดามารดา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,195 คน และเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1,040 คน ผลการสำรวจแสดงว่า ไม่ว่าจำแนกตามตัวแปรด้าน

ใดก็ตามนักเรียนชายและนักเรียนหญิงทั้งสองระดับชั้นเรียนสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพวิชาการมากที่สุด

ทิพย์มาศย์ พิมลศักดิ์ (2530 : 52) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 หลังจากการใช้ชุดแนะแนวอาชีพ กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดแนะแนวอาชีพมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทา

จินตนา อินทรทัศน์ (2541 : 55 – 65) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎี พัฒนาการด้านอาชีพของ ดี เดอ แมนและโอฮารา ที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีความสอดคล้องด้านการเลือกอาชีพ เพิ่มมากขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลตามทฤษฎีดังกล่าว

สุรจิต วรรณรักษ์ (2540 : 74) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทงสถิติที่ระดับ .05

กัลญา กรีธาธร (2545 : 51) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคงคาราม จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อมีความก้าวหน้าเกี่ยวกับการศึกษาต่อมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก เพราะกิจกรรมแนะแนวช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และตระหนักรู้ด้วยตนเองในการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่าง ๆให้เหมาะสม

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองที่มุ่งการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสนใจและพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2554 คือ

1. ลักษณะของประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552 จำนวย 9 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศณีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552 โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม(Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ชุดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปรตาม ความสนใจและพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความสนใจและพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับผู้วิจัยนำแบบสอบถามความสนใจในการเลือกแผนการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น .20 และแบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนมีค่าความเชื่อมั่น .79 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวลี ดวงแก้ว และคณะ . 2547) มาใช้

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่าง แบบสอบถามความสนใจในการเลือกแผนการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับระดับความสนใจของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือของข้อความนั้น

คะแนน 5 หมายถึง นักเรียนมีความสนใจในการเลือกแผนการเรียนมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง นักเรียนมีความสนใจในการเลือกแผนการเรียนมาก

คะแนน 3 หมายถึง นักเรียนมีความสนใจในการเลือกแผนการเรียนปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง นักเรียนมีความสนใจในการเลือกแผนการเรียนน้อย

คะแนน 1 หมายถึง นักเรียนมีความสนใจในการเลือกแผนการเรียนน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับความสนใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน คณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์					
2. นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน คณิตศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ					
3. นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน ภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น)					
4. นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน ภาษาอังกฤษ – คณิตศาสตร์ ก					

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ

(อ้างอิงมาจากผู้ช่วยศาสตรจารย์ชวลี ดวงแก้ว และคณะ.2547 มีค่าความเชื่อมั่น .79)

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือของข้อความนั้น

คะแนน 5 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพมาก

คะแนน 3 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.นักเรียนเลือกแผนการเรียนเพราะสอดคล้องกับการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย					
2.นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะถนัดมากกว่าแผนการเรียนอื่น ๆ					
3.นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะมีโอกาสเข้ามหาวิทยาลัยได้มากกว่าแผนการเรียนอื่นๆ					
4.นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะทำตามความประสงค์ของผู้ปกครอง					

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยดำเนินการวิจัยแบบ The One – Group Pre – test – Post - test Design (อาวุธ วัฒนสิน. 2536 : 163)

2. วิธีดำเนินการทดลอง

2.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความสนใจและพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (Pre - test)

2.2 การทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในชั่วโมงกิจกรรมแนะแนว จำนวน 10 ครั้ง

2.3 หลังการทดลอง เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม (Post - test)

2.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อน การทดลอง (Pre test)และหลังการทดลอง (Post - test) มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติ

3. ผู้วิจัยได้แจ้งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามพร้อมกับคำแนะนำและหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มงานแนะแนวโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรวมทั้งกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาวิจัย ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในชั่วโมงกิจกรรมแนะแนวในห้องเรียน จากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ติดตามในเรื่องความครบถ้วนของแบบสอบถามที่ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

5. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนและนำข้อมูลไปจัดกระทำตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามจากนักเรียนคืน จำนวน 40 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการก่อนเรียน (pre – test) และ หลังเรียน (post – test) ดังนี้

1.ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามความสนใจในการเลือกแผนการเรียน แบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียน และอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียน พฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.ทดสอบด้วยค่า T (t – test dependent) เพื่อหาความแตกต่างของระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียน พฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติพื้นฐาน โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean)

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

การทดสอบค่า T (t- test dependent)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสนใจและพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการเพื่อตรวจสอบสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้คือ หลังจากที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความสนใจและมีพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพไม่แตกต่างกัน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

Mean แทน ค่าเฉลี่ย

S.D แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบค่าที

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล แบ่งผลการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความสนใจในการเลือกแผนการเรียน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	18	45.0
หญิง	22	55.0
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55 เป็นนักเรียนชาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับผลการเรียนในชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการเรียน	จำนวน	ร้อยละ
2.00-2.49		-
50.00-2.59	1	2.5
3.00-3.49	29	72.5
3.50-4.00	10	25.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพบิดา

อาชีพบิดา	จำนวน	ร้อยละ
01 นักธุรกิจ	1	2.5
03 แพทย์	13	32.5
06 รับจ้าง	1	2.5
07 รับราชการ	3	3.75
09 วิศวกร	1	2.5
12 นักการทูต	1	2.5
16 นักเศรษฐศาสตร์	1	2.5

20. กิจการส่วนตัว	1	2.5
21 นักดนตรี	1	2.5
24 อะไรก็ได้	16	40.0
25.อื่นๆ.....	1	2.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของความต้องการของนักเรียนมีความประสงค์จะประกอบอาชีพในอนาคต

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
01 นักธุรกิจ	4	10.0
03 แพทย์	12	30.0
6 รับจ้าง	1	2.5
07 รับราชการ	1	2.5
09 วิศวกร	1	2.5
10 เภสัชกร	1	2.5
11 สถาปนิก	6	15.0
13. นักกฎหมาย	1	2.5
17. นักวิทยาศาสตร์	1	2.5
20. กิจการส่วนตัว	3	7.5

21. นักดนตรี	1	2.5
23. นักบัญชี	2	5.0
24. อะไรก็ได้	3	7.5
21.อื่นๆ.....	3	7.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียน

และอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน กับหลังเรียน

ข้อความ	ระดับความสนใจ					
	ก่อนเรียน (pre-test)			หลังเรียน (pos t–test)		
	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ
1.นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน คณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์	3.10	1.03	ปานกลาง	3.88	1.16	มาก
2.นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน คณิตศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ	2.53	.93	น้อย	3.18	1.11	ปานกลาง
3.นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน ภาษาต่างประเทศ	2.60	.84	น้อย	2.88	1.14	ปานกลาง
4.นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน ภาษาอังกฤษ – คณิตศาสตร์ ก	2.28	.82	น้อย	2.68	1.31	ปานกลาง
ภาพรวม	2.63	.40	ปานกลาง	3.15	.62	ปานกลาง

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน กับหลังเรียน

ข้อความ	ระดับพฤติกรรม					
	ก่อนเรียน (pre-test)			หลังเรียน (pos t–test)		
	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ
1.นักเรียนเลือกแผนการเรียนเพราะสอดคล้องกับการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย	4.40	.78	มากที่สุด	4.45	.78	มากที่สุด
2.นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะถนัดมากกว่าแผนการเรียนอื่นๆ	4.18	.87	มาก	4.15	.80	มาก
3.นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะมีโอกาสเข้ามหาวิทยาลัยได้มากกว่าแผนการเรียนอื่น ๆ	4.13	.91	มาก	3.98	.92	มาก
4.นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะทำตามความประสงค์ของผู้ปกครอง	2.90	1.28	ปานกลาง	3.05	1.48	ปานกลาง
5.นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะไม่ต้องสอบเข้า	3.18	1.32	ปานกลาง	3.05	1.43	ปานกลาง
6.นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะมีพี่เรียนแผนการเรียนนี้	2.05	1.34	น้อย	2.25	1.32	น้อย
7.นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะสอดคล้องกับการทำงานในอนาคต	4.20	.74	มาก	4.25	.99	มากที่สุด
8.นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะตรงกับค่านิยมของคนในสังคม	2.65	1.19	ปานกลาง	2.90	1.37	ปานกลาง
9.นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะมีโอกาสประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง	3.53	1.01	มาก	3.63	1.19	มาก
10.นักเรียนเลือกแผนการเรียนในปัจจุบันเพราะทำให้ได้รับคำชมเชยจากคนรอบข้าง	2.30	1.07	น้อย	2.93	1.29	ปานกลาง
ภาพรวม	3.36	.64	ปานกลาง	3.46	.70	ปานกลาง

ตารางที่ 7 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียน

และอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน กับหลังเรียน

ทดสอบ	n	Mean	Std. Deviation	Paired Differences mean	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน **(pre-test)**	40	2.63	0.40	0.5250	6.088	0.000 *
หลังเรียน **(pos t–test)**	40	3.15	0.62			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 ความแตกต่างในระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน กับหลังเรียน ผลการทดสอบด้วยค่า Paired T-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่ามี**ค่า Sig.** เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05

แสดงให้เห็นว่า ระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน กับหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ ของนักเรียนหลังเรียน มีความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพตนเองสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 8 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน กับหลังเรียน

ทดสอบ	n	Mean	Std. Deviation	Paired Differences mean	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน **(pre-test)**	40	3.36	.64	0.1025	1.095	0.280
หลังเรียน **(pos t–test)**	40	3.46	.70			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 ความแตกต่างในระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน กับหลังเรียน ผลการทดสอบด้วยค่า Paired T-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่ามี**ค่า Sig.** เท่ากับ 0.280 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงให้เห็นว่า ระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน กับหลังเรียน ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ โดยจะสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้คือหลังจากที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวันได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความสนใจและพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพแตกต่างกัน

1.สรุปการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาความสนใจและพฤติกรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ

สมมุติฐานของการวิจัย

หลังจากที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวันได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความสนใจและพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 9 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552 โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ชุดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปรตาม ความสนใจและพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความสนใจและพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความสนใจในการเลือกแผนการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น.20และแบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนมีค่าความเชื่อมั่น .79 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวลี ดวงแก้ว และคณะ . 2547) มาใช้

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการก่อนเรียน (pre – test) และ หลังเรียน (post – test) ดังนี้

1.ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามความสนใจในการเลือกแผนการเรียน แบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียนพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.การทดสอบค่า T (t – test dependent) เพื่อหาความแตกต่างของระดับความสนใจและพฤติกรรมในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพก่อนเรียนและหลังเรียนกิจกรรมแนะแนว

1.สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสนใจและพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2552

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนผลการทดสอบค่า T (t – test dependent) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่ามีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงให้เห็นว่าระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน

กิจกรรมแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนหลังเรียนกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความสนใจในการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของตนเองสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการทดสอบค่า T (t – test dependent) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่ามีค่า Sig. เท่ากับ 0.280 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงให้เห็นว่า ระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนกับหลังเรียน ไม่แตกต่างกัน

จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55 และเป็นนักเรียนชายจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ระดับผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการเรียน 3.50 -4.00 จำนวน 10 คน ร้อยละ 25 ผลการเรียน 3.00 -3.49 จำนวน 29 คน ร้อยละ 72.5 จะผลการเรียน 50.00 – 2.59 จำนวน 1 คน ร้อยละ 2.5 ค่าร้อยละความต้องการของนักเรียนมีความประสงค์ประกอบอาชีพในอนาคต ได้แก่ แพทย์ จำนวน 12 คน ร้อยละ 30 สถาปนิก จำนวน 6 คน ร้อยละ 15 กิจการส่วนตัว จำนวน 3 คน ร้อยละ 7.5 นักบัญชี จำนวน 2 คน ร้อยละ 5 อาชีพอะไรก็ได้จำนวน 3 คน ร้อยละ7.5 อาชีพรับจ้าง รับราชการ วิศวกร เภสัชกร นักกฎหมาย นักวิทยาศาสตร์ นักดนตรี อาชีพละ 1 คน ร้อยละ 2.5

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสนใจในการเลือกแผนการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนกิจกรรมแนะแนว

นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน คณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์
ก่อนเรียนกิจกรรมแนะแนว มีค่าเฉลี่ย 3.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.30 ระดับความสนใจปานกลาง
หลังเรียนกิจกรรมแนะแนว มีค่าเฉลี่ย 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.66 ระดับความสนใจ มาก

นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียนคณิตศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ
ก่อนเรียนกิจกรรมแนะแนว มีค่าเฉลี่ย 2.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .93 ระดับความสนใจน้อย
หลังเรียนกิจกรรมแนะแนว มีค่าเฉลี่ย 3.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.1 ระดับความพอใจปานกลาง

นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียนภาษาต่างประเทศ
ก่อนเรียนกิจกรรมแนะแนว มีค่าเฉลี่ย 2.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .84 ระดับความสนใจน้อย
หลังเรียนกิจกรรมแนะแนว มีค่าเฉลี่ย 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.14 ระดับความสนใจปานกลาง

นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียนภาษาอังกฤษ – คณิตศาสตร์ ก ก่อนเรียนกิจกรรมแนะแนว มีค่าเฉลี่ย 2.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .82 ระดับความสนใจ น้อย หลังเรียนกิจกรรมแนะแนว มีค่าเฉลี่ย 2.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.31 ระดับความสนใจปานกลาง

ระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนมากที่สุด ได้แก่ นักเรียนเลือกแผนการเรียนเพราะสอดคล้องกับการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย

ระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนมาก ได้แก่ นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะสอดคล้องกับการทำงานในอนาคต ถนัดมากกว่าแผนการเรียนอื่นๆ มีโอกาสเข้ามหาวิทยาลัยได้มากกว่าแผนการเรียนอื่น และมีโอกาสประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง

ระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนปานกลาง ได้แก่ นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะทำตามความประสงค์ของผู้ปกครอง ไม่ต้องสอบเข้า ตรงกับค่านิยมของตนเอง ทำให้ได้รับคำชมเชยจากคนรอบข้าง

ระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนน้อย คือ นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะมีพี่เรียนแผนการเรียนนี้

ระดับความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ด้าน เนื้อหา ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์ มีระดับความพึงพอใจมาก

2.อภิปรายผล

สุชา จันทร์เอม (2536 : 75) ได้กล่าวถึงอิทธิพลที่สร้างความสนใจว่า เด็กมีความสนใจเพิ่มขึ้นตามอายุ เด็กมีการพัฒนาการมากขึ้น ความสนใจของเด็กก็กว้างขวางยิ่งขึ้น และเมื่อมีความสามารถเพิ่มขึ้น ความสนใจก็เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน ดังนั้นความสนใจของเด็กขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

1. ความสามารถ ถ้าเด็กยังไม่มีการพัฒนาการทางร่างกายดีพอ เด็กก็จะยังไม่สนใจการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย
2. การศึกษา เด็กได้รับการศึกษาอบรมทางใด เด็กก็จะสนใจทางนั้น ธรรมชาติของเด็กนั้นดีอยู่แล้ว ครูสามารถจะสร้างเด็กให้สนใจในเรื่องใด ๆ ก็ได้
3. ตวามถนัดตามธรรมชาติ เด็กจะสนใจในสิ่งที่ตนมีความถนัดตามธรรมชาติ
4. บุคลิกภาพ คือ ลักษณะโดยส่วนรวมของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพจะส่งเสริมความสนใจ
5. ความคล่องแคล่ว เด็กมีความคล่องแคล่วทางใดก็สนใจสิ่งนั้น

6. ความแปลกประหลาดของสิ่งที่ได้พบเห็น

7. การเอาอย่าง สิ่งใดที่คนในหมู่คณะนิยม หรือสนใจจะทำให้คนที่เข้าร่วมเกิดตวามสนใจตามไปด้วย เช่น เด็ดส่วนมากเมื่อเห็น พ่อ ครู หรือ เพื่อน ชอบหรือสนใจสิ่งใดก็พลอยสนใจหรือเอาใจใส่ตามไปด้วย

8. ความต้องการ เช่น เมื่อเด็กอยากเป็นคนเรียนเก่ง ก็จะพยายามสนใจเรียนเพื่อให้การเรียนสูงขึ้น

นักเรียนสามารถเรียนรู้การรับรู้ด้านอาชีพมากขึ้น คือ

1. ลักษณะอาชีพ ได้แก่ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับคน อาชีพที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล และอาชีพที่เกี่ยวข้องกับความคิด

2. ลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น ความคิดริเร่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความตั้งใจ ความขยัน และการมีมนุษยสัมพันธ์

3. การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ได้แก่ การเลือกแผนการเรียน การเลือกอาชีพตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถของตนเอง และความต้องการของตลาดแรงงาน

4. การประสพความสำเร็จในอาชีพ ได้แก่ รายได้ ความก้าวหน้า ความมั่นคง

ความสนใจในอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกชอบของบุคคลที่จะเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง ไครท์ส (Crites,1973 อ้างใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ 2529:*91-94 กล่าวว่า ความสนใจในอาชีพมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ*

ผลการศึกษาของฮอลแลนด์ ไดเกอร์ และเพาเวอร์ (Holland and Others, 1994:45 อ้างจาก Holland Daiger, Power, 1980) และจินตนา อินทรทัศน์ (2541: 77-78) ที่ศึกษาพบว่าบุคคลจะเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองมากขึ้น หากบุคคลนั้นได้ทราบว่าตนเองมีความสนใจในอาชีพอะไร มีความถนัดอะไร มีความสามารถเพียงใด มีบุคลิกภาพอย่างไร และบุคคลิกภาพนั้นเหมาะสมเพียงใดกับอาชีพนั้นๆ ตลอดทั้งอาชีพในอุดมคติของตนคืออะไร

จากการวิจัยพบว่า เด็กวัยรุ่นต้องการแนะแนวการศึกษา การเลือกแผนการเรียน การเลือกศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรการเรียนในปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้นเพราะฉะนั้นข้อมูลทางด้านการศึกษา ด้านอาชีพ จะทำให้เด็กนำไปเปรียบเทียบกับความสามารถมาตรฐาน การศึกษา สำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเพื่อจะได้รู้ว่าตนเป็นอย่างไร เมื่อเทียบกับมาตรฐานของการศึกษาแต่ละวิชา แต่ละสถาบัน ก็จะช่วยให้วัยรุ่นค้นพบตนเอง ได้รู้ถึงความรู้

ความสามารถ ความสนใจ และพื้นฐานการเรียนในระดับมัธยมศึกษา จะได้ตัดสินใจเลือกสาขาวิชา คณะวิชา มหาวิทยาลัยให้เหมาะสมสอดคล้องกับความสามารถของตน แต่ที่สำคัญคือนักเรียนจะได้ปรับปรุงตนเอง แก้ไข ข้อบกพร่อง และขจัดจุดอ่อนด้วยการตั้งใจเรียน เรียนเสริม และให้ความสนใจในการเรียนมากขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น และเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับเข้าสอบแข่งขัน เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1.ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้บริหาร อาจารย์ ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการแนะแนวด้านการศึกษาต่อและอาชีพมากขึ้น นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ สามารถค้นพบตนเองมากขึ้น นักเรียนให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ และความถนัด ของแต่ละคน นักเรียนมีพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสนใจด้านอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์

2. ควรศึกษาวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสนใจด้านอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนคณิตศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ

3. ควรศึกษาวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสนใจด้านอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น)

4. ควรศึกษาวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551) **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ.(2553 ***แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.

กรมวิชาการ.(2550**). แนะแนวการศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษา.** ชมรมบัณฑิตแนะแนว. กรุงเทพฯ

กัลญา กวีธาธร.(2545). ***การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว*** **การศึกษาต่อสำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3** โรงเรียนคงคาราม จังหวัดเพชรบุรี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

ชูศรี วงศ์ตนะ.(2544*). **เทคนิคการใช้สถิติ เพื่อการวิจัย.พิมพ์ครั้งที่** 8*. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิต – การพิมพ์.

ชมรมบัณฑิตแนะแนว. (2550). ***คู่มือเลือกคณะในระบบ ADMISSIONS***. รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์. กรุงเทพ.

ชมรมบัณฑิตแนะแนว.(2554**). สุดยอดคู่มือเลือกคณะในระบบ ADMISSIONS***

ชมรมบัณฑิตแนะแนว.(2550) ***คู่มือแนะแนวอาชีพ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการ "ค้นหาตน ค้นพบงาน"*** กรุงเทพฯ

บัณฑิตแนะแนว. (2554) ***เส้นทางสู่อนาคตเมื่อจบ ม.3*** กรุงเพฯ : พิมพ์ที่บริษัทธรรมสาร จำกัด

รสรินทร์ ลำไย.(2546**). ผลการใช้ชุด การสอนด้านอาชีพที่มีต่อเจตคติต่ออาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3***. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาจิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

โรงเรียนสันติราชฎร์วิทยาลัย. 2543. ***กิจกรรมแนะแนว เพื่อการวางแผนเข้าสู่อาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.*** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2547) **หลักสูตรและแผนการสอนกิจกรรมแนะแนว ม.2** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด

วิจิตร ศรีสะอ้าน. (2549). ***การศึกษาเพื่ออาชีพในโรงเรียนมัธยม***ศึกษา. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. กรุงเทพ

ศิริลักษณ์ วัฒนศิริ. (2545). ***การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนปีที่ 3 ปัญญาวรคุณ กรุงเทพมหานคร.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา

สำเริง ยอดมิ่ง. 2542. **ชุดการแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอ่างทอง.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมาคมอธิการบดีแห่งประเทศไทย. (2553). **ระเบียบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาประจำปีการศึกษา 2553** กรุงเทพฯ.

Blustein, D.L. 1988. The relationship between motivational processes and career exploration. Journal of Vocational Behavior 32 : 345 – 357

Herr, E.L., and S.H. Cramer. 1988. Career Guidance and Counseling Throngh the Life Span: Systematic Approaches, 3d ed. Glenview, 111. : Scott, Foresman / Little, Brown College Divisions.

Hoyt, K.B. 1995. Career Education : A Vital Component in the Transition of Youth From Schooling to Employment [Online] Available URL :

Ketterson., T.U., and D.L. Blustein. 1997. Attachment relationships and the career exploration process. The Career Development Quarterly 46 (December) : 167 – 178

Kracke, B. 1997. Parental behaviors and adolescents' career exploration. The Career Development Quarterly 45 (June) : 341 – 350

Kucker. Marsha. (2000. December). "South Dakota' Model for Career and Life Planning" Journal of Career Development. 27(2) : 133 – 148

Magnuson. Caroly S. Starr. Marion F. (2000. December). "How Early is too Early to Begin Life Career Planning ? The importance of the Elementary School Years." Journal of Career Development. 27(2) : 89 – 101

Myfuture – Australia's. Career Information Service

Neumann. Harly ; McCormick. Rod M ; Amundson, Norm an E. ; Mclean. Holly B. (2000. September) "Career Counselling First Nations Youth : Appiying The First Nations Career – Life Planning Model.," Canadian Journal of Counselling. 34(3) : 172 – 85.

Perna, Frank M : Ahlgren, Rebecca L; Zaichkowsky, Ieonerd. (1994, August). "The Infuuence of Career Planning. Race and Atuletic lnjury on Life Safisfaction Among Recently Refired Collegiate Male Athletes," Sport Psychologist. 13(2) : 144 – 156

Pershings. James A. Efstathios, G. Demetropoulus. (1981, March) "Guidamce and Guidamce System in Secondary Schools : The Teacher's Views." The Personnel and Guidance Journal. 7(9) : 445 – 458

Tolbert, E.L. (1980). Counseling for Career Development. 2nd ed. Boston : Houghton Mifflin.

Zunker. Vemon G. (1982). Using Assessment Resulfs in Career Counseling. Californio : Brooksl. Cole.

Zunker, V.G. 1998. Career Counseling Applied : Concepts of Life Planning. 5th ed. Pacific Ghoue : Brooks / Cole.

ภาคผนวก

แบบสอบถามความสนใจและพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

กลุ่มงานแนะแนว โรงเรียนสาธิต มศว ปทุมวัน ขอความร่วมมือจากนักเรียนในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจและพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการแนะแนวนักเรียนและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสมขอให้นักเรียนกรอกข้อมูลลงในแบบสอบถามอย่างตรงไปตรงมา ทั้งนี้ข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนโรงเรียนจะถือเป็นความลับและนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น

แผนการเรียน หมายถึง แผนการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เปิดสอนในโรงเรียนสาธิต มศว ปทุมวัน มีแผนการเรียน 4 แผนการเรียน ได้แก่

1.แผนการเรียนที่ 1 คือ คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์
2.แผนการเรียนที่ 2 คือ คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ
3.แผนการเรียนที่ 3 คือ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส,ภาษาเยอรมัน,ภาษาจีน,ภาษาญี่ปุ่น)
4.แผนการเรียนที่ 4 คือ ภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์ ก

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสนใจและพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความสนใจในการเลือกแผนการเรียน
ชุดที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ

วรรณิศา ปลอดโปร่ง
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมในชั้น ม.1 – ม.2 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ถูกในวงเล็บ

( ) 2.00 – 2.49 ( ) 2.50 – 2.99 ( ) 3.00 – 3.49 ( ) 3.50 – 4.00

ข้อ 3 – 4 ให้นักเรียนเติมรหัสอาชีพ และอาชีพที่ตรงกับข้อมูลของนักเรียนลงในช่องว่าง

01	นักธุรกิจ	02	ค้าขาย
03	แพทย์	04	ทันตแพทย์
05	สัตวแพทย์	06	รับจ้าง
07	รับราชการ	08	พนักงานรัฐวิสาหกิจ
09	วิศวกร	10	เภสัชกร
11	สถาปนิก	12	นักการทูต
13	นักกฎหมาย	14	จิตแพทย์
15	นักจิตวิทยา	16	นักเศรษฐศาสตร์
17	นักวิทยาศาสตร์	18	มัณฑนากร
19	ศิลปิน	20	กิจการส่วนตัว
21	นักดนตรี	22	นักโบราณคดี
23	นักบัญชี	24	อะไรก็ได้
25	อื่นๆ		

3.ความต้องการของบิดา – มารดา หรือผู้ปกครองคาดหวังอยากให้นักเรียนมีอาชีพ รหัส.....

อาชีพ.....

4.นักเรียนมีความประสงค์จะประกอบอาชีพใดในอนาคต รหัส.....

อาชีพ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสนใจและพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนและอาชีพนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความสนใจในการเลือกแผนการเรียน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความสนใจในการเลือกแผนการเรียน

(อ้างอิงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวลี ดวงแก้ว และคณะ, 2547 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .20)

<u>คำชี้แจง</u> โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คะแนน 5 หมายถึง นักเรียนมีความสนใจมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง นักเรียนมีความสนใจมาก

คะแนน 3 หมายถึง นักเรียนมีความสนใจปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง นักเรียนมีความสนใจน้อย

คะแนน 1 หมายถึง นักเรียนมีความสนใจน้อยที่สุด

ข้อความ		ระดับความสนใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์					
2.	นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ					
3.	นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน ภาษาต่างประเทศ					
4.	นักเรียนสนใจเลือกแผนการเรียน ภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์ ก					

ชุดที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ

(อ้างอิงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวลี ดวงแก้ว และคณะ,2547 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .79)

<u>คำชี้แจง</u> โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน

คะแนน 5 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพมาก

คะแนน 3 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพน้อย

คะแนน 1 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ

(อ้างอิงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวลี ดวงแก้ว และคณะ.2547 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .79)

ข้อความ		ระดับพฤติกรรมการเลือกแผนการเรียนและอาชีพ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	นักเรียนเลือกแผนการเรียนเพราะสอดคล้องกับการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย					
2.	นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะถนัดมากกว่าแผนการเรียนอื่นๆ					
3.	นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะมีโอกาสเข้ามหาวิทยาลัยได้มากกว่าแผนการเรียนอื่นๆ					
4.	นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้ เพราะทำตามความประสงค์ของผู้ปกครอง					
5.	นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้ เพราะไม่ต้องสอบเข้า					
6.	นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้เพราะมีพี่เรียนแผนการเรียนนี้					
7.	นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้ เพราะสอดคล้องกับการทำงานในอนาคต					
8.	นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้ เพราะตรงกับค่านิยมของคนในสังคม					
9.	นักเรียนเลือกแผนการเรียนนี้ เพราะมีโอกาสประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง					
10.	นักเรียนเลือกแผนการเรียนในปัจจุบัน เพราะทำให้ได้รับคำชมเชยจากคนรอบข้าง					

โครงการสอนกิจกรรมแนะแนว

อาจารย์ผู้สอน **นางสาววรรณิศา ปลอดโปร่ง**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 **ภาคเรียนที่ 1** **ปีการศึกษา 2552**

รหัสวิชา ก 23911 **รายวิชา กิจกรรมแนะแนว**

จำนวน 1 คาบ / สัปดาห์ **จำนวนหน่วยกิต-หน่วยการเรียน**

ลักษณะวิชา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาการปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศโดย Sean Covey เกณฑ์การศึกษาต่อช่วงชั้นที่ 3 การสอบคัดเลือกในระบบแอดมิชชั่น เป้าหมายในการศึกษาต่อและอาชีพ พัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลการศึกษาผ่านเครื่อข่ายอินเตอร์เน็ต ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ บุคลิกภาพกับอาชีพ สร้างค่านิยมทางอาชีพสู่การตัดสินใจทางการศึกษา พัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลการศึกษาและอาชีพผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต และแฟ้มสะสมงานโดยวิธีการอภิปราย การบรรยาย การแบ่งกลุ่ม การทำใบงาน ใบความรู้ สื่อนำเสนอ (Power Point) และการใช้แบบทดสอบ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการคิด ในการแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยี มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงานและรักความเป็นไทย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถค้นพบตนเอง ด้านการศึกษาและอาชีพ
2. นักเรียนรู้จักการวางแผนและมีเป้าหมายในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ
3. นักเรียนเข้าใจลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพ รวมทั้งสามารถวางแผนอนาคตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. นักเรียนสามารถพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนให้ดีขึ้น

5. นักเรียนเข้าใจตนเองและผู้อื่นและสามารถปรับตัวตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

หัวข้อเนื้อหาวิชา

1. ปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว
2. 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศโดย Sean Covey
3. เกณฑ์การศึกษาต่อช่วงชั้นที่ 3
4. การสอบคัดเลือกในระบบแอดมิชชั่น
5. เป้าหมายในการศึกษาต่อและอาชีพ
6. พัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลการศึกษาผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต
7. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ
8. บุคลิกภาพกับอาชีพ
9. สร้างค่านิยมทางอาชีพสู่การตัดสินใจทางการศึกษา
10. แฟ้มสะสมงาน

วิธีสอน

โดยวิธีการอภิปราย การบรรยาย การแบ่งกลุ่ม การทำใบงาน ใบความรู้ สื่อนำเสนอ (Power Point) การใช้แบบสำรวจ

การวัดและประเมินผล

การประเมินแบ่งเป็น 2 เกณฑ์ คือ ผ่านและไม่ผ่าน โดยประเมินจาก

1. การตรงต่อเวลา
2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. การตอบคำถามและความสนใจในการเรียน

หนังสืออ้างอิง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสร้างสรรค์สุขภาพจิต.** กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิต, 2546

กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2551

คมเพชร ฉัตรศุภกุล. **กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : ธนธัชการพิมพ์, 2546

ฌอง โควี่ย์. **7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ The 7 habits of highly effective teens.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2545

พรรณราย ทรัพยะประภา. **การสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยกระบวนการกลุ่ม.** กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาสน์การพิมพ์, 2529

วัชรี ทรัพย์มี. **การแนะแนวในโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531

วิทยากร เชียงกูล. **การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ.** กรุงเทพฯ : สายธาร, 2549

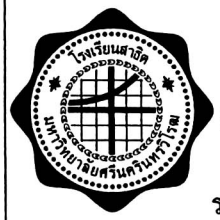
สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.** กรุงเทพน : วัฒนาพานิช, 2544

การรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง http://www.cuas.or.th

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) http://www.niets.or.th

การสอบ GAT และ PAT http://www.niets.or.th/gat_pt.html

กระทรวงศึกษาธิการ http://www.moe.go.th

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว

รายวิชา กิจกรรมแนะแนว รหัสวิชา ก 23911 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หัวข้อเรื่อง ปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว จำนวน 1 คาบ

1. **สาระที่ ..... :** .....
2. **มาตรฐาน** .....
3. **ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง** .....
4. **สาระสำคัญ (Concept)**

การปฐมนิเทศเป็นการทำความเข้าใจและสร้างข้อตกลงระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว เป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนสำหรับผู้เรียน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ด้วยดี และบรรลุจุดประสงค์ของการแนะแนว

5. **จุดประสงค์การเรียนรู้**
   - **ด้านความรู้ (K)**
     นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจถึงจุดประสงค์ ขอบเขตและแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนว
   - **ด้านทักษะ / กระบวนการ (P)**
     นักเรียนแต่ละคนได้สร้างความคุ้นเคยและทำความรู้จักซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีในการดำเนินกิจกรรมแนะแนว
   - **ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)**
     นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว
6. **สาระการเรียนรู้**

ในการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว ครูและนักเรียนต้องทำความรู้จัก สร้างความคุ้นเคยและมีข้อตกลงร่วมกัน เพื่อที่จะได้อยู่ในชั้นเรียนได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะมนุษย์ย่อมมีลักษณะเด่นหรือเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างกันไป บางคนอาจมีอย่างเดียวและบางคนอาจมีหลายอย่าง ซึ่งถ้านำลักษณะเด่นหรือเอกลักษณ์เฉพาะตัวมาใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ตามกาลเทศะ ย่อมทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและบุคคลรอบข้างได้

7. กิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นนำ , ขั้นสอน (เทคนิคการสอน , ฝึกทักษะ , นำไปใช้) , ขั้นสรุป)

- **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก

2. ครูอธิบายโครงการสอน พร้อมทั้งสร้างข้อตกลงในการสอนร่วมกับนักเรียน เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมแนะแนวได้ตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

- **ขั้นดำเนินกิจกรรม**

1. ครูแจกใบงานเรื่อง สานสัมพันธ์ฉันกับเธอ เพื่อให้นักเรียนกรอกข้อมูลของตนเอง

2. ครูสุ่มเรียกนักเรียน 10 คน ออกมาเล่าประวัติของตนเองให้เพื่อน ๆ ฟัง เพื่อเป็นการสร้างความรู้จัก คุ้นเคยในเบื้องต้น

- **ขั้นสรุปกิจกรรม**

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ของกิจกรรมนี้

8. สื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้

ไม่มีสื่อการเรียนรู้

9. ภาระงาน / ชิ้นงาน

ใบงานเรื่อง รู้จักทักทาย

10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
1. การตรงต่อเวลา	-	ใบรายชื่อนักเรียน	เข้าชั้นเรียนตรงเวลา = ผ่าน เข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา = ไม่ผ่าน
2. การเข้าร่วมกิจกรรม	-	ใบรายชื่อนักเรียน	เข้าร่วมกิจกรรม = ผ่าน ไม่เข้าร่วมกิจกรรม = ไม่ผ่าน
3. ความสนใจในการเรียน	- การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - การอภิปราย	ใบงานเรื่องสานสัมพันธ์ฉันกับเธอ	มีความสนใจในการเรียน = ผ่าน ไม่สนใจในการเรียน = ไม่ผ่าน

11. บันทึกหลังสอน

- **ผลการสอน**

  .....

  .....

  .....

  .....

- **ปัญหาและอุปสรรค**

  .....

  .....

  .....

  .....

- **แนวทางแก้ไข**

  .....

  .....

  .....

  .....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง สานสัมพันธ์ฉันกับเธอ **วิชากิจกรรมแนะแนว**

ภาคเรียนที่ 1 **ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ใบงานเรื่อง สานสัมพันธ์ฉันกับเธอ

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
2. วัน/เดือน/ปีเกิด.....
3. ที่อยู่ปัจจุบัน.....

.....

อีเมล.....เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....

4. งานอดิเรกที่ชอบทำมากที่สุด.....
5. ชอบเรียนวิชาใดมากที่สุด.....
6. ชอบเรียนวิชาใดน้อยที่สุด.....
7. แผนการเรียนที่ต้องการ.....
8. คณะที่ต้องการ.....
9. อนาคตที่ต้องการ.....
10. ความสามารถพิเศษ.....
11. บุคลิกภาพของฉัน.....
12. อื่น ๆ.....

.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ

รายวิชา กิจกรรมแนะแนว รหัสวิชา ก 23911 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หัวข้อเรื่อง 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศโดย Sean Covey จำนวน 1 คาบ

1. **สาระที่ ..... : .....**
2. **มาตรฐาน .....**
3. **ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง .....**
4. **สาระสำคัญ (Concept)**

นักเรียนกำลังอยู่ในช่วงของวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ต้องพบเจอปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทั้งเรื่องส่วนตัวและส่วนรวมที่ต้องทำร่วมกัน 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศโดย Sean Covey นี้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับวัยรุ่น เนื่องจากอุปนิสัยต่าง ๆ เหล่านี้จะนำไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นจำเป็น

อย่างยิ่งที่นักเรียนต้องได้รับความรู้และเรียนรู้เพื่อนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. **จุดประสงค์การเรียนรู้**

- **ด้านความรู้ (K)**

  นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของ 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศโดย Sean Covey

- **ด้านทักษะ / กระบวนการ (P)**

  นักเรียนสามารถตั้งจุดมุ่งหมายของตนเองเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

- **ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)**

  นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์

6. **สาระการเรียนรู้**

7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศนั้นเป็นแนวคิดของ Sean Covey โดยที่เขามีความคิดว่าเด็กวัยรุ่นในสมัยนี้ไม่เหมือนกับสมัยก่อน วัยรุ่นในปัจจุบันต้องพบเจอกับสิ่งต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการเรียน ความวุ่นวายในสังคม ปัญหาทางสังคมต่าง ๆ เป็นต้น

Sean Covey จึงได้เสนอแนวคิด 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ เพื่อให้วัยรุ่นได้พัฒนาไปสู่การเป็นผู้ที่มีประสิทธิผลสูง หรือเรียกกันง่าย ๆ ว่า 7 บุคลิกลักษณะของวัยรุ่นที่มีความสุขและประสบความสำเร็จ 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ มีดังนี้

อุปนิสัยที่ 1 Be Proactive : อิสระแห่งการเลือกตอบสนอง

อุปนิสัยที่ 2 Begin with the End in Mind : เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ

อุปนิสัยที่ 3 Put First Things First : ลำดับความสำคัญก่อนหลัง

อุปนิสัยที่ 4 Think Win-Win : คิดแบบชนะ/ชนะ

อุปนิสัยที่ 5 First to Understand, Then to Be Understood : เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา

อุปนิสัยที่ 6 Synergize : ประสานพลัง

อุปนิสัยที่ 7 Sharpen the Saw : ลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

12. กิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นนำ , ขั้นสอน (เทคนิคการสอน , ฝึกทักษะ , นำไปใช้) , ขั้นสรุป)

- **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

นักเรียนกำลังอยู่ในวัยรุ่นและเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงมากมายในหลาย ๆ ด้าน อีกทั้งต้องพบเจอปัญหาต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพราะฉะนั้นนักเรียนต้องหมั่นพัฒนาและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เพื่อนำไปสู่การเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพหรือมีคุณภาพต่อไปในอนาคต

- **ขั้นดำเนินกิจกรรม**

1. ครูแจกใบความรู้เรื่อง 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ และอธิบายเนื้อหา
2. ครูแจกใบงานเรื่อง 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศโดย Sean Covey
3. ครูอธิบายวิธีการทำใบงาน โดยให้นักเรียนตกแต่งต้นไม้ตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง พร้อมทั้งเขียน 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศให้ถูกต้อง ในการเขียน 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศนั้นครูจะให้นักเรียนทำพร้อมกัน และให้เวลานักเรียนในการตกแต่งต้นไม้ให้สวยงาม

- **ขั้นสรุปกิจกรรม**

ครูสรุปกิจกรรมให้นักเรียนฟังว่า 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ เป็นอุปนิสัยที่นักเรียนทุกคนควรมี

อยู่ในตัว เนื่องจากสังคมในปัจจุบันมีเรื่องราวต่าง ๆ มากมาย ถ้านักเรียนเป็นคนที่มีอุปนิสัยเหล่านี้แล้ว นักเรียนจะเป็นคนที่สามารถรู้จักแก้ปัญหาหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้อย่างมีความสุข

13. สื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ
2. POWER POINT เรื่อง 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ

14. ภาระงาน / ชิ้นงาน

ใบงานเรื่อง 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศโดย Sean Covey

15. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
1. การตรงต่อเวลา	-	ใบรายชื่อนักเรียน	เข้าชั้นเรียนตรงเวลา = ผ่าน เข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา = ไม่ผ่าน
2. การเข้าร่วมกิจกรรม	-	ใบรายชื่อนักเรียน	เข้าร่วมกิจกรรม = ผ่าน ไม่เข้าร่วมกิจกรรม = ไม่ผ่าน
3. ความสนใจในการเรียน	- การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - การอภิปรายหน้าชั้นเรียน	ใบงานเรื่อง 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศโดย Sean Covey	มีความสนใจในการเรียน = ผ่าน ไม่สนใจในการเรียน = ไม่ผ่าน

16. บันทึกหลังสอน

- **ผลการสอน**

  .....

  .....

  .....

  .....

- **ปัญหาและอุปสรรค**

  .....

  .....

  .....

  .....

- **แนวทางแก้ไข**

  .....

  .....

  .....

  .....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ **วิชากิจกรรมแนะแนว**

ภาคเรียนที่ 1 **ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ใบงานเรื่อง 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ

7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศนั้นเป็นแนวคิดของ Sean Covey โดยที่เขามีความคิดว่าเด็กวัยรุ่นในสมัยนี้ไม่เหมือนกับสมัยก่อน วัยรุ่นในปัจจุบันต้องพบเจอกับสิ่งต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการเรียน ความวุ่นวายในสังคม ปัญหาทางสังคมต่าง ๆ เป็นต้น

Sean Covey จึงได้เสนอแนวคิด 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ เพื่อให้วัยรุ่นได้พัฒนาไปสู่การเป็นผู้ที่มีประสิทธิผลสูง หรือเรียกกันง่าย ๆ ว่า 7 บุคลิกลักษณะของวัยรุ่นที่มีความสุขและประสบความสำเร็จ 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ มีดังนี้

อุปนิสัยที่ 1 Be Proactive : อิสระแห่งการเลือกตอบสนองหรือต้องเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน "ไม่มีใครทำร้ายเราได้ นอกจากตัวเอง" "เราเป็นอย่างที่เราเป็น หรือเป็นอย่างที่เขาพูด" การเริ่มก่อน คือ การทำให้ดีที่สุดตั้งแต่ครั้งแรก (อย่าคิดว่าจะสามารถแก้ไขครั้งที่ 2 ได้อีก "ฉันทำได้" สิ่งที่จำเป็นต้องทำ หลีกเลี่ยงไม่ได้ถึงแม้ไม่ชอบ แต่จำเป็นต้องทำ ให้พยายามทำจิตใจให้ชอบ ทำซ้ำ ๆ จนเข้าไปอยู่ในจิตใจของตนเอง

Be Proactive คือ อะไร ไม่เคยทำ ต้องเรียนรู้ ทำให้ได้ ทำให้เกิดความชำนาญ

การคิดแนวรุก คือ การตัดสินปัญหาแก้ไขได้ อย่าให้สิ่งภายนอกตัดสินเรา ฉันเลือกที่จะไป ฉันควบคุม ความรู้สึกของฉันได้ อย่าไปสนใจว่าใครทำอะไร ให้สนใจเฉพาะว่า ตนเองทำอะไร ทำดีหรือยัง เพื่อที่จะเปิดเกมส์รุกได้ เช่น หัวหน้าว่า คือ เรื่องของหัวหน้า เรื่องของเรา คือ งานที่เราต้องทำ ทำไป อย่าสนใจสิ่งที่หัวหน้าว่า จนทำให้เราไม่สามารถทำงานในส่วนที่เรารับผิดชอบ

ความมีอิสระในการเลือก เช่น Self Awareness = เตือนตนเอง ให้รู้ว่าเรารู้สึกอย่างไร Imagination = ใช้สมองคิดว่าตอบโต้ให้เป็นการออมบัญชีความรู้สึก Conscience = สติ Independent Will = อิสระในความคิด อย่าสนใจสิ่งที่มากระทบระหว่างทางก่อนถึงความสำเร็จหรือเป้าหมาย ปล่อยวางมันไป มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมาย

อุปนิสัยที่ 2 Begin with the End in Mind : เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ

การที่มนุษย์จะประสบผลสำเร็จในสิ่งต่าง ๆ ได้จำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย อย่าติดกับกรอบความคิด (สิ่งที่เราเห็นแล้วคิด เกิดความเข้าใจไปเอง ซึ่งอาจจะเป็นไปไม่ได้) มนุษย์ควรหาความสามารถ เพื่อทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เราจะทำงานให้เหมือนว่า วันนี้เป็นวันสุดท้ายของชีวิต

- การเริ่มต้นที่จุดมุ่งหมายในใจ คือ การสร้างหรือวางแผน การออกแบบและวางโครงร่างสำหรับสิ่งที่เราต้องการจะเป็นก่อน โดยคิดหลาย ๆ ทางเลือกและเลือกสิ่งที่ดีที่สุดในใจก่อน แล้วค่อยนำความคิดนั้นมาปฏิบัติให้เกิดผล ตามความคิดหรือสิ่งที่เราคาดหวังไว้

- การฝึกฝน อุปนิสัยที่ 2 นี้ ต้องเริ่มต้นที่การตั้งเป้าหมายก่อน แล้วจากเป้าหมายค่อย ๆ แตกมาเป็นแนวทางการนำไปสู่เป้าหมายย่อย ๆ ในการทำอะไร ในแต่ละช่วงของชีวิตต้องทบทวนสิ่งที่เรากระทำว่าสนับสนุนหรือเป็นไปตามเป้าหมายที่เราอยากได้หรืออยากเป็นหรือไม่

- นิสัยข้อนี้เป็นการสร้างความปรารถนาและแรงจูงใจให้ทำในสิ่งที่เราควรจะทำ แต่เรามักผลัดวันกับตัวเองเสมอ

อุปนิสัยที่ 3 Put First Things First : ลำดับความสำคัญก่อนหลัง

อุปนิสัยนี้เป็นการฝึกการบริหารเวลา โดยต้องจัดลำดับความสำคัญของงาน โดยจะโยงมาจากเป้าหมาย คือ ทำในสิ่งที่สนับสนุนเป้าหมายในชีวิตให้ประสบความสำเร็จ ต้องเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง คือ คิดว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร เริ่มจากอะไรก่อน โดยตอบรับในสิ่งที่ดีและปฏิเสธในสิ่งที่ไม่ดี ทุกคนมีต้นทุน คือ เวลาที่เท่ากัน 24 ชั่วโมง แต่ต่างกันในการใช้การใช้เวลาให้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างไร

อุปนิสัยที่ 4 Think Win-Win : คิดแบบชนะ/ชนะ

ความคิดแบบชนะ/ชนะเป็นความเชื่อว่า คนทุกคนสามารถชนะได้และความสำเร็จนั้นมีอยู่ทุกหนทุกแห่งแล้วควรหลีกเลี่ยงการแข่งขันและการถูกเปรียบเทียบ เพราะมันจะเป็นตัวบั่นทอนจิตใจให้รู้สึกแย่ต่อสิ่งนั้น ๆ

อุปนิสัยที่ 5 First to Understand, Then to Be Understood : เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา

- อุปนิสัยนี้เป็นการฝึกการฟัง โดยพยายามให้เป็นการฟังแบบเข้าอกเข้าใจกัน รับฟังอย่างจริงใจและเอาใจเราใส่ใจผู้อื่น

- มักจะพบว่าในองค์กรมีคนที่มักจะตัดสินใจหรือออกคำสั่ง โดยยังไม่ได้ทำความเข้าใจกับสิ่งที่ผู้สื่อสาร ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานต้องการให้เราเข้าใจ

อุปนิสัยที่ 6 Sharpen the Saw : ประสานพลัง

- ถ้าเราสามารถฝึกอุปนิสัยที่ 4 และ 5 ผ่านแล้ว จะทำให้เราสามารถผนึกพลังแนวความคิด ที่แตกต่างของแต่ละคน มาช่วยกันเป็นจุดเสริม เป็นทางเลือกใหม่ที่มีประสิทธิผลมากขึ้น

- ผลรวมทั้งปวงจะมากกว่าการเอาแต่ละส่วนประกอบมาบวกกัน เช่น การเกิดประสานพลังไม่ใช่การหารือร่วมกันเพื่อเลือกแนวทางใดแนวทางหนึ่งของแต่ละคน แต่เป็นการนำ ข้อดีของแนวทางของแต่ละคน มารวมกันเป็นทางเลือกใหม่ให้มีประสิมธิผลการขึ้น กว่าการนำแนวทางของแต่ละคนมารวมกัน

อุปนิสัยที่ 7 Sharpen the Saw : ลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

- เป็นการฝึกฝนอุปนิสัยทั้ง 6 ให้คมอยู่เสมอ โดยแบ่งเป็น

1. การฝึกฝน ด้านกายภาพ (ทำร่างกายให้สมบูรณ์)
2. การฝึกฝน ด้านสติปัญญา (อ่าน หนังสือ หาความรู้ใหม่อยู่เสมอ)
3. การฝึกฝน ด้านจิตวิญญาณ (ทำสมาธิ หรือ การใช้เวลากับธรรมชาติ)
4. เสียอะไรเสียได้อย่าเสียใจ เพราะมันหมายถึงการสูญสิ้นทุก ๆ อย่าง
5. อดีตจบไปแล้ว อนาคตยังมาไม่ถึง ทำปัจจุบัน ขณะจิตให้ดีที่สุด
6. ความคิดมีตัวตน คนจะเป็นอย่างที่คิด จงพูดอย่างที่คิดและทำอย่างที่พูด

ที่มา : ฌอง โควี่ย์. (2545). 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ The 7 habits of highly effective teens กรุงเทพฯ : ซีเอ็ด ยูเคชั่น.

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

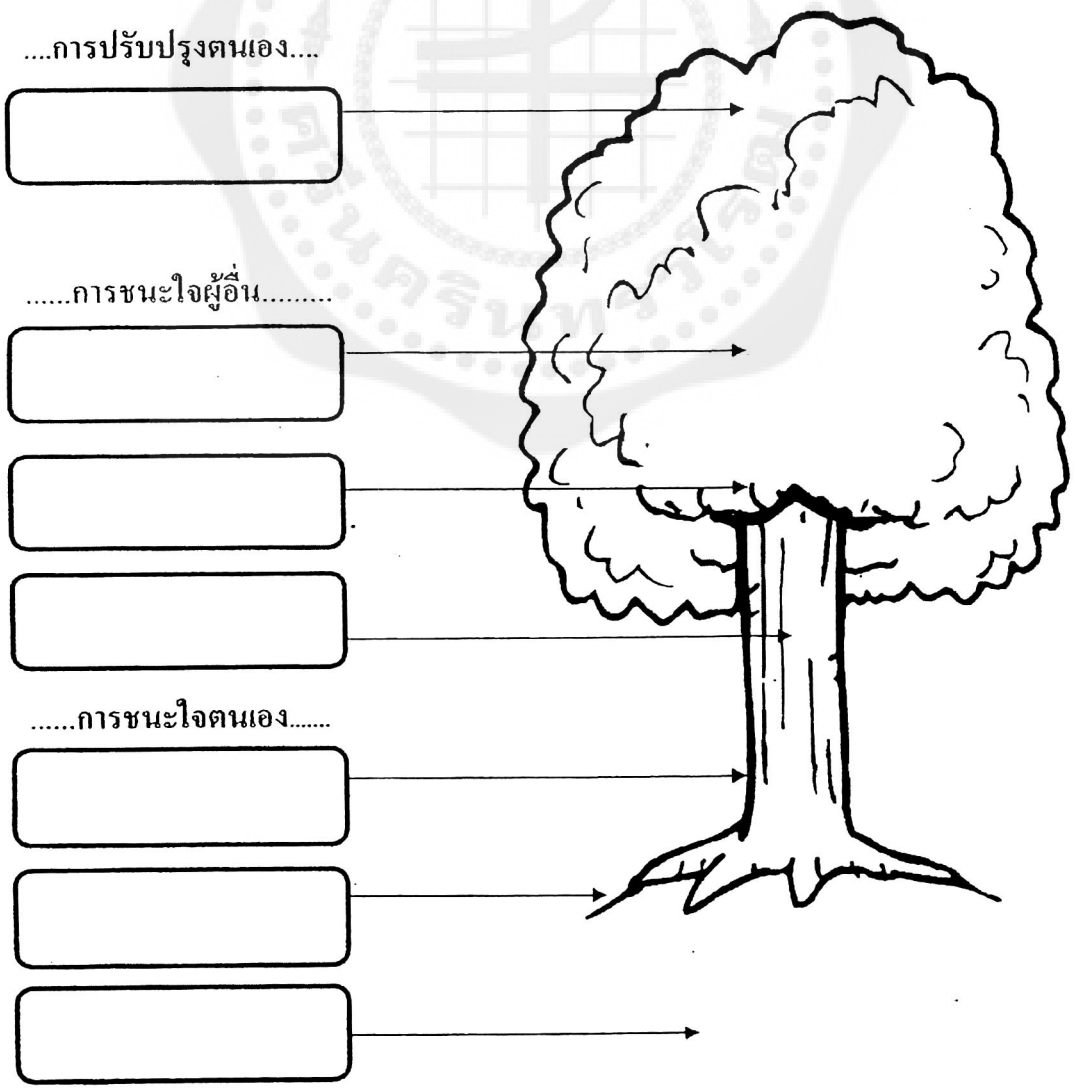
ใบงานประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ **วิชากิจกรรมแนะแนว**

ภาคเรียนที่ 1 **ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ใบงานเรื่อง 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศ โดย Sean Covey

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนเติม 7 อุปนิสัยให้วัยรุ่นเป็นเลิศให้ถูกต้อง และตกแต่งต้นไม้ให้สวยงามตามความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เกณฑ์การศึกษาต่อ ช่วงชั้นที่ 3

รายวิชา กิจกรรมแนะแนว รหัสวิชา ก 23911 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หัวข้อเรื่อง เกณฑ์การศึกษาต่อช่งชั้นที่ 4 จำนวน 1 คาบ

1. **สาระที่ ..... : .....**
2. **มาตรฐาน .....**
3. **ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง .....**
4. **สาระสำคัญ (Concept)**

การสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้จัดในรูปของแผนการเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ของตนเอง และตามความคาดหวังที่นักเรียนได้ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังสามารถช่วยแนะนำให้นักเรียนได้เลือกเรียน เพื่อวางแผนการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา เปิดโอกาสให้นักเรียนสำรวจความต้องการในการประกอบอาชีพ ดังนั้นการเลือกแผนการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องเลือกให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง

5. **จุดประสงค์การเรียนรู้**

- **ด้านความรู้ (K)**

นักเรียนเรียนรู้เกณฑ์การศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

- **ด้านทักษะ / กระบวนการ (P)**

นักเรียนสามารถเลือกแผนการเรียนที่มีความเหมาะสมกับตนเอง

- **ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)**

นักเรียนสามารถบอกแนวทางการศึกษาของตนเองในอนาคตได้

6. สาระการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เริ่มเน้นความรู้ทางด้านวิชาการที่เฉพาะทางมากขึ้น กล่าวคือ มุ่งเน้นความสามารถ ความถนัด ความคิดระดับสูง และความต้องการของผู้เรียน ทั้งในด้านอาชีพ การศึกษาเฉพาะทางและตลอดจนการศึกษาต่อ

7. **กิจกรรมการเรียนรู้** (ขั้นนำ , ขั้นสอน (เทคนิคการสอน , ฝึกทักษะ , นำไปใช้) , ขั้นสรุป)

- **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

1. ครูให้ตัวแทนนักเรียนออกมาเล่าเรื่อง ทางเดินที่เลือก ให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง
2. ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟังไป เพื่อให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

- **ขั้นดำเนินกิจกรรม**

1. ครูแจกใบความรู้เรื่อง เกณฑ์การศึกษาต่อช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน และอธิบายเนื้อหา พร้อมกับเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

2. ครูแจกใบงานเรื่อง การวางแผนทางการเรียน โดยให้นักเรียนคิดแนวทางการศึกษาต่อในแผนการเรียนที่นักเรียนสนใจ

3. ครูแจกใบงานเรื่อง การวางแผนทางการเรียน โดยให้นักเรียนคิดแนวทางการศึกษาต่อในแผนการเรียนที่นักเรียนสนใจ

- **ขั้นสรุปกิจกรรม**

ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมนี้ และแจกใบความรู้เรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

8. สื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้

1. POWER POINT เรื่อง เกณฑ์การศึกษาต่อช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวันกรณีตัวอย่างเรื่อง ทางเดินที่เลือก

2. ใบความรู้เรื่อง เกณฑ์การศึกษาต่อช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

3. ใบความรู้เรื่อง การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

9. ภาระงาน / ชิ้นงาน

1. ใบงานเรื่อง ผลการเรียนของฉัน
2. ใบงานเรื่อง การวางแผนทางการเรียน

10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
1. การตรงต่อเวลา	-	ใบรายชื่อนักเรียน	เข้าชั้นเรียนตรงเวลา = ผ่าน เข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา = ไม่ผ่าน
2. การเข้าร่วมกิจกรรม	-	ใบรายชื่อนักเรียน	เข้าร่วมกิจกรรม = ผ่าน ไม่เข้าร่วมกิจกรรม = ไม่ผ่าน
3. ความสนใจในการเรียน	- การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	ใบงานเรื่อง การวางแผนทางการเรียน	มีความสนใจในการเรียน = ผ่าน ไม่สนใจในการเรียน = ไม่ผ่าน

11. บันทึกหลังสอน

- **ผลการสอน**

.....

.....

.....

.....

- **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

.....

- **แนวทางแก้ไข**

.....

.....

กรณีตัวอย่างเรื่อง ทางเดินที่เลือก

ปานไพลินชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษมาก ปานไพลินใฝ่ฝันว่าในอนาคตเธอจะต้องเป็นแอร์โฮสเตสให้ได้แต่พ่อแม่ของเธอไม่ชอบ และอยากให้เธอเป็นหมอเหมือนกับตนเอง ทั้ง ๆ ที่เธอไม่ชอบเรียนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เลย แต่ปานไพลินจำใจต้องเลือกเรียนแผนการเรียนคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์ เพื่อตามใจพ่อแม่ ปานไพลินมีเพื่อนสนิทอยู่ 2 คน คือ ชญานิศ เปมนีย์ เธอจึงชวนเพื่อนทั้ง 2 คน ให้เลือกเรียนแผนการเรียนคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์เหมือนกัน เพื่อที่จะได้เรียนด้วยกัน

ชญานิศนั้นอยากเป็นนักจัดรายการวิทยุแต่ไม่กล้าที่จะปฏิเสธเพื่อน จึงตกลงที่จะเลือกแผนการเรียนคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์เหมือนปานไพลิน ส่วนเปมนีย์นั้นเธอมีจิตใจที่แน่วแน่ว่าอยากจะเป็นนักโบราณคดี และเธอก็สามารถเรียนได้ดีในวิชาสังคมศึกษา แต่วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นวิชาที่เธอเรียนอ่อนที่สุด เธอจึงปฏิเสธที่จะเลือกเรียนแผนการเรียนคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์ตามเพื่อนทั้ง 2 คน โดยที่เปมนีย์เลือกเรียนในแผนการเรียนที่ตนเองถนัดและคิดว่าจะเรียนได้ดีที่สุดดังนั้นเธอจึงเลือกเรียนแผนการเรียนคณิตศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ

เปมนีย์ดูมีความสุขมากเพราะเธอได้เลือกเรียนตามแผนการเรียนที่ตนเองถนัด ในขณะที่เพื่อนอีก 2 คน คือ ปานไพลินและชญานิศ นั้นดูไม่มีความสุขเลยที่ต้องฝืนใจเรียนในสิ่งที่ตนเองไม่ชอบ และในการสอบเธอทั้ง 2 คนก็ทำคะแนนได้ไม่ดี

<u>คำถาม</u>

1. ถ้าเพื่อนเป็นปานไพลิน นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร
2. นักเรียนคิดว่าพ่อแม่ของปานไพลินทำถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. ถ้านักเรียนเป็นพ่อแม่ของปานไพลิน นักเรียนควรทำอย่างไร
4. นักเรียนคิดว่าการตัดสินใจเลือกเรียนตามเพื่อนของชญานิศ เป็นการตัดสินใจที่ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด
5. ข้อเสียของการตัดสินใจผิดพลาดในการเลือกแผนการเรียน มีอะไรบ้าง
6. จากกรณีตัวอย่างนี้ นักเรียนคิดว่าใครตัดสินใจเลือกแผนการเรียนได้ดีสุด เพราะเหตุใด
7. ข้อดีของการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนตามความสนใจและความถนัดของตนเอง มีอะไรบ้าง

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง เกณฑ์การศึกษาต่อ ช่วงชั้นที่ 3 **วิชากิจกรรมแนะแนว**

ภาคเรียนที่ 1 **ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ใบงานเรื่อง เกณฑ์การศึกษาต่อ ช่วงชั้นที่ 3

ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

เกณฑ์การจบช่วงชั้นที่ 2

ผู้เรียนจะได้รับการพิจารณาอนุมัติให้จบหลักสูตรได้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- ต้องเรียนวิชาการเรียนรู้พื้นฐานและสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมตามที่กำหนด
- ต้องเรียนวิชาพื้นฐาน 66 หน่วยกิต และวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 11 หน่วยกิต ตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้าง
- ต้องได้วิชาพื้นฐาน 66 หน่วยกิต และน้ำหนักการเรียนทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต
- ต้องไม่มีผลการเรียน ร หรือ มส. หรือ มผ. ทุกรายวิชาที่อยู่ในแผนการเรียน
- ต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนด โดยแต่ละกิจกรรมต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และต้องผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมที่กำหนด
- ต้องผ่านกิจกรรมการอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด
- ต้องได้รับการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระดับดีขึ้นไป

คุณสมบัติของผู้ศึกษาต่อ

- ต้องเป็นนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 2) ของโรงเรียน
- มีผลการเรียนวิชาพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ 1 ขึ้นไป จากการสอบปกติวิชาพื้นฐาน ได้แก่ ท 23102 ภาษาไทยพื้นฐาน

ค 23102 คณิตศาสตร์พื้นฐาน

ว 23102 วิทยาศาสตร์พื้นฐาน

ส 23102 สังคมศึกษาพื้นฐาน

พ 23102 สุขศึกษา – กีฬาไทย

ศ 23102 พื้นฐานศิลปศึกษา

อ 23102 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน

ง 23101 หรือ 23102 การงานอาชีพและเทคโนโลยี 5 หรือ การงานอาชีพและเทคโนโลยี 6

- ระดับผลการเรียนเฉลี่ยทุกรายวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 (ก่อนสอบแก้ตัว) เมื่อจบปีการศึกษาต้องไม่ต่ำกว่า 1

แผนการเรียนและเกณฑ์ที่ใช้ในการเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนจัดแผนการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 3) ดังนี้

1. **แผนการเรียนคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์** ต้องได้ระดับผลการเรียนใน ม.ต้น (ช่วงชั้นที่ 2) ดังนี้

   คณิตศาสตร์พื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอด ม.ต้น ไม่ต่ำกว่า 2.5

   วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอด ม.ต้น ไม่ต่ำกว่า 2.5

2. **แผนการเรียนคณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ** ต้องได้ระดับผลการเรียนใน ม.ต้น (ช่วงชั้นที่ 2) ดังนี้

   คณิตศาสตร์พื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอด ม.ต้น ไม่ต่ำกว่า 2.5

   ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอด ม.ต้น ไม่ต่ำกว่า 2.5

3. **แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ** (ภาษาฝรั่งเศส, ภาษาเยอรมัน, ภาษาจีน, ภาษาญี่ปุ่น) ต้องได้ระดับผลการเรียนใน ม.ต้น (ช่วงชั้นที่ 2) ดังนี้

   ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอด ม.ต้น ไม่ต่ำกว่า 2.5

   ภาษาไทยพื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอด ม.ต้น ไม่ต่ำกว่า 1.5

   สังคมศึกษาพื้นฐาน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอด ม.ต้น ไม่ต่ำกว่า 1.5

4. **แผนการเรียนภาษาอังกฤษ – ตณิตศาสตร์ ก** ต้องได้ระดับผลการเรียนใน ม.ต้น (ช่วงชั้นที่ 2) ดังนี้

ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอด ม.ต้น ไม่ต่ำกว่า 2
คณิตศาสตร์พื้นฐาน	ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอด ม.ต้น ไม่ต่ำกว่า 1
ภาษาไทยพื้นฐาน	ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอด ม.ต้น ไม่ต่ำกว่า 1
สังคมศึกษาพื้นฐาน	ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยตลอด ม.ต้น ไม่ต่ำกว่า 1

แผนการเรียนภาษาอังกฤษ – คณิตศาสตร์ ก

- นักเรียนต้องเลือกเรียนวิชาเอก 1 วิชา (เรียนต่อเนื่อง ม. 4 – ม.6) วิชาเอกมีทั้งหมด 9 วิชาดังนี้
    1. ดนตรีไทย
    2. ดนตรีสากล
    3. นาฏศิลป์
    4. ทัศนศิลป์ (จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย)
    5. นิเทศศิลป์ (เรียกการออกแบบ)
    6. นิเทศศาสตร์ (เรียกการสื่อสารทุกประเภท เช่น คอมพิวเตอร์ โฆษณา โทรทัศน์ ภาพยนตร์ การผลิตรายการวิทยุการจายเสียง)
    7. เทคโนโลยีสารสนเทศ
    8. อาหารและโภชนาการ
    9. นิติรัฐ (เรียนนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์)

หมายเหตุ

1. นักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ถึงเกณฑ์ในการเลือกแผนการเรียนต่าง ๆ ของโรงเรียน โรงเรียนจะกำหนดให้มีการสอบเข้าแผนการเรียนที่ต้องการ

2. **การสมัครสอบเข้าแผนการเรียน นักเรียนจะสมัครสอบกี่แผนการเรียนก็ได้**

3. **กรณีที่นักเรียนมีสิทธิ์เรียนในแผนการเรียนใดแล้ว แต่มีความประสงค์จะเรียน** แผนการเรียนอื่น ถ้าสอบเข้าแผนการเรียนที่ต้องการได้ ก็สามารถเรียนในแผนการเรียนนั้นได้ ถ้าสอบไม่ได้ นักเรียนก็จะต้องเรียนในแผนการเรียนที่มีสิทธิ์อยู่เดิม

4. ***<u>กรณีที่นักเรียนไม่มีสิทธิ์เรียนในแผนการเรียนใดเลย และสอบเข้าแผนการเรียนไม่ได้ นักเรียนจะต้องพิจารณาหาสถานที่ศึกษาอื่นต่อไป</u>***

5. วิชาที่ใช้สอบเข้าแผนการเรียน

แผนการเรียนคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์

สอบ วิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ฉบับ 1) วิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน

แผนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ

สอบ วิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ฉบับ 1) วิชาภาษาอังฤษพื้นฐาน

แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ

สอบ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน วิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน

แผนการเรียนภาษาอังกฤษ – คณิตศาสตร์ ก

สอบ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน วิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ฉบับที่ 2)
ภาษาไทยพื้นฐาน และสังคมศึกษาพื้นฐาน

แผนการเรียนที่เหมาะสมในการศึกษาต่อคณะต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา

1. **แผนการเรียนคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์** คณะที่เรียนได้ คือ

แพทยศาสตร์ ทันตแพทย์ศาสตร์ เภสัชศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ วนศาสตร์ สัตวแพทย์ศาสตร์ วิทยาศาสตร์การกีฬา พาณิชยศาสตร์และการบัญชี (ประเภทวิชาบัญชีหรือบริหารธุรกิจ/วิชาสถิติ) วิทยาศาสตร์ ครุศาสตร์ ประมง เศรษฐศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ฯลฯ

2. **แผนการเรียนคณิตศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ** คณะที่เรียนได้ คือ

พาณิชยศาสตร์และการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ มัณฑนศิลป์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ อักษรศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์ โบราณคดี สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ฯลฯ

3. **แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ** คณะที่เรียนได้ คือ

อักษรศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปศาสตร์ วารสารศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ โบราณคดี ฯลฯ

4. **แผนการเรียนภาษาอังกฤษ – คณิตศาสตร์ ก** คณะที่เรียนได้ คือ

ครุศาสตร์ (สอบความรู้ความถนัดทางศิลป์/วิชาเอกดนตรีศึกษา) ศึกษาศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ รัฐศาสตร์ อักษรศาสตร์ นิติศาสตร์ (ศิลป์) นิเทศศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาการจัดการ (สาขาการโรงแรม) มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ (ศิลป์) สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ (ศิลป์) วิจิตรศิลป์ ฯลฯ

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง เกณฑ์การศึกษาต่อ ช่วงชั้นที่ 3 **วิชากิจกรรมแนะแนว**

ภาคเรียนที่ 1 **ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ใบงานเรื่อง ผลการเรียนของฉัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำผลการเรียนของแต่ละรายวิชาพื้นฐานมาลงในตารางและวิเคราะห์ผลการเรียนของตนเอง

รายวิชาพื้นฐาน	ระดับผลการเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1	
	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
ภาษาไทยพื้นฐาน		
สังคมศึกษาพื้นฐาน		
คณิตศาสตร์พื้นฐาน		
วิทยาศาสตร์พื้นฐาน		
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน		
สุขศึกษาและพลศึกษา		
พื้นฐานศิลปศึกษา		
การงานอาชีพและเทคโนโลยี		

วิเคราะห์ผลการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้			
ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ	**ระดับผลการเรียน**	**ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ**	**ระดับผลการเรียน**
1.....		1.....	
2.....		2.....	
3.....		3.....	

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

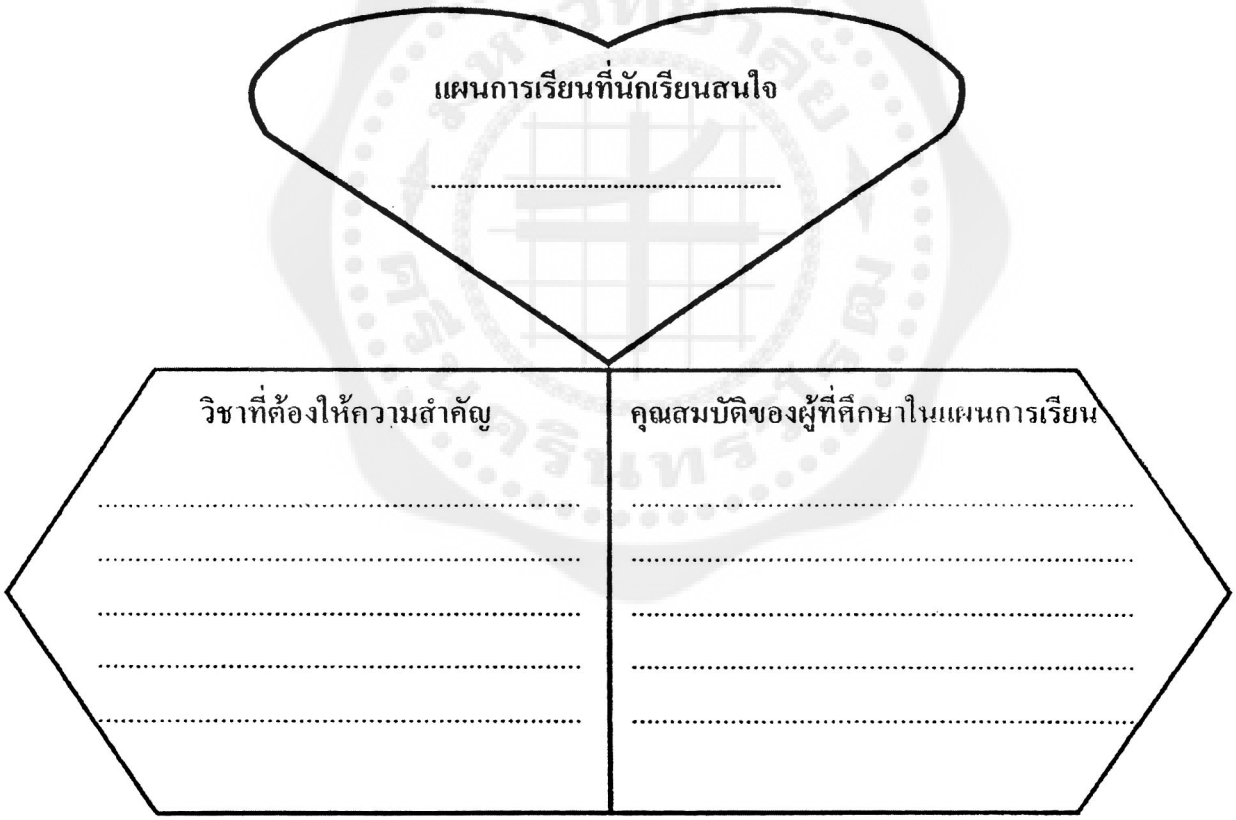
ใบงานประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง เกณฑ์การศึกษาต่อ ช่วงชั้นที่ 3 **วิชากิจกรรมแนะแนว**

ภาคเรียนที่ 1 **ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ใบงานเรื่อง การวางแผนการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนคิดแนวทางการศึกษาต่อในแผนการเรียนที่นักเรียนสนใจ

แผนการเรียนที่นักเรียนสนใจสามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาใดได้บ้าง ให้ยกตัวอย่าง 6 สาขาวิชา

1..... 2.....

3..... 4.....

5..... 6.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง เกณฑ์การศึกษาต่อ ช่วงชั้นที่ 3 **วิชากิจกรรมแนะแนว**

ภาคเรียนที่ 1 **ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ใบงานเรื่อง การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

การวางแผนเลือกการศึกษาต่อ หมายถึง ความปรารถนาของนักเรียนที่มุ่งจะศึกษาต่อให้ประสบความสำเร็จ

ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อ

ข้อมูลที่ควรพิจารณาในการตัดสินใจเลือกแนวทางศึกษาต่อที่จำเป็น ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจแยกกล่าวได้ดังนี้

1. **ข้อมูลเกี่ยวกัยตนเอง** การรู้จักตนเองในแง่มุมต่าง ๆ อย่างละเอียดลึกซึ้ง ย่อมช่วยให้การตัดสินใจสอดคล้องเป็นที่พอใจสนองความต้องการของตนได้ถูกต้องขึ้น ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเพื่อช่วยในการพิจารณาแนวทางการศึกษาต่อและอาชีพประกอบด้วย

    1.1 ความสนใจ
    1.2 ความถนัด
    1.3 สติปัญญา
    1.4 บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยใจคอ
    1.5 สุขภาพและลักษณะของร่างกาย
    1.6 ฐานะการเงินของผู้ปกครอง

2. **ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม** การพิจารณาสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่แวดล้อมตนและนำมาประกอบการตัดสินใจเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลสนใจในสิ่งที่ตนตัดสินใจเลือกอย่างแท้จริงสภาพแวดล้อมที่ควรพิจารณา ได้แก่

2.1 สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับสิ่งที่จะศึกษา ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาที่เปิดสอน ระยะเวลาในการศึกษา ลักษณะการเรียนการสอน วุฒิที่ได้รับเมื่อจบการศึกษา ตลอดจนความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

2.2 สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับสถานศึกษา ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ระเบียบการรับสมัครคุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษา เป็นต้น

2.3 สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับเรื่องอาชีพ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทลักษณะงานในอาชีพ

2.4 สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการศึกษา เช่น แหล่งทุนการศึกษา

ขั้นตอนในการใช้กลยุทธ์การวางแผนอย่างรอบคอบ

ขั้นที่ 1 ขั้นระบุปัญหา ในขั้นนี้บุคคลจะต้องทราบก่อนว่าเขาจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใด

ขั้นที่ 2 ขั้นรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจทุกเรื่องจะต้องเกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ข้อมูลที่พูดถึงมิใช้ข้อมูลทั่ว ๆ ไป แต่จะต้องเป็นข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจ ดังนั้นบุคคลจึงต้องเข้าใจว่าข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของเรา แหล่งข้อมูลจะได้มาจากไหนและจะได้ข้อมูลนั้นมาอย่างไร

ขั้นที่ 3 พิจารณาทางเลือก จากการรวบรวมข้อมูลในขั้นที่ 2 อาจทำให้บุคคลมองเห็นลู่ทางในการเลือกของเขาขึ้นมาบ้าง ถ้าทางเลือกมีไม่มากอาจขอให้เขาใช้ความคิดถึงทางเลือกอื่นที่น่าจะเป็นไปได้มาพิจารณาประกอบ

ขั้นที่ 4 พิจารณารายละเอียดแต่ละทางเลือก โดยพิจารณาผลดี ผลเสีย ของแต่ละทางเลือก ผลดีผลเสียในที่นี้หมายความถึงที่เกี่ยวกับชีวิตของเรา ไม่ใช่ผลดี ผลเสียสำหรับบุคคลอื่น ๆ และให้บุคคลนำผลดีผลเสีย ในแต่ละตัวมาพิจารณาในการตัดสินใจ

ขั้นที่ 5 ตัดสินใจเลือกทางเลือก ถ้าบุคคลใดทำขั้นที่ 4 เรียบร้อยแล้วเขาก็พร้อมที่จะตัดสินใจเลือก

ขั้นที่ 6 ดำเนินการ เมื่อได้ตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรเรียบร้อยแล้ว บุคคลก็พร้อมที่จะลงมือดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจไว้ในขั้นที่ 5

ขั้นที่ 7 ทบทวนการตัดสินใจและผลที่ได้รับ เมื่อได้ทำตามที่ตัดสินใจไปแล้ว บุคคลจะพบว่า การตัดสินใจเลือกของเขาสามารถช่วยหรือไม่ในการแก้ปัญหาจากขั้นที่ 1 หากพบว่าผลของการตัดสินใจได้ช่วยในการแก้ปัญหา เขาก็จะอยู่กับการตัดสินใจนั้น

****

ที่มา : โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2543) **กิจกรรมแนะแนวระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3** กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การสอบคัดเลือกในระดับแอดมิดชั่น

รายวิชา กิจกรรมแนะแนว รหัสวิชา ก 23911 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หัวข้อเรื่อง การสอบคัดเลือกในระบบแอดมิดชั่น จำนวน 1 คาบ

1. **สาระที่ ..... : .....**
2. **มาตรฐาน .....**
3. **ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง .....**
4. **สาระสำคัญ (Concept)**

การสอบคัดเลือกในระบบแอดมิดชั่นเป็นระบบการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งรับบุคคลที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งสถาบันของรัฐ และเอกชน โดยเน้นที่ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า 6 ภาคเรียน (GPAX) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) ผลการสอบวัดความถนัดทั่วไป (GAT) และผลการสอบวัดความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (PAT) การสอบคัดเลือกในระบบแอดมิดชั่นมีความสำคัญกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมาก เนื่องจากมีเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบแอดมิดชั่นที่นักเรียนจำเป็นต้องทำความเข้าใจ ดังนั้นการที่นักเรียนมีความรู้และมีความเข้าใจในระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย จะทำให้สามารถทราบถึงแนวทางในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและการเตรียมตัวสอบได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5. **จุดประสงค์การเรียนรู้**
   - **ด้านความรู้ (K)**
     - นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการสอบคัดเลือกในระบบแอดมิดชั่น
     - นักเรียนทราบองค์ประกอบและขั้นตอนในการสอบคัดเลือกในระบบแอดมิดชั่น
   - **ด้านทักษะ / กระบวนการ (P)**
     - นักเรียนสามารถบอกวิธีในการเตรียมตัวสอบคัดเลือกในระบบแอดมิดชั่น
   - **ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)**
     - นักเรียนมีความพร้อมในการสอบคัดเลือกในระบบแอดมิดชั่น

6. สาระการเรียนรู้

- การสอบคัดเลือกในระบบแอดมิดชั่น
- องค์ประกอบของแอดมิดชั่น
- กำหนดการสอบแอดมิดชั่น
- การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกในระบบแอดมิดชั่น

7. กิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นนำ , ขั้นสอน (เทคนิคการสอน , ฝึกทักษะ , นำไปใช้) , ขั้นสรุป)

- **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

- ครูกล่าวทักทายนักเรียน ครูนำสนทนาเกี่ยวกับการสอบคัดเลือก เพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาว่ามีความเป็นมาและมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเป็นอย่างไรบ้าง สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกในปัจจุบันว่ามีรูปแบบใดบ้าง เช่น การสอบแอดมิดชั่นกลาง การสอบตรงร่วมกัน โควตาหรือโครงการพิเศษต่าง ๆ

- ครูถามนักเรียนว่าในการสอบแอดมิดชั่น นอกจากนักเรียนจะต้องตั้งใจเรียน มีเกรดที่ดีแล้ว ควรทำอย่างไรบ้างจึงจะได้เรียนคณะในฝัน จากนั้นครูชี้ให้เห็นว่านักเรียนควรเตรียมความพร้อมในเรื่องระบบแอดมิดชั่นด้วยว่าคณะในฝันต้องสอบอะไร เมื่อไหร่ สมัครอย่างไร

- **ขั้นดำเนินกิจกรรม**

- ครูเปิด Power Point เรื่อง การสอบคัดเลือกในระบบแอดมิดชั่น จากนั้นอธิบายความหมายความสำคัญของการสอบแอดมิดชั่น และอธิบายองค์ประกอบของการสอบแอดมิดชั่น ซึ่งมีองค์ประกอบคือ GPAX, O – NET, GAT, PAT

- ครูอธิบายรายละเอียดของกลุ่มสาขาวิชาทั้ง 9 กลุ่มสาระวิชาว่ามีอะไรบ้างและสำรวจนักเรียนว่านักเรียนมีความชอบหรือจะศึกษาต่อในกลุ่มสาขาใด

- ครูอธิบายกำหนดการสอบแอดมิดชั่นว่านักเรียนต้องสอบอะไรบ้าง สอบเมื่อไหร่ สมัครสอบได้อย่างไร ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนควรทราบเพราะถือเป็นการเตรียมความพร้อม

- ครูแนะนำเว็บไซต์เกี่ยวกับการสอบแอดมิดชั่นและชี้ให้นักเรียนเห็นว่าการเข้าเว็บไซต์เกี่ยวกับ

การสอบแอดมิดชั่นถือเป็นการหาความรู้เพิ่มเติมและเป็นการเตรียมความพร้อมเพราะในการสอบคัดเลือกในแต่ละปีจะมีการเปลี่ยนแปลงนักเรียนจึงควรติดตามข่าวสารให้ดี

- **ขั้นสรุปกิจกรรม**
  - ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนและครูชี้ให้นักเรียนเห็นว่าในการสอบแอดมิดชั่นมี

ความสำคัญมากนอกจากเตรียมตัวในการสอบโดยการตั้งใจเรียนและอ่านหนังสือแล้วนักเรียนต้องรู้จักที่จะศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสอบแอดมิดชั่นให้ดี นอกจากนักเรียนจะได้ความรู้แล้วนักเรียนยังสามารถแนะนำความรู้เกี่ยวกับการสอบแอดมิดชั่นไปแนะนำให้กับเพื่อนได้

8. สื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้

- Power Point เรื่อง การสอบคัดเลือกในระบบแอดมิดชั่น
- เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง องค์ประกอบค่าร้อยละ
- เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การสอบ GAT PAT

9. ภาระงาน / ชิ้นงาน

10. ใบงานเรื่อง ผลการเรียนของฉัน

11. ใบงานเรื่อง การวางแผนทางการเรียน

12. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
1. การตรงต่อเวลา	-	ใบรายชื่อนักเรียน	เข้าชั้นเรียนตรงเวลา = ผ่าน เข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา = ไม่ผ่าน
2. การเข้าร่วมกิจกรรม	-	ใบรายชื่อนักเรียน	เข้าร่วมกิจกรรม = ผ่าน ไม่เข้าร่วมกิจกรรม = ไม่ผ่าน
3. ความสนใจในการเรียน	- การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	ใบงานเรื่อง การวางแผนทางการเรียน	มีความสนใจในการเรียน = ผ่าน ไม่สนใจในการเรียน = ไม่ผ่าน

13. บันทึกหลังสอน

- **ผลการสอน**

  .....

  .....

  .....

  .....

- **ปัญหาและอุปสรรค**

  .....

  .....

  .....

  .....

- **แนวทางแก้ไข**

  .....

  .....

  .....

  .....

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เป้าหมายในการศึกษาต่อและอาชีพ

รายวิชา กิจกรรมแนะแนว รหัสวิชา ก 23911 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หัวข้อเรื่อง เป้าหมายในการศึกษาต่อและอาชีพ จำนวน 1 คาบ

1. **สาระที่ ..... : .....**
2. **มาตรฐาน .....**
3. **ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง .....**
4. **สาระสำคัญ (Concept)**

เป้าหมายเป็นหนทางให้เกิดความสำเร็จ เพราะความสำเร็จที่แท้จริง คือ การที่เราได้ทำในสิ่งที่เราตั้งใจและสามารถรับรู้ได้ว่าจะเกิดผลสำเร็จในอนาคต การสร้างเป้าหมายในชีวิตก่อให้เกิดความหวัง กำลังใจ และความภาคภูมิใจเมื่อเป้าหมายนั้นบรรลุผลสำเร็จในที่สุด เป้าหมายจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนต่างมุ่งหวัง เพราะฉะนั้นการเรียนอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจนจะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้เรามองเห็นแนวทางไปสู่ความสำเร็จได้

5. **จุดประสงค์การเรียนรู้**
   - **ด้านความรู้ (K)**

     นักเรียนเรียนรู้แนวทางการกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่สามารถปฏิบัติได้จริง

   - **ด้านทักษะ / กระบวนการ (P)**

     นักเรีย่นสามารถกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของตนเองได้อย่างชัดเจน

   - **ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)**

     นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของตนเองได้อย่างชัดเจน

6. **สาระการเรียนรู้**

การเตรียมตัวเพื่อเป้าหมายในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดต้องอาศัยการวางแผนอย่างมีระบบ มีขั้นตอน มีเหตุผล นักเรียนทุกคนจึงควรมีความรู้ ความสามารถที่จะกำหนดเป้าหมายในชีวิตได้อย่างมีระบบและมีขั้นตอน

7. **กิจกรรมการเรียนรู้** (ขั้นนำ , ขั้นสอน (เทคนิคการสอน , ฝึกทักษะ , นำไปใช้) , ขั้นสรุป)

- **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

1. ครูให้ตัวแทนนักเรียนออกมาเล่าเรื่อง หาคำตอบให้ที ให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง
2. ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟังไป

- **ขั้นดำเนินกิจกรรม**

1. ครูแจกใบงานเรื่อง เป้าหมายในการศึกษาต่อและอาชีพ โดยให้นักเรียนระบุแผนการเรียนที่ต้องการศึกษาต่อ พร้อมทั้งระบุคณะที่สนใจ อาชีพและบุคลิกภาพของนักเรียนที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ในการศึกษาต่อและอาชีพ

2. หลังจากนั้นครูสุ่มเรียกนักเรียน 5 – 6 คน ออกมาพูดถึงการตั้งเป้าหมายในการศึกษาต่อและอาชีพ เพื่อให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าสิ่งที่เพื่อนเขียนมานั้นมีความเหมาะสมและสอดคล้องหรือไม่ อย่างไร

- **ขั้นสรุปกิจกรรม**

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์และสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมนี้
2. ครูแจกใบความรู้เรื่อง การกำหนดเป้าหมายในชีวิต และอธิบายความรู้เพิ่มเติม

8. **สื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้**

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง หาคำตอบให้ที
2. ใบความรู้เรื่อง การกำหนดเป้าหมายในชีวิต

9. **ภาระงาน / ชิ้นงาน**

ใบงานเรื่อง เป้าหมายในการศึกษาต่อและอาชีพ

10. **การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้**

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
1. การตรงต่อเวลา	-	ใบรายชื่อนักเรียน	เข้าชั้นเรียนตรงเวลา = ผ่าน เข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา = ไม่ผ่าน
2. การเข้าร่วมกิจกรรม	-	ใบรายชื่อนักเรียน	เข้าร่วมกิจกรรม = ผ่าน

			ไม่เข้าร่วมกิจกรรม = ไม่ผ่าน
3. ความสนใจในการเรียน	- การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - การอภิปราย หน้าชั้นเรียน	ใบงานเรื่อง เป้าหมายทางการศึกษา	มีความสนใจในการเรียน = ผ่าน ไม่สนใจในการเรียน = ไม่ผ่าน

11. บันทึกหลังสอน

- **ผลการสอน**

.....

.....

.....

.....

- **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

.....

- **แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

.....

กรณีตัวอย่างเรื่อง หาคำตอบให้ที

ศักดิ์ชัยยืนอยู่บนฟุตบาทหน้าศูนย์การค้าแห่งหนึ่ง เขาแทรกตัวอยู่กับหมู่คนที่ยืนเบียดกันแน่นโดยใช้หลังคาที่จอดรถประจำทางอาศัยหลบฝน ฝนตกลงมาตอนค่ำพอดี สายฝนเย็นฉ่ำ แต่จากสีหน้าของ

ศักดิ์ชัยคงไม่ค่อยสบอารมณ์สักเท่าใดนัก รถประจำทางสายที่เขารออยู่ก็ยังไม่มาสักที สายตาเขามองผ่านสายฝนอย่างไร้จุดหมาย อดีตกาลผ่านแวบเข้ามาในความรู้สึก

"ศักดิ์ชัย เมื่อไรจะตื่นสักที เดี๋ยวก็ไปโรงเรียนไม่ทันหรอก" แม่มักจะเรียกเช่นนี้ทุกวัน ก่อนที่แม่จะออกไปตลาด ศักดิ์ชัยรำคาญเสียงแม่มากและก็งัวเงียอิดออดอยู่บนที่นอนกว่าจะลุกขึ้นก็เกือบสองโมงเช้าทุกวัน ศักด์ชัยไปโรงเรียนสายเป็นประจำจนครูเวรหน้าประตูโรงเรียนทุกคนระอากับเขา ในชั่วโมงเรียนบางทีก็ตั้งใจเรียน บางทีก็หลับ บางครั้งก็คุยเล่นกับเพื่อนในห้องเรียน ศักดิ์ชัยจำเพื่อนหญิงคนหนึ่งได้ ร่างเธอท้วม ใส่แว่น ศักดิ์ชัยเข้าห้องเรียนมาทีไรจะพบเธอนั่งอยู่ที่โต๊ะเรียนกลางห้องเรียนอ่านหนังสือตลอดเวลา เธอชื่อวิมล เวลาพักเธอชอบมองมาที่ศักดิ์ชัยบ่อย ๆ จนศักดิ์ชัยรำคาญ "เฮ้ย! นายจะมองเราหาพระแสงอะไร" วิมลดูท่าไม่ตกอกตกใจกับคำพูดที่กรรโชกโฮกฮากนั้น เขาจำได้ว่าเขาโมโหท่าทางของวิมล และด่าเธอด้วยถ้อยคำหยาบคาย เธอเสียงดังขึ้น "ศักดิ์ชัย...เธอเป็นผู้ชายด่าหญิงอย่างนี้ได้อย่างไร เราไม่เป็นเพื่อนนายอีกต่อไปแล้ว นายไม่น่าจะมาอยู่ร่วมห้องกับเราเลย เสียชาติเกิด เกิดมาทำไม" คำถามสุดท้ายที่วิมลพูดกับศักดิ์ชัย เขากลับจำได้ไม่เคยลืมเลือน "อืม...เราเกิดมาทำไม"

คนข้าง ๆ ขยับตัวเบียดเสียดแรงขึ้น ศักดิ์ชัยตื่นจากภวังค์ เขาเห็นรถเมล์สาย 10 จอดอยู่พอดี ผู้คนแน่นรถเต็มไปหมดต้องโหนกันออกมานอกรถ แต่ถ้าเขาไม่โหนรถคันนั้นคงอีกนานกว่าจะได้กลับบ้าน เขาจึงโหนรถเมล์ไปตลอดระยะทางสามกิโลเมตรกว่า ๆ เขาใช้เวลาอยู่บนรถถึงสองชั่วโมง ซึ่งเป็นธรรมดาของบ้านเมืองนี้เสียแล้ว เมื่อฝนตกรถก็ต้องติด เมื่อลงจากรถเขารู้สึกล้าอย่างบอกไม่ถูกเขาเดินเข้าไปในซอยบ้าน มันเหนื่อยหนักหนาแสนสาหัสทีเดียว เขาหลับเป็นตายในห้องเช่ารุ่งขึ้น ศักดิ์ชัยพบตัวเองใส่หมวกแบบทหารสีน้ำตาลเข้ม เสื้อเชิ้ตสีครีม กางเกงสีน้ำตาล ยืนเป็นยามอยู่หน้าห้างสรรพสินค้าตามปกติ มีชายหญิงคู่หนึ่งกำลังเดินมาที่เขาและจะผ่านเลยไป ผู้หญิงคนนั้นเขาจำได้ดี วิมลนั่นเอง เขาขยับตัวจะหันไปทางอื่น วิมลก็หันมาสบตาพอดี "เฮ้ย!...ศักดิ์ชัยใช่ไหม" แล้วเธอหันไปทางชายที่เดินคู่กันมา "เดี๋ยวพ่อ...แม่เจอเพื่อนเก่าทักทายกันหน่อย" "เป็นอย่างไรบ้างศักดิ์ชัยสบายดีไหม?" ศักดิ์ชัยหลบตาต่ำลงนึกถึงเรื่องเก่า ศักดิ์ชัยพูดเบา ๆ เธอไม่โกรธเราแล้วหรือ "เฮ้ย!...เรื่องมันผ่านมานานแล้ว" แต่นายจำที่เราถามนายเป็นคำสุดท้ายก่อนที่เราจะไม่พูดกับนายได้ไหม เราถามนายว่า "นายเกิดมาทำไม" "เราไม่ได้กวนอะไรนะเราต้องการคำตอบจากนายจริง ๆ เราถามตัวเองตลอดเวลา

และเราก็มีคำตอบของเราเสมอเราเกิดมาแล้ว เราเป็นนักเรียนเราต้องตั้งใจเรียน เราอยากเป็นเภสัชกร เราต้องขยันเรียนเอ็นทรานซ์ให้ติดคณะเภสัชศาสตร์ ตอนนี้เราเป็นแม่คนแล้ว เราจะเป็นแม่ที่ดี ที่จริงคำถามสุดท้ายที่เราพูดกับนาย เราอยากให้นายตอบแต่นายไม่ตอบเราเอง โกรธเราอีกต่างหาก"

เย็นวันนั้น ศักดิ์ชัยเฝ้าถามตัวเองว่า "เราเกิดมาทำไม"

บทความโดย : นายสกุล กังวาลไกล อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ

คำถาม

1. จากกรณีตัวอย่างที่นักเรียนได้ฟัง นักเรียนคิดว่าศักดิ์ชัยมีความพร้อมในการเรียนหรือไม่ และเพราะเหตุใดนักเรียนจึงคิดเช่นนั้น

2. ถ้านักเรียนมีเพื่อนอย่างศักดิ์ชัย นักเรียนจะทำอย่างไร

3. นักเรียนคิดว่าระหว่างศักดิ์ชัยกับวิมลใครคือผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและเพราะเหตุใดนักเรียนจึงคิดเช่นนั้น

4. นักเรียนเคยถามตัวเองหรือไม่ว่า "เราเกิดมาทำไม"

5. การที่คนเราจะประสบความสำเร็จในชีวิตได้ต้องทำอย่างไร

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง เป้าหมายในการศึกษาต่อและอาชีพ **วิชากิจกรรมแนะแนว**

ภาคเรียนที่ 1 **ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ใบงานเรื่อง การกำหนดเป้าหมายในชีวิต

เป้าหมาย มีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างแรงจูงใจ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราลงมือกระทำนั้นจะต้องมีผลตอบแทนกลับมาให้เราเสมอ หาไม่แล้วเราจะรู้สึกว่าสิ่งที่เรากระทำลงไปนั้นเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายและไม่มีประโยชน์ การเรียนก็เช่นกันเพื่อให้เราได้มีกำลังใจเรียนเราจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและเป็นจริง สามารถบอกได้ว่า เมื่อจบการเรียนในช่วงหนึ่งแล้วเราสามารถบรรลุจุดเป้าหมายนั้นหรือไม่ การเรียนที่มีจุดหมายเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมไม่ให้บิดเบือน และมีทิศทางเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จเป็นระยะ ๆ อย่างชัดเจน เป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ โดยทั่วไปเราสามารถตั้งเป้าหมายได้มากกว่า 1 เป้าหมาย

เป้าหมาย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. **เป้าหมายระยะยาว** เป็นเป้าหมายที่ครอบคลุมเวลา 3 – 5 ปีข้างหน้า ผู้ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่มักมีเป้าหมายระยะยาว แม้ว่าบางครั้งอาจไม่สามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ แต่ถ้าไม่มีการวางแผนล่วงหน้า โอกาสที่จะประสบความสำเร็จยิ่งเป็นไปได้ยาก
2. **เป้าหมายระยะกลาง** เป็นเป้าหมายสำหรับช่วงเวลา 1 – 3 ปีข้างหน้า ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ
3. **เป้าหมายระยะสั้น** เป็นเป้าหมายที่กำหนดระยะเวลาไม่นานนัก อาจเป็นสัปดาห์หรือเป็นวัน ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ทำได้ง่ายและสามารถประเมินผลได้ง่าย

การกำหนดเป้าหมายที่ดี

1. ทำได้ด้วยตนเอง	2. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป
3. มีผลเชิงปฏิบัติ	4. เป็นประโยชน์

หลักการสำคัญในการดำรงชีวิตอย่างมีเป้าหมายและเป็น "เซียน...เรียนเก่ง"

1. ทำชีวิตให้เรียบง่าย	6. พูดแต่สิ่งที่ดี มีความรื่นเริง
2. หลีกเลี่ยงการคอยสร้างปัญหา	7. เปลี่ยนความพ่ายแพ้ให้เป็นชัยชนะ
3. เรียนรู้ที่จะขวนขวาย ใฝ่หาความรู้	8. เผชิญกับปัญหาด้วยการตัดสินใจ
4. มีงานอดิเรกที่ดี	9. ทำปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ
5. รู้จักความพอใจ	10. ต้องวางแผนเสมอ

บันได 4 ขั้น สู่เป้าหมายของชีวิต

1. ทำความเข้าใจในเป้าหมายของชีวิตให้กระจ่างสว่างไสว อย่าให้เกิดความสับสนวกวนจนตนเองไม่ก้าวไปไหน

2. วางแผนปูทางสู่เป้าหมายชีวิต ด้วยการพินิจพิเคราะห์ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและสำรวจตนเองให้รู้แจ้ง เพื่อเตรียมการไปสู่เป้าหมายของชีวิตให้สำเร็จลุล่วงไปได้

พัฒนา เพิ่มพูน จุดเดิม

ปรับปรุง แก้ไข จุดด้อย

ทุ่มเท สร้างเสริม จุดขาด

3. ลงมือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายอย่างเคร่งครัด ตามแผนที่ได้วางไว้ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจเพียรพยายาม

4. ควบคุมประเมินผลความก้าวหน้า และกำหนดมาตรฐานของการดำเนินชีวิต

ที่มา : โชคชัย ชยธวัช. (2546). **เซียน...เรียนเก่ง.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ อินฟอร์มีเดีย บุ๊คส์.

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง เป้าหมายในการศึกษาต่อและอาชีพ **วิชากิจกรรมแนะแนว**

ภาคเรียนที่ 1 **ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ใบงานเรื่อง เป้าหมายในการศึกษาต่อและอาชีพ

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนระบุแผนการเรียนที่ต้องการศึกษาต่อ พร้อมทั้งระบุคณะที่สนใจ อาชีพและบุคลิกภาพของนักเรียนที่จะนำไปสู่เป้าหมายในการศึกษาต่อและอาชีพ

แผนการเรียน	คณะที่สนใจ	อาชีพ	บุคลิกภาพของเรา
1. คณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์			
2. คณิตศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ			
3. ภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส / ภาษาเยอรมัน / ภาษาจีน / ภาษาญี่ปุ่น)			
4. ภาษาอังกฤษ – คณิตศาสตร์ ก			

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 **หน่วยการเรียนรู้ที่ 6**

เรื่อง การเตรียมความพร้อมสู่การศึกษาต่อ

รายวิชา กิจกรรมแนะแนว รหัสวิชา ก 23911 **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

หัวข้อเรื่อง พัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลการศึกษาผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต จำนวน 1 คาบ

1. **สาระที่** .....
2. มาตรฐาน .....
3. **ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง**.....
4. **สาระสำคัญ (Concept)**

การศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งสำคัญต่อนักเรียน นักเรียนจะต้องเตรียมตัวให้ดีในการเลือกคณะและมหาวิทยาลัยให้เหมาะกับความรู้ความสามารถที่ตนเองมี ซึ่งการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยและคณะต่างๆ ก็มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อนักเรียนเองที่ให้เรารู้จักและรับข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็ว โดยเราใช้เทคโนโลยีในการศึกษาวิธีการรับสมัคร คะแนนที่ต้องใช้ หรือคุณสมบัติอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดเพื่อนักเรียนเตรียมตัวตามหลักเกณฑ์นั้นๆ อย่างถูกต้องนักเรียนจึงต้องเรียนรู้การศึกษาค้นคว้าข้อมูลเหล่านี้ให้ถูกต้องและชำนาญ เพื่อการเตรียมตัวสู่รั้วมหาวิทยาลัยและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองในด้านอื่น ๆ อีกด้วย

5. **จุดประสงค์การเรียนรู้**

- **ด้านความรู้ (K)** นักเรียนสามารถ
    1. บอกถึงวิธีการสืบค้นข้อมูลทางการศึกษาได้
    2. บอกรายละเอียดสาขา/คณะ/มหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อได้
- **ด้านทักษะ / กระบวนการ (P)**
    1. ค้นคว้าข้อมูลทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้อย่างชำนาญ
    2. ศึกษาค้นคว้า และเลือกข้อมูลที่ตรงกับความสามารถและความต้องการของตนเอง
    3. อธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลของมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่นักเรียนสนใจได้เป็นอย่างดี
- **ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)**
    1. ทักษะในการสืบค้นโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อให้เข้ากับสังคมในยุคปัจจุบัน
    2. ความใฝ่รู้ในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับ คณะ สาขา มหาวิทยาลัยที่ตนสนใจ

2. ความใฝ่รู้ในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับ คณะ สาขา มหาวิทยาลัยที่ตนสนใจ

6. สาระการเรียนรู้

1. การเตรียมความพร้อมในการศึกษา
2. วิธีการศึกษาสืบค้นข้อมูลการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

7. **กิจกรรมการเรียนรู้** (ขั้นนำ , ขั้นสอน (เทคนิคการสอน , ฝึกทักษะ , นำไปใช้) , ขั้นสรุป)

- **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

คาบที่ 1

- ครูถามนักเรียนว่ามีความต้องการที่จะศึกษาต่อในคณะใดบ้าง พร้อมกับเหตุผล

- ครูถามนักเรียนว่า มีใครศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเตรียมความพร้อมบ้างหรือไม่ เตรียมตัวอย่างไร

- ครูถามนักเรียนว่า คณะที่นักเรียนต้องการที่จะศึกษาต่อ มีใครศึกษารายละเอียดบ้างว่ามีจัดสอบประเภทใดบ้าง

- **ขั้นดำเนินกิจกรรม**

- ครูแบ่งให้นักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อในคณะเดียวกันจับกลุ่มร่วมกัน

- ครูแจกสมุดแอดมิชชั่น เพื่อให้นักเรียนดูว่าคณะที่นักเรียนต้องการเปิดที่มหาวิทยาลัยใดบ้างและมีสาขาใดบ้าง

- ครูให้นักเรียนเลือกคณะ สาขา มหาวิทยาลัยที่นักเรียนสนใจ คนละ 1 คณะห้ามซ้ำ เพื่อทำการสืบค้นข้อมูลและนำมาอภิปรายร่วมกัน

- ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า การที่เราจะต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลนั้น เราจะต้องศึกษาอะไรบ้าง (ชื่อคณะ, สถาบัน, สาขา, คุณสมบัติของผู้เข้าสอบในระบบสอบตรง (ถ้ามี) และระบบแอดกลาง, เกณฑ์สัดส่วนการยื่นระบบกลาง, ข้อมูลในการสอบตรง, อาชีพ, บุคลิกภาพ, การเรียนของคณะที่ศึกษา (เรียนเกี่ยวกับอะไร, หลักสูตร), คณะสาขาที่ใกล้เคียงตามความเหมาะสม)

- ครูแจกใบงานมหาวิทยาลัยที่ฉันสนใจให้นักเรียน พร้อมกับมอบหมายงานให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูล

- ครูให้นักเรียนเตรียมความพร้อมในการนำเสนอ และให้นักเรียนที่นั่งฟัง จดบันทึกข้อมูลที่เพื่อนรายงานลงสมุดแนะแนว เพื่อจัดอันดับคณะที่นักเรียนแต่ละคนสนใจ 4 อันดับ พร้อมกับเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย

- เมื่อนักเรียนแต่ละคนรายงานเสร็จ ครูอธิบายซักถามเพิ่มเติม และให้คำแนะนำ

คาบที่ 2

- หลังจากที่นักเรียนทุกกลุ่มรายงานเรียบร้อย ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยและถามนักเรียนว่า การศึกษาข้อมูลและนำเสนอเพื่อเตรียมความพร้อมมีประโยชน์อย่างไร

- ครูสุ่มถามนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูล 4 อันดับที่นักเรียนสนใจจากที่เพื่อนนำเสนอ

- **ขั้นสรุปกิจกรรม**

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการเตรียมความพร้อม โดยการศึกษาและนำเสนอเพื่อให้นักเรียนได้รับทราบข้อมูลที่หลากหลาย และตรวจสอบดูว่าตนมีส่วนใดที่ยังต้องพัฒนาเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย และหากนักเรียนศึกษาข้อมูลแล้วรู้สึกว่าไม่ตรงกับความต้องการของตน ก็ยังสามารถปรับเข็มทิศชีวิตของตนได้ทันท่วงที

8. สื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้

คาบที่ 1

1. ใบงาน หัวข้อทางการศึกษา

9. ภาระงาน / ชิ้นงาน

1. ข้อมูลทางการศึกษา คณะ/สาขา มหาวิทยาลัย ที่นักเรียนสนใจ
2. สมุดแนะแนว ข้อมูลที่นักเรียนสนใจ จากการฟังรายงาน 4 อันดับ

10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
ทักษะการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบอินเตอร์เน็ต	1. การทำรายงาน	ใบงาน หัวข้อทางการศึกษา	นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ครบ ตรงตามที่กำหนดไว้

การปฏิบัติกิจกรรม	1. การสังเกต 2. การรายงาน 3. การส่งงาน	1. การถาม/ตอบในชั้นเรียน 2. สมุดแนะแนวข้อมูลที่นักเรียนสนใจจากการฟังรายงาน 4 อันดับ	1. นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการรายงาน 2. นักเรียนมีความสนใจในการฟังเพื่อนอธิบายหน้าชั้นเรียน 3. นักเรียนมีทักษะการฟังและจดบันทึกข้อมูลการศึกษาที่ตนเองสนใจ 4 อันดับหรือมากกว่า

11. บันทึกหลังสอน

- **ผลการสอน**

.....

.....

.....

.....

- **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

.....

- **แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

.....

ใบงาน หัวข้อทางการศึกษา

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนทำการนำเสนอข้อมูลการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามคณะที่นักเรียนสนใจตามหัวข้อที่กำหนดให้อย่างละเอียด

หัวข้อที่ใช้ในการหาข้อมูล

- คณะที่สนใจ
- มีสาขาวิชา
- มหาวิทยาลัย
- หลักสูตรของคณะที่ศึกษา
- แผนการเรียนที่สามารถเข้าคณะนี้ได้
- คุณสมบัติของผู้เข้าสอบในระบบสอบตรง และระบบแอดกลาง
- ข้อมูลในการสอบตรง (ถ้ามี)
    - คุณสมบัติของผู้สมัคร
    - วิชาที่ใช้สอบตรง
    - วิธีสมัคร
- สัดส่วนคะแนนในการยื่นระบบกลาง
- การเรียนของคณะที่ศึกษาเป็นอย่างไร เกี่ยวกับอะไร
- บุคลิกภาพ
- ความสามารถ/ความถนัด ความสนใจ
- อาชีพ
- คณะที่มีความคล้ายคลึงกันที่สามารถเรียนได้
- อื่นๆ (ถ้ามี)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง บุคลิกภาพกับอาชีพ

รายวิชา กิจกรรมแนะแนว รหัสวิชา ก 23911 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หัวข้อเรื่อง ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ จำนวน 1 คาบ

1. **สาระที่ ..... : .....**
2. **มาตรฐาน .....**
3. **ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง .....**
4. **สาระสำคัญ (Concept)**

การประกอบอาชีพเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิต เมื่อนักเรียนเติบโตขึ้นนักเรียนจะต้องมีการประกอบอาชีพที่ตนเองต้องการ เพื่อหารายได้มาเลี้ยงตนเองและครอบครัว การที่นักเรียนได้รู้ความหมายของชีวิต การแบ่งประเภทของอาชีพตระหนักถึงประโยชน์ของการประกอบอาชีพ เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนมีพื้นฐานและรู้จักการวางแผนในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต

5. **จุดประสงค์การเรียนรู้**
   - **ด้านความรู้ (K)** นักเรียนสามารถ
     - รู้ความหมายของการประกอบอาชีพ
     - รู้ข้อมูลที่สำคัญในการประกอบอาชีพ
   - **ด้านทักษะ / กระบวนการ (P)**
     - นักเรียนสามารถบอกได้ว่าตนเองมีความสนใจอาชีพใด
     - นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลอาชีพที่ตนเองสนใจได้ด้วยตนเอง
   - **ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)**
     - นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพสุจริต
     - นักเรียนรู้จักการวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพที่ตนสนใจ
6. **สาระการเรียนรู้**

- ความหมายของการประกอบอาชีพ
- อาชีพที่นักเรียนสนใจ

- ข้อมูลที่สำคัญในการประกอบอาชีพ

7. **กิจกรรมการเรียนรู้** (ขั้นนำ , ขั้นสอน (เทคนิคการสอน , ฝึกทักษะ , นำไปใช้) , ขั้นสรุป)

- **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

○ ครูสนทนาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนลองสังเกตว่าการดำเนินชีวิตของคนเรา แต่ละคนก็ต้องมีหน้าที่ของตนแตกต่างกันไป นักเรียนก็เช่นกันต้องมีหน้าที่ตามบทบาทของตนเอง

○ ครูพูดถึงเรื่องอาชีพ โดยให้นักเรียนได้สังเกตจากสิ่งที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น ในห้องเรียนของนักเรียนเอง กว่าจะประกอบขึ้นมาเป็นห้อง 1 ห้อง นักเรียนคิดว่าจะต้องมีอาชีพใดบ้างที่เกี่ยวกับการประกอบกันเป็นห้องห้องนี้ ครูให้เวลา นักเรียนคิดคำตอบคนละ 1 คำตอบ แล้วครูถามทีละคนเพื่อเป็นการระดมสมอง

○ ครูอภิปรายชี้ให้เห็นถึงความหลากหลายของสาขาอาชีพ โดยเล่าถึงสิ่งที่ครูได้ให้นักเรียนยกตัวอย่างอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการประกอบเป็นห้องเรียนของนักเรียนว่า เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งเท่านั้น ในโลกของเรายังมีอาชีพอีกมากมาย ซึ่งหากนักเรียนรู้จักอาชีพและข้อมูลที่สำคัญของการประกอบอาชีพ ก็จะทำให้นักเรียนมีแนวทางในการเลือกประกอบอาชีพมากยิ่งขึ้น

- **ขั้นดำเนินกิจกรรม**

○ ครูจัดระเบียบนักเรียนเป็นแถว เอเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ออกมาเขียนอาชีพที่นักเรียนใฝ่ฝันบนหน้ากระดาษ เพื่อเป็นการสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนอย่างคร่าว ๆ

○ ครูสุ่มถามนักเรียนประมาณ 4 – 5 คนว่า ถ้านักเรียนได้พูดคุยกับบุคคลที่ประกอบอาชีพที่นักเรียนสนใจนักเรียนจะถามคำตอบใดเป็นอันดับแรก โดยคำถามนั้นต้องเป็นคำถามที่นักเรียนอยากรู้มากที่สุด

○ ครูนำอภิปรายว่าเพราะเหตุใดนักเรียนจึงควรรู้ข้อมูลของการประกอบอาชีพ เพื่อให้นักเรียนได้มีแนวทางที่ดีในการประกอบอาชีพในอนาคต

- **ขั้นสรุปกิจกรรม**

○ ครูบรรยายในหัวข้อเรื่อง “ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ” โดยใช้โปรแกรม Power Point และให้นักเรียนจดบันทึกข้อมูลที่สำคัญ

○ หลังจาการบรรยายครูสุ่มถามนักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ครูบรรยายอีกครั้ง เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ ที่ครูได้บรรยายไป

- **ขั้นขยายผลความรู้**

○ ครูและนักเรียนช่วยกันระดมสมอง เพื่อหาคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ที่ประกอบอาชีพ

ที่นักเรียนสนใจ โดยคำถามต้องเป็นคำถามที่นักเรียนไปสัมภาษณ์แล้วได้ข้อมูลที่ครอบคลุมข้อมูลที่สำคัญในการประกอบอาชีพที่นักเรียนสนใจ

○ เมื่อได้คำถามที่ดีและตรงประเด็นแล้ว ครูมอบหมายงานให้นักเรียนไปสัมภาษณ์บุคคลที่ประกอบอาชีพที่นักเรียนสนใจ โดยครูให้เวลาในการทำงานชั้นที่ 1 สัปดาห์

8. สื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้

- Power Point เรื่อง "ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ"
- ใบงาน "สัมภาษณ์บุคคลที่ประกอบอาชีพที่นักเรียนสนใจ"
- บุคคลที่ประกอบอาชีพที่นักเรียนสนใจ

9. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
การเข้าชั้นเรียน	เช็คชื่อ	ใบรายชื่อ	เข้าชั้นเรียน/ไม่ชั้นเรียน
ภาระงาน/ชิ้นงาน	ตรวจงาน		ผ่าน/ไม่ผ่าน
ความร่วมมือในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน	การสังเกต	แบบสังเกต	ผ่าน/ไม่ผ่าน

10. บันทึกหลังสอน

- **ผลการสอน**

.....

.....

.....

.....

- **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

.....

- **แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง บุคลิกภาพกับอาชีพ

รายวิชา กิจกรรมแนะแนว รหัสวิชา ก 23911 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หัวข้อเรื่อง บุคลิกภาพกับอาชีพ จำนวน 1 คาบ

1. **สาระที่ ..... :** .....
2. **มาตรฐาน** .....
3. **ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง** .....
4. **สาระสำคัญ (Concept)**

การรู้จักอาชีพต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคต เมื่อนักเรียนเติบโตขึ้นจะต้องมีการประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้มาเลี้ยงตนเองและครอบครัว การที่นักเรียนได้รู้ความหมายของอาชีพ และตระหนักถึงประโยชน์ของการประกอบอาชีพ เป็นสิ่งสำคัญในการวางพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต และการที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพใดควรจะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพ บุคลิกภาพที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

5. **จุดประสงค์การเรียนรู้**
   - **ด้านความรู้ (K)**

     นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะและบุคลิกภาพในอาชีพที่ตนเองสนใจ
   - **ด้านทักษะ / กระบวนการ (P)**

     นักเรียนสามารถเข้าใจคุณสมบัติของอาชีพต่าง ๆ ได้
   - **ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)**

     นักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง

6. **สาระการเรียนรู้**

ก่อนที่นักเรียนจะตัดสินใจศึกษาต่อเพื่อการประกอบอาชีพใดนั้น นักเรียนควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ

อาชีพต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- กลุ่มสาขาวิชาที่เปิดสอน
- คณะที่เปิดสอนในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา
- สาขาที่เปิดสอน
- ความรู้พื้นฐาน
- บุคลิกภาพที่เหมาะสม
- ลักษณะอาชีพ
- ตำแหน่งงานหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา

7. **กิจกรรมการเรียนรู้** (ขั้นนำ , ขั้นสอน (เทคนิคการสอน , ฝึกทักษะ , นำไปใช้) , ขั้นสรุป)

- **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนบอกชื่ออาชีพที่นักเรียนสนใจคนละ 1 อาชีพไม่ให้ซ้ำกัน
4. ครูถามนักเรียนว่ามีอาชีพใดที่นักเรียนไม่รู้จัก ถ้ามีก็จะให้นักเรียนที่บอกชื่ออาชีพนั้นเป็นผู้ให้ข้อมูลและครูให้ข้อมูลเพิ่มเติม

- **ขั้นดำเนินกิจกรรม**

3. ครูแจกใบงานเรื่อง บุคลิกภาพกับอาชีพ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้คุณสมบัติของอาชีพต่าง ๆ
4. ครูและนักเรียนช่วยเฉลยใบงานเรื่อง บุคลิกภาพกับอาชีพ
5. หลังจากที่นักเรียนได้เรียนรู้คุณสมบัติของอาชีพต่าง ๆ แล้ว ครูแจกใบงานเรื่อง อาชีพ...ในฝัน เพื่อให้นักเรียนไดศึกษาข้อมูลในหัวข้อต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ

- **ขั้นสรุปกิจกรรม**

1. ครูแจกใบความรู้เรื่อง ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และอธิบายข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเป็นการสรุป ใบงานเรื่อง อาชีพ...ในฝัน

2. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม บุคลิกภาพกับอาชีพ

8. **สื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้**

ใบความรู้เรื่อง ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ

9. **ภาระงาน / ชิ้นงาน**

1. ใบงานเรื่อง บุคลิกภาพกับอาชีพ
2. ใบงานเรื่อง อาชีพ...ในฝัน

10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
1. การตรงต่อเวลา	-	ใบรายชื่อนักเรียน	เข้าชั้นเรียนตรงเวลา = ผ่าน เข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา = ไม่ผ่าน
2. การเข้าร่วมกิจกรรม	-	ใบรายชื่อนักเรียน	เข้าร่วมกิจกรรม = ผ่าน ไม่เข้าร่วมกิจกรรม = ไม่ผ่าน
3. ความสนใจในการเรียน	- การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - การอภิปรายหน้าชั้นเรียน	- เล่นปริศนาหาอาชีพ - ใบงานเรื่องบุคลิกภาพกับอาชีพ - ใบงานเรื่องอาชีพ...ในฝัน	มีความสนใจในการเรียน = ผ่าน ไม่สนใจในการเรียน = ไม่ผ่าน

11. บันทึกหลังสอน

- **ผลการสอน**

.....

.....

.....

.....

- **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

.....

- **แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง บุคลิกภาพกับอาชีพ **วิชากิจกรรมแนะแนว**

ภาคเรียนที่ 1 **ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ใบงานเรื่อง อาชีพ...ในฝัน

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนศึกษาและแสดงความคิดเห็นข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้

อาชีพที่ฉันอยากเป็น
.....

1. ความรู้พื้นฐานที่สำคัญ คือ.....

.....

.....

.....

2. บุคลิกภาพที่เหมาะสม ได้แก่

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

3. ลักษณะอาชีพ คือ.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง บุคลิกภาพกับอาชีพ **วิชากิจกรรมแนะแนว**

ภาคเรียนที่ 1 **ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ใบงานเรื่อง บุคลิกภาพกับอาชีพ

<u>คำชี้แจง</u> คำกลอนต่อไปนี้แสดงคุณสมบัติของบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ให้นักเรียนพิจารณาคำต่อไปนี้ แล้วเติมอาชีพที่เหมาะสมกับลักษณะดังกล่าวลงในช่องว่างต่อไปนี้

นักกีฬา	เครื่องบิน	เลขานุการ	ตำรวจ
มัคคุเทศก์	นักประวัติศาสตร์	แม่บ้าน	นักประชาสัมพันธ์
นักปรุงอาหาร	นายช่าง	เกษตร	กรรมการ
ดนตรี	นักจัดรายการ	ทูต	นักประพันธ์
นักหนังสือพิมพ์	นักโบราณคดี	นักภาษาศาสตร์	หมอดู

ป่าไม้	ครู	ดารา	บัญชี
นายช่างเครื่องยนต์	นักเศรษฐศาสตร์	นักธรณีวิทยา	ทหาร
นักการเมือง	เภสัชกร	หมอ	นักปกครอง
สงเคราะห์	นักอักษรศาสตร์	ทันตแพทย์	พยาบาล
นักบริหาร	นักสำรวจ	สัปเหร่อ	วิจัย
นักคณิตศาสตร์	นักเทคโนโลยี	นักวิทยาศาสตร์	กายภาพบำบัด
พ่อค้า	ราชทัณฑ์	บริการ	เสริมสวย
นักเทศน์			

จะเป็น.....ต้องเสียงดังพูดฟังชัด

จะเป็น.....ต้องมีธรรมประจำใจ

เป็น.....ต้องเมตตาประชาราษฎร์

เป็น.....ต้องทรหดต้องอดทน

เป็น.....ถนัดงานด้านศิลปะ

เป็น.....และกลไก

หรือถนัดชี้แจงแถลงไข

จะต้องไม่รังเกียจโรคทุกข์โศกคน

ไม่ขี้ขลาดปราบเหล่าร้ายได้ทุกคน

ต้องพลีตนเพื่อปกป้องคุ้มครองไทย

ต้องจินตนาการดีที่แจ่มใส

ต้องฝึกใฝ่ช่างประดิษฐ์คิดดัดแปลง

เป็น.....ผู้ปราดเปรื่อง

เป็น.....ต้องชอบงานการแสดง

เป็น.....ธุรกิจชอบคิดค้า

จะเป็น.....ดีที่คนชม

เป็น.....งานคล่องต้องสัดทัด

เป็น.....งานโรคภัยต้องไม่กลัว

จะทำงานด้าน.....ประเทศไทย

จะเป็น.....ปราดเปรื่องดัง

จะเป็น.....ที่ปราดเปรื่อง

จะเป็น.....ที่ชำนาญ

จะเป็น.....ฉลาดล้ำ

จะเป็นผู้เชี่ยวชาญการ.....

หากใจชอบการทำงานด้าน.....

จะเป็นผู้เชี่ยวชาญการ.....

อยากจะเป็น.....ที่ฝันเฟื่อง

อยากจะเป็น.....จัดเรื่องยา

อยากจะเป็น.....ชาญฉลาด

อยากเป็น.....ปราดเปรื่องไกล

แม้อยากจะทำงานด้าน.....

อยากเป็น.....ที่ชื่นชองฟันของคน

ต้องเก่งเรื่องเคมีและสีแสง

รู้จักแสร้งแสดงท่าได้น่าชม

ต้องสรรหาบริการที่ดีที่เหมาะ

ต้องไม่ข่มขู่ประชาชนจนน่ากลัว

ปรนนิบัติไม่ชิงชังทั้งลูกผัว

คนดีชั่วไม่รังเกียจนึกเกลียดชัง

ต้องสนใจพัฒนาไม่ล้าหลัง

ก็ต้องนั่งอ่านค้นคว้าวิชาการ

ต้องเก่งเรื่องการค้นคว้าหาหลักฐาน

ต้องเก่งด้านขุดค้นจนรู้ดี

ต้องจดจำสูตรทั้งหลายได้เร็วรี่

เรื่องดีดสีตีเป่าต้องเข้าใจ

เราต้องเหมาะที่จะช่วยด้วยเลื่อมใส

ต้องอาศัยสถิติพิจารณา

ต้องปราดเปรื่องเรื่องชีวิตคิดสรรหา

ต้องรู้ค่ายาที่แท้แก้โรคภัย

ต้องสามารถจูงใจคนจนหลงใหล

ต้องฝึกใฝ่เรื่องภาษาวาจาคน

ต้องกล้าตายผจญภัยในไพรสนฑ์

ต้องไม่บ่นว่าคนนี้เหม็นขี้ฟัน

อยากเป็นหมอเส้นสาย..... ต้องสันทัดบีบนวดใครไม่เดียดฉันท์อยาก

ทำงานเก่งกาจ..... ต้องไม่หวั่นนักโทษใดใจทมิฬ

อยากเป็น.....ที่ปราดเปรื่อง ต้องเก่งเรื่องแร่ น้ำมัน และชั้นหิน

งานทำการงานใดใน..... ต้องบ้าบิ่นขึ้นเวหาท้าความตาย

อยากทำงาน.....เขาเราต้องคล่อง เสนอสนองทุกคนไปไม่ขาดสาย

อยากทำงานด้าน.....มีมากมาย ใจเราไซร้ต้องยึดถือความซื่อตรง

จะทำงาน.....ขอเตือนจิต จะต้องคิดถึงจรรยาอย่าหลงลืม

จะเป็น.....ตรวจป่าดง อย่าลุ่มหลงว่าที่ไหนภัยไม่มี

จะเป็นพวก.....อย่าเห่อยศ ต้องทรหดไม่ขยาดขลาดกลัวผี

จะเป็น.....งานต้องดี ทั้งเร็วรี่ปรนนิบัติผู้จัดการ

จะเป็น.....ผู้ปราดเปรื่อง ต้องรู้เรื่องการทำกินทุกถิ่นฐาน

จะเป็น.....ที่ชำนาญ ศาสตร์ทุกด้านต้องประยุกต์ได้ทุกทาง

จะเป็น.....ผู้สันทัด ต้องเจนจัดสัมพันธ์ประชาอย่าเมินหมาง

จะเป็นแชมป์.....อย่าละวาง ต้องเสริมสร้างบำรุงกายให้แข็งแรง

จะเป็นช่าง.....รวยลูกค้า เรื่องสนทนาต้องคุยได้หลายแขนง

เป็น.....ต้องปราดเปรียวด้วยเรื่องแรง ที่แข็งแกร่งอุตสาหะมานะมี

จะเป็น.....ผู้ปราดเปรื่อง ต้องสามารถให้คนชมสมศักดิ์ศรี

เป็น.....ต้องชำนาญโวหารดี รู้จักชี้ตัวอย่างชัดเจนสร้างศรัทธา

เป็น.....ใช้วิชาโหราศาสตร์ ต้องสามารถทายถึงแก่นแม่นหนักหนา

เป็น.....ต้องพูดดีมีวิชา รู้จักค่าสิ่งทั้งหลายชี้ให้ชม

เป็น.....ชาญฉลาด

จะเป็น.....ต้องพูดดีมีคนชม

จะเป็น.....ด้านต่างต่าง

อันอาชีพนั้นไซร้หลฆายหมื่นปี

จะเป็นอะไรนั้นเลือกกันเถิด

แต่อย่าเป็นผู้ร้ายก่อภัยพาล

ต้องสามารถปรุงแต่งจัดสัดส่วนผสม

ทั้งเหมาะสมในเรื่องงานการพูดดี

ต้องเก่งวางบุคคลให้ได้ถูกต้อง

ต้องถ้วนถี่ให้แม่นแก่นของงาน

ต่างชูเชิดชาติได้หลายสถาน

คิดสร้างผลาญเอกราชชาติไทยเอย

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง บุคลิกภาพกับอาชีพ **วิชากิจกรรมแนะแนว**

ภาคเรียนที่ 1 **ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ใบงานเรื่อง ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ

ประเภทของอาชีพตามลำดับความสามารถ

1. **ประเภทไร้ฝีมือ (unskill)** ได้แก่ ผู้ไม่มีความชำนาญหรือประสบการณ์ในอาชีพ ต้องใช้แรงกายในการทำงาน เช่น กรรมการ คนงานแบกหาม ภารโรง ฯลฯ

2. **ประเภทกึ่งฝีมือ (semi skill)** ได้แก่ ผู้มีความรู้ความชำนาญเพียงเล็กน้อย หรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในระยะเวลาสั้น ๆ ไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ปี ส่วนใหญ่จบไม่เกินระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น ลูกจ้างหรืองานรับใช้ในบริษัทห้างร้าน คนเลี้ยงเด็ก ฯลฯ

3. **ประเภทช่างฝีมือ (skill)** ได้แก่ ผู้มีความรู้ความชำนาญในอาชีพพอสมควร พื้นฐานการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. ซึ่งใช้เวลาศึกษาตั้งแต่ $1\frac{1}{2}$ – 3 ปี เช่น ช่างเทคนิค ช่างก่อสร้าง พนักงานพิมพ์ดีด ผู้ช่วยทันแพทย์ ฯลฯ

4. **ประเภทกึ่งวิชาชีพ (technical)** ได้แก่ ผู้มีความรู้ความชำนาญในงานมากพอสมควรสามารถแนะนำหรือควบคุมงานได้ มีความรู้ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าแต่ไม่ถึงระดับปริญญาตรี เช่น เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์ การแพทย์ เสมียน ฯลฯ

5. **ประเภทวิชาชีพ (professional)** ได้แก่ ผู้มีความรู้ความสามารถในงานอย่างกว้างขวางมีพื้นฐานความรู้ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป เช่น นักวิชาการ แพทย์ สถาปนิก วิศวกร ครู – อาจารย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รวบรวมข้อมูลแนวทางการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งจำแนกตาม ISCED (Inernational Standard Classification of Education) 10 กลุ่มสาขาวิชาไว้ ดังนี้

1. **กลุ่มสาขาวิชาศึกษาศาสตร์และการฝึกหัดครู**

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ความรู้พื้นฐาน มีความรู้ด้านภาษา สังคมศึกษา และวิชาอื่น ๆ ที่ตนถนัดในการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

บุคลิกภาพที่เหมาะสม เป็นผู้ให้การศึกษา มีใจรักเป็นครู รักเด็ก มีคุณธรรม มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้ดี ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย และเป็นแบบอย่างที่ดีได้

ลักษณะอาชีพ การถ่ายทอดความรู้แก่เยาวชนหรือบุคคล ดูแลแนะนำให้เด็กมีคุณธรรม ประเมินผลการเรียนการสอน บริหารและบริการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

ตำแหน่งงานหรืออาชีพเมื่อจบการศึกษา ครู อาจารย์ นักบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา นักแนะแนว เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม บรรณารักษ์ นักจิตวิทยา นักสันทนาการ นักดนตรี เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา ฯลฯ

2. **กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา**

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ ได้แก่ คณะอักษรศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ คณะศิลปศาสตร์ คณะโบราณคดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมสงเคราะห์

ความรู้พื้นฐาน มีความรู้ในด้านสังคมศึกษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความสามารถและทักษะทางภาษา รักการอ่านมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มั่นใจในตนเอง ละเอียดรอบคอบ มีความพากเพียร สนใจการเปลี่ยนแปลงในศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

ลักษณะอาชีพ เป็นงานที่ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ ของมนุษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

วิเคราะห์ วิจัยเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์

ตำแหน่งงานหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา ครู อาจารย์ นักวิชาการศึกษา นักภาษาศาสตร์ นักประพันธ์ มัคคุเทศก์ บรรณาธิการ นักโบราณคดี บรรณารักษ์ เลขานุการ ส่วนเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ฯลฯ

3. **กลุ่มสาขาวิชาวิจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์**

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ ได้แก่ คณะวิจิตรศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ คณะมัณฑนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะโบราณคดี คณะมนุษยศาสตร์

ความรู้พื้นฐาน มีความรู้ดีในวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ศิลปะและดนตรี

บุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความสามารถและถนัดทางศิลปะ มีความริเริ่มสร้างสรรค์ รักอิสระ ไม่ชอบเลียนแบบใคร รักความสวยงามและธรรมชาติ มีความละเอียดอ่อน

ลักษณะอาชีพ เป็นงานเกี่ยวกับศิลปะประดิษฐ์ เสนอแนวคิดด้านศิลปะ เป็นการแสดงออกเฉพาะบุคคลในด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ

ตำแหน่งงานหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา ช่างศิลป์ ช่างภาพ นักแต่งเพลง นักปฏิมากร จิตรกร มัณฑนากร นักออกแบบ นักวิชาการ ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ โสตทัศนศึกษา ฯลฯ

4. **กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์**

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ ได้แก่ คณะนิติศาสตร์

ความรู้พื้นฐาน ภาษาไทย ภาษาต่าง ๆ สังคมศึกษา และคณิตศาสตร์

บุคลิกภาพที่เหมาะสม มีลักษณะผู้นำ บุคลิกภาพดี ชอบสังคม มนุษยสัมพันธ์ดี จดจำ ฯระเบียบแม่นยำ ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ รักความยุติธรรม มีเหตุผล กล้าแสดงความคิดเห็น มีความมั่นใจในตนเอง

ลักษณะอาชีพ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคล องค์กรด้านกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ คดีแพ่ง

คดีอาญา ให้คำแนะนำปรึกษากฎหมาย

ตำแหน่งงานหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา ทนายความ นิติกร ตำรวจ นักการเมือง เจ้าหน้าที่สรรพกร ผู้พิพากษา อัยการ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ เจ้าหน้าที่เร่งรัดหนี้สิน เจ้าหน้าที่แรงงานสัมพันธ์ ที่ปรึกษากฎหมาย ฯลฯ

5. กลุ่มสาขาวิชาสังคมสงเคราะห์

5.1 กลุ่มสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ ได้แก่ คณะสังคมสงเคราะห์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะศิลปศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ ฯลฯ

ความรู้พื้นฐาน ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์

บุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความสนใจศึกษาชีวิตมนุษย์ สังคมทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีทักษะทางภาษาทั้งการเรียนและการพูด ชอบช่วยเหลือสังคม กล้าแสดงความคิดเห็น มีจิตใจดี โอบอ้อมอารี

ลักษณะอาชีพ วางแผนสำรวจวิจัยข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านสังคม เศรษฐกิจการเมือง จิตวิทยาและสังคมวิทยา เผยแพร่ความรู้และข่าวสารสู่ประชาชน ศึกษาวิจัยชีวิตของมนุษย์ด้าน สิ่งแวดล้อม และพฤติกรรม

ตำแหน่งงานหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา นักสังคมสงเคราะห์ นักบริหารงานบุคคล นักวิเคราะห์ นโยบายและแผน ปลัดอำเภอ นักการเมือง นักการทูต นักพัฒนาสังคม ฯลฯ

5.2 กลุ่มการบริหารพาณิชยการและธุรกิจ

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ คณะสังคมสงเคราะห์

ความรู้พื้นฐาน คณิตศาสตร์ สถิติ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และสังคมศึกษา

บุคลิกภาพที่เหมาะสม เป็นคนคล่องตัวเชิงธุรกิจ มีความสามารถในการวางแผน มีความ

เฉลียวฉลาด มีไหวพริบ สนใจข่าวสารและเศรษฐกิจ มีความละเอียดรอบคอบ ขยันหมั่นเพียร กล้าตัดสินใจ ฯลฯ

ลักษณะอาชีพ วางแผนดำเนินธุรกิจ ติดต่อประสานงานด้านต่าง ๆ ในองค์กรด้านธุรกิจ

ตำแหน่งงานหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา นักธุรกิจ นายธนาคาร นักวิจัยตลาด เจ้าหน้าที่การเงิน พนักงานขาย เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่การคลัง สมุห์บัญชี ฯลฯ

5.3 กลุ่มสื่อสารมวลชนและการเอกสาร

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ ได้แก่ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อมวลชน คณะอักษรศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์

ความรู้พื้นฐาน ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาต่างประเทศ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความสามารถทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีทักษะในการสื่อสาร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงความคิดเห็น มีมนุษยสัมพันธ์ดี ชอบการสมาคม ช่างสังเกต สนใจข่าวรอบตัว

ลักษณะอาชีพ บริหารงานเอกสาร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสื่ออื่น ๆ นำเสนอข่าวสารคดี ภาพยนตร์ ละคร ผลิตงานโฆษณา

ตำแหน่งงานหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา นักโฆษณา นักประชาสัมพันธ์ นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ นักจัดรายการวิทยุ – โทรทัศน์ พิธีกร นักแสดง ผู้ผลิตภาพยนตร์ ฯลฯ

6. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะทรัพยากรธรรมชาติ

ความรู้พื้นฐาน วิทยาศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา และภาษาอังกฤษ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม มีสติปัญญาดี สนใจงานด้านวิทยาศาสตร์ ใฝ่หาความรู้กับวิทยาการใหม่ ๆ เสมอ ช่างสังเกตละเอียดรอบคอบ ชอบค้นคว้าทดลอง

ลักษณะอาชีพ เป็นนักวิทยาศาสตร์ ค้นคว้า ศึกษาทดลอง วิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติหรือในห้องปฏิบัติการ

ตำแหน่งงานหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา นักวิทยาศาสตร์ นักเคมีปฏิบัติ นักวิจัย นักฟิสกส์ นักอุตุนิยมวิทยา เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ นักนิเวศวิทยา นักธรณีวิทยา เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ ฯลฯ

7. **กลามสาขาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัย**

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์เขตร้อน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ความรู้พื้นฐาน ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม มีสติปัญญาดี ใช้เหตุผลมากกว่าการจินตนาการ กล้าตัดสินใจ มีความสามารถทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีความมั่นใจในตนเอง มีสุขภาพจิตที่ดี ไม่พิการทางร่างกาย มีจริยธรรม ใจคอหนักแน่น

ลักษณะอาชีพ ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ทดลอง ตรวจวินิจฉัย ให้บริการทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์ บำบัดรักษาโรคภัยของมนุษย์ ตลอดจนส่งเสริมป้องกันให้บุคคลมีสุขภาพที่ดี

ตำแหน่งงานหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา แพทย์ สัตวแพทย์ เภสัชกร นักจิตเวช นักกายภาพบำบัด เจ้าหน้าที่รังสีเทคนิค เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ เจ้าหน้าที่สาธาณสุข

8. **กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์**

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรม

ความรู้พื้นฐาน คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ภาษาอังกฤษ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม มีสติปัญญาดี มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

โดยเฉพาะฟิสิกส์ มีทักษะทางมิติสัมพันธ์ ชอบทำงานที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม ชอบประดิษฐ์ คิดค้น อดทน ละเอียดรอบคอบ มีความมั่นใจในตนเอง มีความคิดริเริ่ม ซื่อสัตย์

ลักษณะอาชีพ เป็นงานวิทยาศาสตร์ประยุกต์เกี่ยวข้องกับการออกแบบ วางแผนควบคุมงาน ก่อสร้างซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างและอุปกรณ์ต่าง ๆ

ตำแหน่งงานหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา วิศวกร ช่างเขียนแบบ ช่างเทคนิค สถาปนิก โปรแกรมเมอร์ นักออกแบบ ฯลฯ

9. **กลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ วนศาสตร์ และการประมง**

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ ได้แก่ คณะเกษตรศาสตร์ คณะเทคโนโลยีเกษตร คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะวนศาสตร์

ความรู้พื้นฐาน ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

บุคลิกภาพที่เหมาะสม รักธรรมชาติ ชอบทำงานใช้กำลัง ทำงานกลางแจ้งได้ อารมณ์เยือกเย็น รักอิสระ ชอบการผจญภัย ไม่พิถีพิถันในการใช้ชีวิต สุขภาพแข็งแรง อดทน ขยัน

ลักษณะอาชีพ ศึกษา สังเกต วิเคราะห์ วิจัย ผลิต ป้องกัน ส่งเสริม เผยแพร่ จัดการอนุรักษ์และแปรรูป ผลิตผลด้านการเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ ประมง และป่าไม้

ตำแหน่งงานหรืออาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา เกษตรกร เจ้าหน้าที่ป่าไม้ นักการประมง นักปศุสัตว์ เจ้าหน้าที่เกษตรและสหกรณ์ ฯลฯ

10. **กลุ่มสาขาวิชาอื่น ๆ ได้แก่ อาชญาวิทยา การศึกษาสิ่งแวดล้อม สวัสดิการสังคม นววิกศาสตร์ ฯลฯ**

คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชานี้ ได้แก่ คณะรัฐศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะพลศึกษา

ความรู้พื้นฐาน พื้นฐานแตกต่างไปตามสาขาวิชา

บุคลิกภาพเหมาะสม มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี กล้าหาญ อดทน เสียสละ เอาใจใส่ความ

เปลี่ยนแปลงรอบตัว ต้องการช่วยเหลือผู้อื่นให้มีความสุข

ลักษณะอาชีพ ใช้ความรู้จากสาขาต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในงานที่เกี่ยวข้อง

ตำแหน่งงานหรือสำเร็จการศึกษา นักกีฬา นักสังคมสงเคราะห์ พัฒนากร นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พนักงานประกันสังคมทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ฯลฯ

ที่มา : โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2547) **หลักสูตรและแผนการสอนกิจกรรมแนะแนว ม.2** กรุงเทพฯ : บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) กำกัด.

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 หน่วยการเรียนรู้ที่ 9

เรื่อง ค่านิยมทางอาชีพ สู่ความต้องการพื้นฐานตามทฤษฎีของ Maslow

รายวิชา กิจกรรมแนะแนว รหัสวิชา ก 23911 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หัวข้อเรื่อง สร้างค่านิยมทางอาชีพสู่การตัดสินใจทางการศึกษา จำนวน 1 คาบ

1. **สาระที่**.....
2. **มาตรฐาน** .....
3. **ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง** .....
4. **สาระสำคัญ (Concept)**

ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงพฤติกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่ว่า ทุกพฤติกรรมย่อมมีเป้าหมาย โดยที่เป้าหมายเหล่านั้นจะทำให้ชีวิตของเราได้รับความต้องการ ความปรารถนา และได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง

ในการสร้างค่านิยมทางการศึกษาสู่อาชีพนั้น นอกจากจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนจะต้องทราบความสามารถที่แท้จริงและความถนัดของตนเองแล้ว การทราบความต้องการและทราบถึงค่านิยมทางอาชีพ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นสิ่งที่สำคัญ ที่ช่วยให้เป้าหมายเหล่านั้นบรรลุผลสำเร็จตรงตามความต้องการและมีความสอดคล้องกับความสามารถการประกอบอาชีพในอนาคต

5. **จุดประสงค์การเรียนรู้**

- **ด้านความรู้ (K)** นักเรียนสามารถ
    1. บอกถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้
    2. บอกถึงค่านิยมในการเลือกอาชีพของตนเองได้
    3. ค่านิยมที่แฝงอยู่ในรูปของการตัดสินใจเลือกคณะ/มหาวิทยาลัยมราศึกษาต่อ และอาชีพได้
- **ด้านทักษะ / กระบวนการ (P)** นักเรียนสามารถ
    1. คิดเชื่อมโยงเกี่ยวกับการสร้างค่านิยมทางอาชีพเพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การตัดสินใจ

เข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาศึกษาอย่างเป็นระบบ

2. สร้างแนวทางการปฏิบัติพัฒนาตนเองให้สอดคล้องตรงตามความต้องการของคนเอง พื้นฐานของมนุษย์

- **ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)** นักเรียนมี
  1. ทักษะทางสังคมในการเข้าใจถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
  2. ความใฝ่เรียนรู้ในการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับค่านิยมทางอาชีพ

6. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของค่านิยมและสัญญะที่แฝงอยู่ในการศึกษาและอาชีพ
2. ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ Maslow

7. **กิจกรรมการเรียนรู้** (ขั้นนำ , ขั้นสอน (เทคนิคการสอน , ฝึกทักษะ , นำไปใช้) , ขั้นสรุป)

- ครูตั้งคำถามว่า อาชีพใดที่นักเรียนอยากเป็นในอนาคต คนละ 1 อาชีพ
- เมื่อถามครบถ้วน ครูจึงสุ่มถามเหตุผลของแต่ละบุคคลว่าเหตุผลที่เลือกอาชีพดังกล่าว เพราะเหตุใด

- ครูกล่าวว่า แต่ละคนมีเหตุผลในการเลือกที่จะประกอบอาชีพแตกต่างกันออกไป ซึ่งเราเรียกเหตุผลเหล่านั้นว่า ค่านิยม คือสิ่งที่เรายึดเป็นเหตุผลสำคัญ ส่วนมากก็มาจากการเลือกที่จะรับค่านิยมเหล่านั้นจากตัวของบุคคลเอง บางคนก็มาจากการที่สังคมยัดเยียดให้จนเกิดเป็นค่านิยม เช่น หากนักเรียนเข้า Website นักเรียนก็จะเจอหัวข้อกระทู้ว่า คณะสุดฮิต อาชีพที่เงินเยอะ หรือคณะที่รียนจบแล้วไม่ตกงาน

- ครูถามนักเรียนว่า อะไรเป็นตัวบ่งบอกค่านิยมเหล่านั้น
- ครูอธิบายการเลือกอาชีพที่ถูกต้อง (การเลือกอาชีพที่ถูกต้องเราควรเลือกให้สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจและความถนัดของตนเอง ไม่ใช่เลือกตามค่านิยมหรือตามความต้องการของสังคมโดยไม่ศึกษาข้อมูลให้ดีเสียก่อน)

- ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนลองคิดดูว่าตนเองเลือกแนวทางการประกอบอาชีพนั้น ๆ จากความสามารถ ความสนใจของตัวเองหรือจากความต้องการของสังคม

- ครูแจกใบความรู้เรื่อง ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ตามทฤษฎีของ Maslow
- ครูยกตัวอย่าง ทฤษฎี Maslow มาอธิบายพอสังเขป นำเสนอโดยใช้ Power Point ความต้องการ 5 ขั้นตามทฤษฎี Maslow โดยเรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการการขั้นต่อไปไว้เป็นลำดับดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs)
4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs)
5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self – actualization needs)

- ครูสุ่มถามนักเรียนว่าค่านิยมในการเลือกประกอบอาชีพของตนอยู่ในลำดับความต้องการที่เท่าไหร่ตามทฤษฎี Maslow และวิธีการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ความต้องการดังกล่าว

- ครูกล่าวสรุปว่า แท้จริงแล้วความต้องการของมนุษย์เราเมื่อได้รับการตอบสนองในขั้นแรกก็จะเพิ่มขึ้นมาเรื่อย ๆ จนจุดสูงสุด หรือบางคนอาจจะลดลำดับมาเมื่อลำดับขั้นก่อนหน้านั้นขาดไป ทั้งนี้ก็เพื่อความต้องการสูงสุดในคือความสุขในการดำเนินชีวิต

- ครูตั้งคำถามว่าเมื่อเรามีความต้องการอย่างหนึ่ง ความสามารถอย่างหนึ่ง เราจะทำอย่างไรให้เรามีความสุขในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพนั้น ๆ (แนวคำตอบ ประเมินตนเอง และพัฒนาความสามารถนั้น ๆ)

- ครูแจกใบงานเรื่อง ค่านิยมทางการศึกษาเพื่อนำไปสู่อาชีพ

8. สื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ตามทฤษฎีของ Maslow
2. ใบงานเรื่อง ค่านิยมทางอาชีพ แนวทางไปสู่การตัดสินใจ
3. Power Point เรื่อง ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ตามทฤษฎีของ Maslow

9. ภาระงาน / ชิ้นงาน

3. ใบงานเรื่อง ค่านิยมทางอาชีพ แนวทางสู่การตัดสินใจ

10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
แนวทางการพัฒนาตนสู่ค่านิยมทางอาชีพ	การทำใบงาน	ใบงานเรื่อง ค่านิยมทางอาชีพ นวทางสู่การตัดสินใจ	นักเรียนสามารถวางแผนและกำหนดค่านิยมทางอาชีพให้สอดคล้องกับตนเองได้อย่างเหมาะสม

การปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกต 2. การส่งเสริม	1. การตอบคำถามในชั้นเรียน 2. ใบงาน	นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนและส่งงานครบทุกชิ้น

11. บันทึกหลังสอน

- **ผลการสอน**

.....

.....

.....

.....

- **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

.....

- **แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้

เรื่อง ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ตามทฤษฎีของ Maslow

Maslow เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นจำนวนมากสามารถอธิบายโดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนา และได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง เป็นความจริงที่จะกล่าวว่ากระบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพของ Maslow โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น "สัตว์ที่มีความต้องการ" (Wanting animal) และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ ในทษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow เมื่อบุคคลปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจและเมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งแล้วก็จะยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการจะได้รับสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ

Maslow กล่าวว่าความปรารถนาของมนุษย์นั้นติดจตัวมาแต่กำเนิดและความปรารถนา เหล่านี้จะเรียงลำดับขั้นของความปรารถนา ตั้งแต่ขั้นแรกไปสู่ความปรารถนาขั้นสูงขึ้นไปเป็นลำดับ

ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need – Hierarchy Conception of Human Motivation) Maslow เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไปไว้เป็นลำดับดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs)
4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs)
5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self – actualization needs)

ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ มีการเรียงลำดับขั้นความต้องการที่อยู่ในขั้นต่ำสุดจะต้องได้รับความพึงพอใจเสียก่อนจึงจะสามารถผ่านพ้นไปสู่ความต้องการที่อยู่ในขั้นสูงขึ้นตามลำดับดังจะอธิบายโดยละเอียดดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่มีอำนาจมากที่สุดและสังเกตเห็นได้ชัดที่สุด จากความต้องการทั้งหมดเป็นความต้องการที่ช่วยการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำดื่ม ออกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศ ความต้องการอบอุ่น ตลอดจนความต้องการที่จะถูกกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัส แรงขับของร่างกายเหล่านี้จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับความอยู่รอดของร่างกายและของอินทรีย์ ความพึงพอใจที่ได้รับ ในขั้นนี้จะกระตุ้นให้เกิดความต้องการในขั้นที่สูงกว่าและถ้าบุคคลใดประสบความล้มเหลวที่จะสนองความต้องการพื้นฐานนี้ก็จะไม่ได้รับการกระตุ้น ให้เกิดความต้องการในระดับสูงขึ้นอย่างไรก็ตาม ถ้าความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่ได้รับความพึงพอใจ บุคคลก็จะอยู่ภายใต้ความต้องการนั้นตลอดไป ซึ่งทำให้ความต้องการอื่น ๆ ไม่ปรากฏหรือกลายเป็นความต้องการระดับรองลงไป เช่น คนที่อดอยากหิวโหยเป็นเวลานานจะไม่สามารถสร้างสรรค์สิ่งที่มีประโยชน์ต่อโลกได้ บุคคลเช่นนี้จะหมกมุ่นอยู่กับการจัดหาบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้มีอาหารไว้รับประทาน

Maslow อธิบายต่อไปว่าบุคคลเหล่านี้จะมีความรู้สึกเป็นสุขอย่างเต็มที่เมื่อมีอาหารเพียงพอสำหรับเขาและจะไม่ต้องการสิ่งอื่นใดอีก ชีวิตของเขากล่าวได้ว่าเป็นเรื่องของการรับประทาน สิ่งอื่น ๆ นอกจากนี้จะไม่มีความสำคัญไม่ว่าจะเป็นเสรีภาพ ความรัก ความรู้สึกต่อชุมชน การได้รับการยอมรับ และปรัชญาชีวิต บุคคลเช่นนี้มีชีวิตอยู่เพื่อที่จะรับประทานเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ตัวอย่างการขาดแคลนอาหารมีผลต่อพฤติกรรม ได้มีการทดลองและการศึกษาชีวประวัติเพื่อแสดงว่า ความต้องการทางด้านร่างกายเป็นเรื่องสำคัญที่จะเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ และได้พบผลว่าเกิดความเสียหายอย่างรุนแรงของพฤติกรรม ซึ่งมีสาเหตุจากการขาดอาหารหรือน้ำติดต่อกันเป็นเวลานาน ตัวอย่างคือ เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ในค่าย Nazi ซึ่งเป็นที่กักขังเชลย เชลยเหล่านั้นจะละทิ้งมาตรฐานทางศีลธรรมและค่านิยมต่าง ๆ ที่เขาเคยยึดถือภายใต้สภาพการณ์ปกติ เช่น ขโมยอาหารของคนอื่น หรือใช้วิธีการต่าง ๆ ที่จะได้รับอาหารเพิ่มขึ้น อีกตัวอย่างหนึ่งในปี ค.ศ. 1970 เครื่องบินของสายการบิน Peruvian ตกลงที่ฝั่งอ่าวอเมริกาใต้ผู้ที่รอดตายรวมทั้งพระนิกาย Catholic อาศัยการมีชีวิตอยู่รอดโดยการกินซากศพของผู้ที่ตายจากเครื่องบินตก จากปรากฏการณ์นี้ชี้ให้เห็นว่าเมื่อมนุษย์เกิดความหิวขึ้น จะมีอิทธิพลเหนือระดับศีลธรรมจรรยา จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่ามนุษย์มีความต้องการทางด้านร่างกายเหนือความต้องการอื่น ๆ และแรงผลักดันของความติ้งการนี้ได้เกิดขึ้นกับบุคคลก่อนความต้องการอื่น ๆ

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับความพึงพอใจแล้วบุคคลก็จะพัฒนาการไปสู่ขั้นใหม่ต่อไป ซึ่งขั้นนี้เรียกว่าความต้องการความปลอดภัยหรือความรู้สึกมั่นคง (safety or security) Maslow กล่าวว่าความต้องการความปลอดภัยนี้จะสังเกตได้ง่ายในทารกและในเด็กเล็ก ๆ เนื่องจากทารกและเด็กเล็ก ๆ ต้องการความช่วยเหลือและต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ตัวอย่าง ทารกจะรู้สึกกลัว

เมื่อถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพังหรือเมื่อเขาได้ยินเสียงดัง ๆ หรือเห็นแสงสว่างมาก ๆ แต่ประสบการณ์และการเรียนรู้จะทำให้ความรู้สึกกลัวหมดไป ดังคำพูดที่ว่า "ฉันไม่กลัวเสียงฟ้าร้องและฟ้าแลบอีกต่อไปแล้ว เพราะฉันรู้ธรรมชาติในการเกิดของมัน" พลังความต้องการความปลอดภัยจะเห็น ได้ชัดเจนเช่นกันเมื่อเด็กเกิดความเจ็บป่วย ตัวอย่างเด็กที่ประสบอุบัติเหตุขาหักก็จะรู้สึกกลัวและอาจแสดงออกด้วยอาการฝันร้ายและความต้องการที่จะได้รับความปกป้องคุ้มครองและการให้กำลังใจ Maslow กล่าวเพิ่มเติมว่าพ่อแม่ที่เลี้ยงลูกอย่างไม่กวดขันและตามใจมากจนเกินไปจะไม่ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าได้รับความพึงพอใจจากความต้องการความปลอดภัย การให้นอนหรือให้กินไม่เป็นเวลาไม่เพียง แต่ทำให้เด็กสับสนเท่านั้นแต่ยังทำให้เด็กรู้สึกไม่มั่นคงในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเขา สัมพันธภาพของพ่อแม่ที่ไม่ดีต่อกัน เช่น ทะเลาะกันทำร้ายซึ่งกันและกัน พ่อแม่แยกกันอยู่ หย่า ตายจากไป สภาพการณ์เหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อความรู้ที่ดีของเด็ก ทำให้เด็กรู้ว่าสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไม่มั่นคง ไม่สามารถคาดการณ์ได้และนำไปสู่ความรู้สึกไม่ปลอดภัย ความต้องการความปลอดภัยจะยังมีอิทธิพลต่อบุคคลแม้ว่าจะผ่านพ้นวัยเด็กไปแล้ว แม้ในบุคคลที่ทำงานในฐานะเป็นผู้คุ้มครอง เช่น ผู้รักษาเงิน นักบัญชี หรือทำงานเกี่ยวกับการประกันต่าง ๆ และผู้ที่ทำหน้าที่ให้การรักษาพยาบาลเพื่อความปลอดภัยของผู้อื่น เช่น แพทย์ พยาบาล แม้กระทั่งคนชรา บุคคลทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะใฝ่หาความปลอดภัยของผู้อื่น เช่น แพทย์ พยาบาล แม้กระทั่งคนชรา บุคคลทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะใฝ่หาความปลอดภัยด้วยกันทั้งสิ้น ศาสนาและปรัชญาที่มนุษย์ยึดถือทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคง เพราะทำให้บุคคลได้จัดระบบของตัวเองให้มีเหตุผลและวิถีทางที่ทำให้บุคคลรู้สึก "ปลอดภัย" ความต้องการความปลอดภัยในเรื่องอื่น ๆ จะเกี่ยวกับการเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ สงคราม อาชญากรรม น้ำท่วม แผ่นดินไหว การจลาจล ความสับสนไม่เป็นระเบียบของสังคม และเหตุการณ์อื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกับสภาพเหล่านี้

Maslow ได้ให้ความคิดต่อไปว่าอาการโรคประสาทในผู้ใหญ่ โดยเฉพาะโรคประสาทชนิดย้ำคิด – ย้ำทำ (obsessive – compulsive neurotic) เป็นลักษณะเด่นชัดของการค้นหาความรู้สึกปลอดภัยผู้ป่วยโรคประสาทจะแสดงพฤติกรรมว่าเขากำลังประสบการณ์ที่ร้ายอาจและกำลังมีอันตรายต่าง ๆ เขาจึงต้องการมีใครสักคนที่ปกป้องคุ้มครองเขาและเป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็งซึ่งเขาสามารถจะพึ่งพาอาศัยได้

3. **ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs)** ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของเป็นความต้องการขั้นที่ 3 ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลต้องการได้รับความรักและความเป็นเจ้าของ โดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวหรือกับผู้อื่น สมาชิกภายในกลุ่มจะเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับบุคคล กล่าวคือ บุคคลจะรู้สึกเจ็บปวดมากเมื่อถูกทอดทิ้งไม่มีใคร

ยอมรับ หรือถูกตัดออกจากสังคม ไม่มีเพื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจำนวนเพื่อน ๆ ญาติพี่น้อง สามีหรือภรรยา หรือลูก ๆ ได้ลดน้อยลงไป นักเรียนที่เข้าโรงเรียนที่ห่างไกลบ้านจะเกิดความต้องการเป็นเจ้าของอย่างยิ่ง และจะแสวงหาอย่างมากที่จะได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน Maslow คัดค้านกลุ่ม Freud ที่ว่าความรักเป็นผลมาจากการทดเทิดสัญชาตญาณทางเพศ (sublimation) สำหรับ Maslow ความรักไม่ใช่สัญลักษณ์ของเรื่องเพศ (sex) เขาอธิบายว่า ความรักที่แท้จริงจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่ดี ความสัมพันธ์ของความรักระหว่างคน 2 คน จะรวมถึงความรู้สึกนับถือซึ่งกันและกัน การยกย่องและความไว้วางใจแก่กัน นอกจากนี้ Maslow ยังย้ำว่าความต้องการความรักของคนจะเป็นความรักที่เป็นไปในลักษณะทั้งการรู้จักให้ความรักต่อผู้อื่นและรู้จักที่จะรับความรักจากผู้อื่น การได้รับความรักและได้รับการยอมรับจากผู้อื่นเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า บุคคลที่ขาดความรักก็จะรู้สึกว่าชีวิตไร้ค่ามีความรู้สึกอ้างว้างและเคียดแค้น กล่าวโดยสรุป Maslow มีความเห็นว่าบุคคลต้องการความรักและความรู้สึกเป็นเจ้าของ และการขาดสิ่งนี้มักจะเป็นสาเหตุให้เกิดความข้องคับใจและทำให้เกิดปัญหาการปรับตัวไม่ได้ และความยินดีในพฤติกรรมหรือความเจ็บป่วยทางด้านจิตใจในลักษณะต่าง ๆ สิ่งที่ควรสังเกตประการหนึ่ง ก็คือมีบุคคลจำนวนมากที่มีความลำบากใจที่จะเปิดเผยตัวเองเมื่อมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมกับเพศตรงข้ามเนื่องจากกลัวว่าจะถูกปฏิเสธความรู้สึกเช่นนี้ Maslow กล่าวว่าสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ในวัยเด็ก การได้รับความรักหรือการขาดความรักในวัยเด็ก ย่อมมีผลกับการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะและการมีทัศนคติในเรื่องของความรัก Maslow เปรียบเทียบว่าความต้องการความรักก็เป็นเช่นเดียวกับรถยนต์ที่สร้างขึ้นมาโดยต้องการก๊าซหรือน้ำมันนั่นเอง (Maslow 1970 P. 170)

4. **ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs)** เมื่อความต้องการได้รับความรักและการให้ความรักแก่ผู้อื่นเป็นไปอย่างมีเหตุผลและทำให้บุคคล เกิดความพึงพอใจแล้วพลังผลักดันในขั้นที่ 3 ก็จะลดลงและมีความต้องการในขั้นต่อไปมาแทนที่ กล่าวคือมนุษย์ต้องการที่จะได้รับความนับถือยกย่องออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นความต้องการนับถือตนเอง (self – respect) ส่วนลักษณะที่ 2 เป็นความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (esteem from others)

4.1 ความต้องการนับถือตนเอง (self – respect) คือ ความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแข็งแรง มีความสามารถในตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น และมีความเป็นอิสระ ทุกคนต้องการที่จะรู้สึกว่าเขามีคุณค่าและมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในงานภารกิจต่าง ๆ และมีชีวิตที่เด่นดัง

4.2 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (esteem from others) คือ ความ

ต้องการมีเกียรติยศ การได้รับยกย่อง ได้รับการยอมรับ ได้รับความสนใจ มีสถานภาพ มีชื่อเสียงเป็นที่กล่าวขาน และเป็นที่ชื่นชทยินดี มีความต้องการที่จะได้รับความยกย่องชมเชยในสิ่งที่เขากระทำซึ่งทำให้รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าว่าความสามารถของเขาได้รับจากผู้อื่น ความต้องการได้รับความนับถือยกย่องก็เป็นเช่นเดียวกับธรรมชาติของลำดับชั้นในเรื่องความต้องการด้านแรงจูงใจตามทัศนะของ Maslow ในเรื่องอื่นๆ ที่เกิดขึ้นภายในจิตนั่นคือ บุคคลจะแสวงหาความต้องการได้รับการยกย่องก็เมื่อภายหลังจาก ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของได้รับการตอบสนองความพึงพอใจของเขาแล้ว และ Maslow กล่าวว่ามันเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ที่บุคคลจะย้อนกลับจากระดับขั้นความต้องการในขั้นที่ 4 กลับไปสู่ระดับขั้นที่ 3 อีกถ้าความต้องการระดับขั้นที่ 3 ซึ่งบุคคลได้รับไว้แล้วนั้นถูกกระทบกระเทือนหรือสูญสลายไปทันทีทันใด ดังตัวอย่างที่ Maslow นำมาอ้างคือหญิงสาวคนหนึ่งซึ่งเธอคิดว่าการตอบสนองความต้องการความรักของเธอได้ดำเนินไปด้วยดี แล้วเธอจึงทุ่มเทและเอาใจใส่ในธุรกิจของเธอ และได้ประสบความสำเร็จเป็นนักธุรกิจที่มีชื่อเสียงและอย่างไม่คาดฝันสามีได้ผละจากเธอไป ในเหตุการณ์เช่นนี้ปรากฏว่าเธอวางมือจากธุรกิจต่าง ๆ ในการที่จะส่งเสริมให้เธอได้รับความยกย่องนับถือ และหันมาใช้ความพยายามที่จะเรียกร้องสามีให้กลับคืนมา ซึ่งการกระทำเช่นนี้ของเธอเป็นตัวอย่างของความต้องการความรักซึ่งครั้งหนึ่งเธอได้รับแล้ว และถ้าเธอได้รับความพึงพอในความรักดดยสามีหวนกลับคืนมาเธอก็กลับไปเกี่ยวข้องในโลกธุรกิจอีกครั้งหนึ่ง ความพึงพอใจของความต้องการ ได้รับการยกย่องโดยทั่ว ๆ ไปเป็นความรู้สึกและทัศนคติของความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า การมีพละกำลัง การมีความสามารถและความรู้สึกว่ามีชีวิตอยู่อย่างมีประโยชน์และเป็นบุคคลที่มีความจำเป็นต่อโลก ในทางตรงกันข้ามการขาดความรู้สึกต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ย่อมนำไปสู่ความรู้สึกและทัศนคติของปมด้อยและความรู้สึกไม่พอเพียงเกิดความรู้สึกอ่อนแอและช่วยเหลือตนเองไม่ได้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการรับรู้ตนเองในทางนิเสธ (negative) ซึ่งอาจก่อให้เกิดความรู้สึกขลาดกลัวและรู้สึกว่าตนเองไม่มีประโยชน์และสิ้นหวังในสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของชีวิต และประเมินตนเองต่ำกว่าชีวิตความเป็นอยู่กับการได้รับการยกย่อง และยอมรับจากผู้อื่นอย่างจริงใจมากกว่าการมีชื่อเสียงจากสถานภาพหรือการได้รับการประจบประแจง การได้รับความนับถือยกย่องเป็นผลมาจากความเพียรพยายามของบุคคล และความต้องการนี้อาจเกิดอันตรายขึ้นได้ถ้าบุคคลนั้นต้องการคำชมเชยจากผู้อื่นมากกว่าการยอมรับความจริงและเป็นที่ยอมรับกันว่าการได้รับความนับถือยกย่อง มีพื้นฐานจากการกระทำของบุคคลมากกว่าการควบคุมจากภายนอก

5. **ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self – actualization needs)** Maslowถึงลำดับขั้นสุดท้าย ถ้าความต้องการลำดับขั้นก่อน ๆ ได้ทำให้เกิดความพึงพอใจอย่างมีประสิทธิภาพ ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงก็จะเกิดขึ้น Maslow อธิบายความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงว่าเป็นความปรารถนาใน

ทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งบุคคลสามารถจะได้รับอย่างเหมาะสมบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในขั้นสูงสุดนี้จะใช้พลังอย่างเต็มที่ในสิ่งที่ท้าทายความสามารถและศักยภาพของเขาและมีความปรารถนาที่ปรับปรุงตนเอง พลังแรงขับของเขาจะกระทำพฤติกรรมตรงกับความสามารถของตน กล่าวโดยการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะบรรลุถึงจุดสูงสุดของศักยภาพ เช่น "นักดนตรีก็ต้องใช้ความสามารถทางด้านดนตรี ศิลปินก็จะต้องวาดรูป กวีจะต้องเขียนโคลงกลอน ถ้าบุคคลเหล่านี้ได้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ก็เชื่อได้ว่าเขาเหล่านั้นเป็นคนที่รู้จักตนเองอย่างแท้จริง" Maslow (1970 : 46) ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงมิได้มีแต่เฉพาะในศิลปินเท่านั้น คนทั่ว ๆ ไป เช่น นักกีฬา นักเรียน หรือแม้แต่กรรมกรก็สามารถจะมีความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงได้ถ้าทุกคนสามารถทำในสิ่งที่ต้องการให้ดีที่สุด รูปแบบเฉพาะของการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงจะมีความแตกต่างอย่างกว้างขวางจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง กล่าวได้ว่ามันคือระดับความต้องการที่แสดงความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างยิ่งใหญ่ที่สุด

Maslow ได้ยกย่องของความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง ในกรณีของนักศึกษาชื่อ Mark ซึ่งเขาได้ศึกษาวิชาบุคลิกภาพเป็นระยะเวลานานเพื่อเตรียมตัวเป็นนักจิตวิทยาคลินิก นักทฤษฎีคนอื่น ๆ อาจจะอธิบายว่าทำไมเขาจึงเลือกอาชีพนี้ ตัวอย่าง Freud อาจกล่าวว่ามันสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกับสิ่งที่เขาเก็บกด ความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศไว้ตั้งแต่วัยเด็ก ขณะที่ Adler อาจมองว่ามันเป็นความพยายามเพื่อชดเชยความรู้สึกด้อยบางอย่างในวัยเด็ก Skinner อาจมองว่าเป็นผลจากการถูกวางเงื่อนไขของชัวิตในอดีต ขณะที่ Bandura สัมพันธ์เรื่องนี้กับตัวแปรต่าง ๆ ทางการเรียนรู้ทางสังคม และ Kelly อาจพิจารณาว่า Mark กำลังจะพุ่งตรงไปเพื่อที่จะเป็นบุคคลที่เขาต้องการจะเป็นตัวอย่างที่แสดงถึง การมุ่งตรงไปสู่เป้าประสงค์ในอาชีพ โดยความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงและถ้าจะพิจารณากรณีของ Mark ได้ผ่านการเรียนวิชาจิตวิทยาจนครบหลักสูตรและได้เขียนวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกและในที่สุดก็ได้รับปริญญาเอกทางจิตวิทยาคลีนิค สิ่งที่จะต้องวิเคราะห์ Mark ต่อไปก็คือ เมื่อเขาสำเร็จการศึกษาดังกล่าวแล้วถ้ามีบุคคลหนึ่งได้เสนองานให้เขาในตำแหน่งตำรวจสืบสวน ซึ่งงานในหน้าที่นี่จะได้รับค่าตอบแทนอย่างสูงและได้รับผลประโยชน์พิเศษหลาย ๆ อย่างตลอดจนรับประกันการว่าจ้างและความมั่นคงสำหรับชีวิต เมื่อประสบเหตุการณ์เช่นนี้ Mark จะทำอย่างไร ถ้าคำตอบของเขาคือ "ตกลง" เขาก็จะย้อนกลับมาสู่ความต้องการระดับที่ 2 คือความต้องการความปลอดภัย สำหรับการวิเคราะห์ความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง

Maslow กล่าวว่า "อะไรที่มนุษย์สามารถจะเป็นได้เขาจะต้องเป็นในสิ่งนั้น" เรื่องของ Mark เป็นตัวอย่างง่าย ๆ ว่า ถ้าเขาตกลงเป็นตำรวจสืบสวน เขาก็จะไม่มีโอกาสที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง

ทำไมทุก ๆ คนจึงไม่สัมฤทธิผลในการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Mhy Can't All People Achieve Self – Actualization) ตามความคิดของ Maslow ส่วนมากมนุษย์แม้จะไม่ใช่ทั้งหมดที่ต้องการแสวงหาเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ภายในตน จากงานวิจัยของเขาทำให้ Maslow สรุปว่าการรู้ถึงศักยภาพของตนนั้นมาจากพลังตามธรรมชาติและจากความจำเป็นบังคับ ส่วนบุคคลที่มีพรสวรรค์มีจำนวนน้อยมากเพียง 1% ของประชากรที่ Maslow ประมาณ Maslow เชื่อว่าการนำศักยภาพของตนออกมาใช้เป็นสิ่งที่ยากมาก บุคคลมักไม่รู้ว่า ตนเองมีความสามารถและไม่ทราบว่าศักยภาพนั้นจะได้รับการส่งเสริมได้อย่างไร มนุษย์ส่วนใหญ่ยังคงไม่มั่นใจในตัวเองหรือไม่มั่นใจในความสามารถของตนเองจึงทำให้หมดโอกาสเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง และยังมีสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มาบดบังพัฒนาการทางด้านความต้องการของบุคคลดังนี้

อิทธิพลของวัฒนธรรม ตัวอย่างให้เห็นว่าอิทธิพลของสังคมมีต่อการเข้าใจตนเอง คือแบบพิมพ์ของวัฒนธรรม (cultural stereotype) ซึ่งกำหนดว่าลักษณะเช่นไรที่แสดงความเป็นชาย (masculine) และลักษณะใดที่ไม่ใช่ความเป็นชาย เช่น จัดพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความเมตตากรุณา ความสุภาพและความอ่อนโยน สิ่งเหล่านี้วัฒนธรรมมีแนวโน้มที่จะพิจารณาว่า "ไม่ใช่ลักษณะของความเป็นชาย" (unmasculine) หรือความเชื่อถือของวัฒนธรรมด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นความเชื่อที่ไม่มีคุณค่า เช่น ยึดถือว่าบทบาทของผู้หญิงขึ้นอยู่กับจิตวิทยาพัฒนาการของผู้หญิง เป็นต้น การพิจารณาจากเกณฑ์ต่าง ๆ ดังกล่าวนี้เป็นเพียงการเข้าใจ "สภาพการณ์ที่ดี" มากกว่าเป็นเกณฑ์ของการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง ประการสุดท้าย Maslow ได้สรุปว่าการไม่เข้าใจตนเองอย่างแท้จริงเกิดจากความพยายามที่ไม่ถูกต้องของการแสวงหาความมั่นคงปลอดภัย เช่น การที่บุคคลสร้างความรู้สึกให้ผู้อื่นเกิดความพึงพอใจตนโดยพยายามหลีกเลี่ยงหรือขจัดข้อผิดพลาดต่าง ๆ ของตน บุคคลเช่นนี้จึงมีแนวโน้มที่จะพิทักษ์มั่นคงปลอดภัยของตน โดยแสดงพฤติกรรมในอดีตที่เคยประสบผลสำเร็จ แสวงหาความอบอุ่น และสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งลักษณะเช่นนี้ย่อมขัดขวางวิถีทางที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง

ที่มา : สุชา จันทน์เอม. **จิตวิทยาทั่วไป** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517

ใบงานเรื่อง

ค่านิยมทางอาชีพ แนวทางไปสู่การตัดสินใจ

ชื่อ.....แผนการเรียน.....ชั้น.....เลขที่.....

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนพิจารณาคำถามและตอบด้วยความตั้งใจ เพื่อวิเคราะห์ค่านิยมทางอาชีพสอดคล้องกับแนวทางการตัดสินใจเข้ารับศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

1. คณะ/มหาวิทยาลัย/อาชีพ ที่นักเรียนสนใจ

.....

.....

.....

2. เหตุในการเลือก คณะ/มหาวิทยาลัย/อาชีพ นั้น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

3. ลำดับความต้องการในคณะ/มหาวิทยาลัย/อาชีพ ดังกล่าวอยู่ในขั้นที่ เท่าไรของ Maslow

.....

.....

.....

4. ความสามารถของนักเรียน

.....

.....

.....

5. แนวทางการปฏิบัติให้ค่านิยมของตนสอดคล้องกับความสามารถและคณะ/มหาวิทยาลัย/อาชีพ ที่สนใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

รายวิชา กิจกรรมแนะแนว รหัสวิชา ก 23911 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หัวข้อเรื่อง แฟ้มสะสมงาน (portfolio) จำนวน 1 คาบ

1. **สาระที่**.....
2. **มาตรฐาน** .....
3. **ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง**
4. **สาระสำคัญ (Concept)**

แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน คือการสะสมงานอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อแสดงถึงผลงานความก้าวหน้าและผลงานสัมฤทธิ์ของนักเรียนในส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนของการเรียนรู้ในวิชา การรวบรวมผลงานจะต้องครอบคลุมถึงการที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาและผลงานต่างๆ ที่เป็นหลักฐาน ซึ่งสามารถสะท้อนการประเมินตนเองของนักเรียนได้

แฟ้มสะสมผลงานมีความสำคัญต่อนักเรียนอย่างมาก เนื่องจากในการสอบระบบสอบตรงนั้น มีการสอบสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อในสถาบันนั้นๆ การทำแฟ้มสะสมผลงานจึงมีความจำเป็นในการนำไปใช้ประกอบการพิจารณานักเรียนเข้าศึกษาต่อในสถาบันของคณะกรรมการผู้สัมภาษณ์ เพราะแฟ้มสะสมผลงานบ่งบอกและประเมินความสามารถของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี

5. **จุดประสงค์การเรียนรู้**

ด้านความรู้ (K) นักเรียนสามารถ

3. บอกถึงลักษณะและความเหมาะสมของการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานของคณะ/สาขาที่ตนสนใจได้อย่างเหมาะสม

ด้านทักษะ / กระบวนการ (P) นักเรียนสามารถ

4. จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน เพื่อที่จะนำไปประกอบการสัมภาษณ์ในการคัดเลือกเข้ารับศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

5. เขียนจุดมุ่งหมายทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับคณะ/สาขาที่ตนสนใจ

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) นักเรียนมี

3. ความมุ่งมั่นในการสร้างผลงานของตนเองเพื่อจัดทำแฟ้มสะสมผลงานสอบเข้าต่อในระดับอุดมศึกษา

6. สาระการเรียนรู้

3. ความหมายของแฟ้มสะสมงาน
4. วัตถุประสงค์ของการใช้แฟ้มสะสมงาน
5. องค์ประกอบหลักของแฟ้มสะสมงาน

7. **กิจกรรมการเรียนรู้** (ขั้นนำ , ขั้นสอน (เทคนิคการสอน , ฝึกทักษะ , นำไปใช้) , ขั้นสรุป)

- **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

คาบที่ 1

- ก่อนหน้านี้ 1 คาบ ให้นักเรียนทำแฟ้มสะสมผลงานของตนเองมา หรือนำประกาศนียบัตรผลงานของตนเองมา

- **ขั้นดำเนินกิจกรรม**

- ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องของการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระเบียบ และเป็นข้อมูลที่สะท้อนถึงความสามารถซึ่งเป็นผลงานของนักเรียนจริงๆ

- ครูบรรยายเรื่องความสำคัญของการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานเพื่อใช้ประกอบการสัมภาษณ์ในระบบสอบตรง

- **ขั้นสรุปกิจกรรม**

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงสิ่งที่นักเรียนไปในวันนี้ ตัวอย่างเช่น แฟ้มสะสมผลงานแบบใดที่เหมาะกับสาขาวิชานั้นๆ, รูแบบของแฟ้มสะสมผลงานมีอะไรบ้าง, ควรเลือกผลงานไว้ใส่ในแฟ้มสะสมผลงานอย่างไร

8. สื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้

คาบที่ 1

2. รูปแบบการทำแฟ้มสะสมผลงาน นำเสนอในรูปแบบ Microsoft Word หรือเอกสารคนละ 1 ชุด

3. ตัวอย่างแฟ้มสะสมผลงานที่ดี

12. ภาระงาน / ชิ้นงาน

คาบที่ 2

3. สมุดแนะแนว เรื่อง จุดมุ่งหมายทางการศึกษา

13. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน	1. การทำกิจกรรม	1. การจัดเรียงข้อมูลของนักเรียน 2. สมุดแนะแนว เรื่อง จุดมุ่งหมายทางการศึกษา	1. นักเรียนสามารถจัดเรียงข้อมูลที่ตนนำมาได้อย่างเหมาะสม 2. นักเรียนสามารถเขียนจุดมุ่งหมายมางการศึกษาได้เป็นอย่างดี
การปฏิบัติกิจกรรม	1. การสังเกต 2. การส่งงาน	1. การตอบคำถามในชั้นเรียน 2. สมุดแนะแนว เรื่อง จุดม่งหมายทางการศึกษา	นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนและส่งงานครบทุกชิ้น

10. บันทึกหลังสอน

- **ผลการสอน**

.....

.....

.....

.....

- **ปัญหาและอุปสรรค**

.....

.....

.....

.....

- **แนวทางแก้ไข**

.....

.....

.....

.....

ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทมวัน

ใบงาน หัวข้อทางการศึกษา

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนทำการนำเสนอข้อมูลการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามคณะที่นักเรียนสนใจตามหัวข้อที่กำหนดให้อย่างละเอียด

หัวข้อที่ใช้ในการหาข้อมูล

- คณะที่สนใจ
- มีสาขาวิชา
- มหาวิทยาลัย
- หลักสูตรของคณะที่ศึกษา
- แผนการเรียนที่สามารถเข้าคณะนี้ได้
- คุณสมบัติของผู้เข้าสอบในระบบสอบตรง และระบบแอดกลาง
- ข้อมูลในการสอบตรง (ถ้ามี)
    - คุณสมบัติของผู้สมัคร
    - วิชาที่ใช้สอบตรง
    - วิธีสมัคร
- สัดส่วนคะแนนในการยื่นระบบกลาง
- การเรียนของคณะที่ศึกษาเป็นอย่างไร เกี่ยวกับอะไร
- บุคลิกภาพ
- ความสามารถ/ความถนัด ความสนใจ
- อาชีพ
- คณะที่มีความคล้ายคลึงกันที่สามารถเรียนได้
- อื่นๆ (ถ้ามี)

แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) หมายถึง สิ่งที่บรรจุหลักฐานอันแสดงถึงทักษะของบุคคลในช่วงเวลาหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความเจริญงอกงามในด้านความสามารถ เจตคติ ทักษะและความพยายามหรือผลสำเร็จของบุคคลนั้นรวมทั้งการประเมินผลงานของตนเอง การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดที่ควรพัฒนา อันแสดงให้เห็นถึงผลแห่งความหมายของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการใช้แฟ้มสะสมงาน

1. เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการเรียนและการสอนทุกระยะ
2. เป็นที่รวมผลงานของนักเรียนเชิงปริมาณและคุณภาพ
3. เป็นสิ่งช่วยกำลังพัฒนาการทางการเรียนของผู้เรียน สามารถตรวจสอบผู้เรียนแต่ละคนได้
4. ฝึกนิสัยการเขียนแบบสร้างสรรค์
5. เป็นเครื่องมือประเมินตนเองของผู้เรียน
6. ใช้แสดงผลการพัฒนาในช่วงเวลาต่างๆ เช่น รายภาค รายปี หรือช่วงชั้น
7. ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงถึงเนื้อหาสาระและความคิดรวบยอดที่ผู้สอนได้สอนไปแล้ว
8. ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ การพิจารณา เลื่อนชั้นหรือการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ
9. สร้างความภาคภูมิใจและความเชื่อมั่นในตนเองของผู้เรียน
10. เป็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนได้กระทำร่วมกันในชั้นเรียน

องค์ประกอบหลักของ Portfolio (แฟ้มสะสมงาน) ที่สมบูรณ์

1. **หน้าปก**

ควรออกแบบให้สะดุดตา แบบเห็นปุ๊บแล้วคนหยิบขึ้นมาอ่านปั๊บ ถ้าหน้าตาดีก็ใส่รูปตัวเองไป present ตัวเองเต็มที่ เข้าใจง่าย สรุปเนื้อหา และมีรายละเอียดครบถ้วนคือ ชั้นอะไร เรียนที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เหตุใด ฯลฯ (แต่ต้องเน้นส่วนที่เป็นตัวอขงเราที่สุด ทำออกมาให้เป็นตัวของตัวเอง)

2. **ประวัติส่วนตัว**

นำเสนอตัวเองเต็มที่เลย ประวัติทางด้านสถานศึกษา ถ้าจะให้ดี ขอแนะนำว่าให้ทำเป็น 2 ชุด คือ ส่วนที่เป็นภาษาไทย รวมไปถึงข้อมูลที่เป็น personal data และส่วนที่เป็นภาษาอังกฤษนั่นเอง เพื่อแสดงความสามารถตนเองให้แฟ้มดูน่าเชื่อถือมากขึ้น

3. **ประวัติทางการศึกษา**

ให้เรียงลำดับจากการศึกษาที่น้อยสุด จนกระทั่งปัจจุบันและผลสรุปของผลการเรียนที่ได้ครั้งล่าสุด ควรเน้นเป็นส่วนท้ายที่เห็นเด่นชัดที่สุด (อาจมีเอกสารรับรองผลการเรียนแนบมาด้วยก็ได้ จะดีมาก)

4. **รางวัลและผลงานได้รับ**

เขียนในลักษณะเรียงลำดับการได้รับ จากปี พ.ศ.(ในส่วนนี้ไม่ขอแนะนำว่าต้องใส่เกียรติบัตรลงไป เพราะอาจทำให้แฟ้มดูไม่มีจุดเด่น เพราะมันเด่นหมด ควรไปเน้นข้อต่อไปดีกว่า)

5. **รางวัลและผลงานที่ประทับใจ**

เป็นผลงานหรือรางวัลที่ได้รับ และเกิดความภาคภูมิแบบสุดๆ รางวัลแบบนี้แหละที่เป็นรางวัลแห่งชีวิตข้าพเจ้า (ควรใส่หลักฐานลงไปด้วยอาจมีรูปถ่ายประกอบจะดีมาก)

6. **กิจกรรมที่ทำในโรงเรียน**

เช่นเป็นประธานนักเรียน กิจกรรมในชมรม หรืออย่างอื่นใส่เพื่อให้รู้ว่าเรามีประสบการณ์จากการทำงานหรือตรงส่วนนี้จะใช้งานพิเศษที่กำลังทำก็ได้ หากเรียนไปด้วยทำงานไปด้วยจะทำให้ผลงานมีคุณค่ามากขึ้น คนหยิบขึ้นมาอ่านจะเห็นคุณค่าของเราตรงนี้ อาจมีเอกสารแสดงด้วยจะดีมากค่า)

7. ผลงานตัวอย่าง

งานหรือรายงานที่คิดว่าภาคภูมิใจมากที่สุดจากการเรียนที่ผ่านมา เช่น โครงงานวิทยาศาสตร์ รายงาน การวิจัยต่างๆ อาจนำเสนอใน 5 รายวิชาหลัก เป็นต้น

8. ความสามารถพิเศษต่างๆ

ควรโชว์ในความสามารถพิเศษที่คนทั่วไปมีอยู่เป็นส่วนน้อยที่สามารถทำได้ หรือเป็นความสามารถพิเศษที่สามารถสอดคล้องกับคณะ ที่เราต้องการศึกษาต่อ หรือถ้าไม่มี ก็เป็นความสามารถพิเศษทั่วๆ ไป ในแต่ละหัวข้อถ้าหากมีการแสดงรูปถ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยจะดีมากๆ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	วรรณิศา ปลอดโปร่ง
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ (ข้าราชการ)
ที่อยู่ปัจจุบัน	29/283 หมู่บ้านศุภลักษณ์ หมู่ 14 ตำบลลำลูกกา
	อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.)
	วิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพฯ
	(วิชาเอก การแนะแนว) พ.ศ. 2531
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
(2533 – ปัจจุบัน)	